

SĂ FIM NOI PĂSTRĂTORII TRADIȚIILOR

nr. 2 • 2016

SĂ FIM NOI PĂSTRĂTORII TRADIȚIILOR

Nr. 2 • 2016

Carte editată de
CENTRUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ PRAHOVA
cu sprijinul
CONSILIULUI JUDEȚEAN PRAHOVA

Coordonatoarele Proiectului
SĂ FIM NOI PĂSTRĂTORII TRADIȚIILOR
• Prof. înv. preșcolar **Mădălina Elena Moldoveanu**
Grădinița cu Program Normal
„Castelul Piticilor” structură a Școlii Gimnaziale
„Radu și Severa Novian” Adunați, jud. Prahova
• Prof. înv. primar **Mihaela Moldoveanu**
Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina,
jud. Prahova

Redactare și corectură
Emilia Vasile
Macheta artistică și copertele
Mihai Vasile

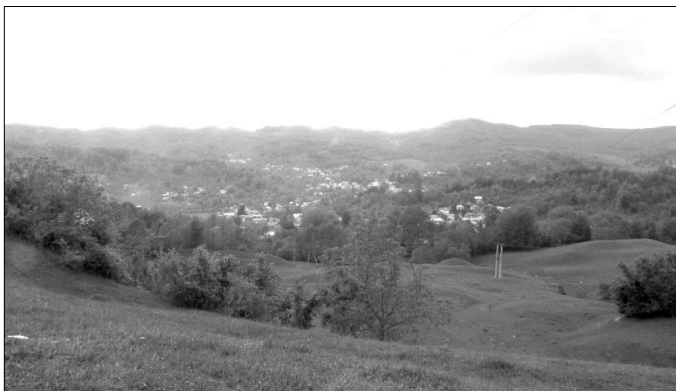
ISSN 2360-4832
ISSN-L 2360-4832

Editura **MYTHOS** Ploiești
Str. Erou Călin Cătălin nr.1. Cod poștal 100066
Tel./fax: 0244 545041
E-mail: centrulculturiiprahova@yahoo.com
Site: www.cjcph.ro

ADUNAȚI • SITUARE GEOGRAFICĂ

Comuna Adunați se află în partea de nord-vest a județului Prahova, la limita dintre acesta și județul Dâmbovița, fiind alcătuită din trei sate: Adunați, Ocina de Sus și Ocina de Jos.

Amplasată pe drumul județean DJ 710 (care asigură legătura cu orașul Breaza) și DJ 100 E (către localitatea Provița de Sus), este situată la o distanță de 54 km de municipiul Ploiești, la 8 km de orașul Breaza și la 18 km de municipiul Câmpina.

Așezată în regiunea dealurilor subcarpatice înalte, comuna Adunați are următoarele vecinătăți:

- Est: orașul Breaza pe traseul vârfurilor Corneanca-Borungoci – Moșului – Banului – Stâlpului
- Nord: comuna Talea pe linia Vf. Stâlpului – Fieneasca – Vf. Măgurii

- Vest: comunele Bezdead și Vișinești (jud. Dâmbovița)
prin culmile Măgura – Costișata – Vf. Voinii – Vf. Cârna
– Vf. Sultanului
- Sud: comuna Provița de Sus (satul Valea Bradului) prin
linia Vf . Sultanului – Vl. Pietrei – Corneanca.

Cadrul natural deosebit și aerul curat oferă vizitatorilor condiții prielnice pentru petrecerea vacanțelor, zona turistică Borungoci și rezervația natural peisagistică Costișata fiind căutate de amatorii de aer curat.

Cu o suprafață de 2270 ha comuna mai este renumită și pentru dansurile și obiceiurile strămoșești care și astăzi sunt cinstite de fiii satului, pentru îndeletnicirile tradiționale ale locuitorilor: creșterea animalelor, pomicultura, fabricarea rachiului, dogăritul, precum și broderitul sau costumele populare.

CÂMPINA, LEAGĂN DE CULTURĂ ȘI TRADIȚIE

Motto:

... Se trag perdelile munților în lături, și-n depărtare, cât bate ochiul, vezi lunga șerpuire a apei presărând pete de argint din ce în ce mai mici, din ce în ce mai dese pe prundul alb, între malurile-i rupte, din ce în ce mai plecate, din ce în ce mai strâmte – o lumină dulce, odihnitoare, limpezește valea, dealurile sure se topesc în adâncimea zărilor...

... Părăsim șoseaua, urcăm dealul din stânga și intrăm în Câmpina – un oraș liniștit, așternut la pragul munților pe-o colină dezvălită, bogată-n izvoare de petrol

România pitorească, Alexandru Vlahuță

Așezat într-un adevărat amfiteatru natural, pe malul stâng al râului Prahova, la confluența sa cu râul Doftana, vechiul târg al Câmpinei, astăzi al doilea municipiu al județului Prahova, dăinuiește de veacuri la poalele Subcarpaților înconjurat de cele trei râuri: Câmpinița, Doftana, Prahova, care au modelat terasa Câmpina.

Prima atestare documentară a acestei așezări a reprezentat-o o consemnare în registrul de taxe vamale al cetății Brașovului, datând din 8 ianuarie 1503, care menționa transportul de ceară de albine adusă spre vânzare de către moșneanul Mansul din Kympena.

După 280 de ani de dezvoltare neîntreruptă, așezarea avea să devină târg, pentru ca, în 1864, prin decret domnesc, Al. I. Cuza să o ridice la rang de oraș. Documentele vremii arată că în 1860 localitatea avea 2291

de locuitori: negustori, meseriași, liberi profesioniști dar și agricultori care se ocupau în mare parte cu cultivarea pământului, creșterea animalelor și albinăritul.

Începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea, odată cu exploatarea zăcămintelor de petrol descoperite în zonă, are loc o dezvoltare industrială explozivă a orașului, accentuată și diversificată după 1950 de către guvernările comuniste.

Principalele obiective turistice din localitate sunt Muzeul *Nicolae Grigorescu*, amenajat în casa acestuia și Castelul *Iulia Hasdeu* (numit și *Castelul Magului de la Câmpina*), care, alături de cavoul Iuliei Hasdeu din Cimitirul Bellu din București, reprezintă una dintre construcțiile unicat realizate aproape exclusiv pe baza informațiilor și planurilor transmise de către Iulia (din „lumea de dincolo”) în cadrul ședințelor de spiritism organizate de tatăl său.

Aici a scris B.P. Hasdeu lucrarea de esoterism *Sic Cogito!* („așa gândesc!”) și tot aici a realizat primele experiențe de psihofotografie.

Alte obiective turistice ce merită văzute în orașul nostru sunt:

- *Biserica „de la Han”*, numită și „Biserica de la Brazi”, construită în 1833 de Sfântul Calinic de la Cernica, cu Hramul Adormirea Maicii Domnului.

- *Capela „Hernia”*, construită în stil baroc în memoria pionierului petrolului câmpinean, Dumitru Hernia

- *Ansamblul Parohial Sfântul Nicolae*. Pe temeliile bisericii de lemn Sfântul Nicolae, care exista în analele istoriei încă din 25 iunie 1714, a fost construită biserica Sfântul Nicolae, urmând ulterior să fie construită și

biserica nouă „Pogorârea Sfântului Duh”. Parohul excepțional Petru Moga este cel care s-a ocupat îndeaproape de toate construcțiile și detaliile, realizând o oază de liniște.

- *Lacul bisericii*. În folclorul local s-ar spune că acum mult timp exista o biserică pe unul din malurile lacului, care din cauza păcatelor credincioșilor, s-a scufundat în acest lac.

În prezent locuitorii orașului Câmpina, oameni harnici și primitivi se străduiesc să-și primească oaspeții într-un oraș în care modernul se împletește cu tradiția, organizându-se aici diverse manifestări culturale și târguri tradiționale: „Târgul mierii”, Festivalul folcloric „Hora Prahoveană” și altele.

SCURT ISTORIC AL COMUNEI ADUNAȚI

Prima denumire dată localității este OCINA (de origine slavă) care înseamnă un petec de pământ stăpânit cu drept ereditar. Istoricul comunei nu este bine cunoscut, totuși nu pare a fi prea veche ca așezare. Satul Ocina este menționat în memoriile generalului Bauer din 1778 ca localitate fără biserică, de unde se trage concluzia că așezarea nu se constituise de multă vreme.

În anul 1838 localitatea apare în documentele ocârmuirii județului Prahova (dosar 22/1938) sub denumirea de Adunații Proviței, după numele satului care se constituise în partea dreaptă a pârâului Ocina, nume care provine de la locuitorii veniți din Provița de Sus. În anul 1878 comuna Ocina apare de sine stătătoare fiind compusă din 3 sate: Ocina de Jos, Ocina de Sus și Adunați. Ultima denumire – și cea actuală – este aceea de Adunați (de origine latină), denumirea fiind dată de faptul că satul Adunați era satul de reședință al comunei (documente de stare civilă, 1957).

ADUNAȚI

Obiceiuri, tradiții, datini și legende care individualizează localitatea

Portul național

Fetele purtau fotă și ie, lucrate în sat, fota avea fondul crem și o dungă lată la poale, de culoare albastră, sau fondul bleu marin și dunga de la poale roșie. Oricare ar fi fost culoarea lor, fotele aveau în țeșătura lor beteală. Erau glisate, pliurile fiind pornite cu o cusătură, din brâu. În sus, fetele purtau ii, cusute cu râuri din mătase sau muline în culori care se armonizau cu fotele.

Fetele se purtau cu capul gol. Părul era împletit într-o coadă groasă care atârna pe spate, sau în două care se aduceau din spate peste frunte și se prindeau cu spleci de os sau de metal. La gât purtau salbe pe o panglică neagră prinsă strâns în jurul gâtului, se înșirau bani de aur de diferite mărimi. În picioare, fetele purtau opinci sau ghete.

Flăcăii purtau pantaloni albi, largi, lucrați dintr-o țesătură subțire din lână. Ei purtau cămăși cu mâneci largi din pânză de bumbac sau de in. Cămășile acestea erau lucrate cu diferite modele de râuri, în culori, la cusut folosindu-se mătase sau muline. Peste mijloc flăcăii purtau un veșmânt original, fusta. Pe cap flăcăii purtau căciuli de miel, de obicei negre, iar în picioare opinci sau ghetete.

Obiceiuri de Crăciun și Anul Nou

Printre obiceiurile tradiționale, cele ale sărbătorilor de iarnă, prin amplasarea lor practicarea de către întregul sat, ocupă un loc deosebit. Acestea aveau loc cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, când se umbla la colindat și cu ocazia Anului Nou când se umbla cu sorcova sau plugulețul, cu buhaiul și cu grăușorul.

Colindatul este un interesant obicei practicat de copii și așteptat de către aceștia cu nerăbdare. Se colindă din noaptea și până în dimineața Ajunului Crăciunului. În seara respectivă, copiii – băieți și fete – se adunau la câte o casă în cete de circa 10 colindători. Intrată în curtea

cetățeanului, ceata se aduna în grup în fața casei și striga în cor: „Bună dimineața la Moș Ajun!” după care era așteptată ieșirea din casă a gazdei.

Gazdele așteptau colindătorii, cu darurile pregătite (covrigi, nuci, mere), așezate din timp mai adesea în sită, ca să le poată ieși ușor în întâmpinare. Erau o mare rușine să nu primești colindătorii. În cazul în care, la strigarea colindătorilor, din casă nu ieșea nimeni ca să îi răsplătească, ei se simțeau în drept să rupă o poartă, să fure un topor uitat sau chiar să pronunțe o contra urare. Spre dimineață, cetele de colindători se retrăgeau acasă, cu traistele doldora de covrigi.

În Ajunul Anului Nou, de pe la amiază și până se înnopta, copiii și tinerii până la 15-16 ani, numai băieți, umblau cu plugulețul sau sorcova. Obiceiul de a umbla cu sorcova se desfășura astfel: se întovărășeau 2-3 băieți, unul purta sorcova, celălalt avea un clopoțel și un bici din sfoară de cânepă lungă de vreo 2 metri, cu un sfârc la capăt, legată cu o coadă scurtă de lemn. În timpul cântecului, sorcova se mișca ușor la fereastră, iar clopoțelul era scuturat și suna. Când terminau, băieții intrau în casă și sorcoveau persoanele aflate acolo, pe umeri sau pe cap, rostind urarea bine cunoscută.

Obiceiuri de primăvară

În jurul zilei de 9 martie, când se serbau cei 40 de mucenici, seara se aprindeau focuri înalte din paie de anul trecut, rezultate din curățatul grădinilor. În jurul focurilor se adunau copii și tineri și săreau peste foc, trecând prin flăcări. În noaptea aceea, fetele coseau 40 de fire de arnici, punându-și o dorință. A doua zi, din coca pregătită pentru facerea mucenicilor se lua o bucată de aluat și mergând prin grădină se ungeau tulpinile pomilor roditori pentru ca aceștia să aibă rod bogat în anul respectiv.

Un alt obicei de primăvară era strigătul fetelor. În noaptea când se lăsa sec de Postul Paștelui se formau grupuri de câte doi flăcăi, fiecare dintre ei avea o oală de pământ, căreia i se făcuse o gaură în fund, destul de mare ca să poată vorbi prin ea (port-voce populară). Când se înnopta, grupul pornea în teren. Unul dintre flăcăi se suia pe un deal, iar celălalt pe un alt deal învecinat. De acolo, ei începeau o conversație care era auzită până departe în sat.

Legenda dealului Cârna

Satul Ocina, în vremurile vechi, nu era alcătuit decât din vreo cinci familii care se adăposteau în cinci colibe de sub poalele dealurilor: Stoica Hoitan sub vârful Gherțului și cu Bacă, Godină în locul numit Godineasca, Bîjgoiu sub Stârmini și Badea pe Valea Bradului. Hora începu a se face la Stoica Hoitan unde erau adunate fete și flăcăi din Talea și Breaza. Într-o zi de paști, tocmai în toiul horii, ce se învârtea la umbra fagilor și la sunetul de fluier a lui Godină se aude cimpoiul: erau cei trei Bădilești, sosiți în sat de câteva zile. Cimpoierul este în urmă, angajat cu anul să cânte pentru horă la Hoitan și astfel se statornicesc aici și Bădileștii, mai ales când cimpoierul ia de nevastă pe Măriuca lui Bacă. Într-o zi de horă, cimpoierul se îmbătă și sosit acasă, taie nasul Măriucăi, de necaz că aceasta îi dăduse adesea dovada de nestatornicie. Dânsa de rușine și de inimă rea a fugit și a murit în locul numit și astăzi „CÂRNA”.

SCURT ISTORIC AL MUNICIPIULUI CÂMPINA

Câmpina este atestată documentar în anul 1503 figurând în registrele vamale ale negustorilor brașoveni care tranzitau Valea Prahovei, o zonă folosită drept drum comercial, fiind încă din secolul al XIV-lea o cale de comunicație între Transilvania și Muntenia. Deși în actele emise de cancelariile domnești este menționată „vama Prahovei”, există certitudinea că satul Câmpina, grație poziției sale geografice la intrarea în munții Carpați și amplasării la aceeași distanță de București și Brașov era vamă, punctul strategic pentru controlul mărfurilor. Acest lucru a făcut posibilă o dezvoltare rapidă a așezării, localitatea având parte de nenumărate avantaje în urma comerțului care avea loc aici.

Orașul a funcționat ca vamă din 1422 până în 1840, când, pentru un scurt timp vama a fost mutată la Breaza, iar după aceea la Predeal, punctul de frontieră cu Ardealul.

În 1663 devine târg, iar în 1864 este ridicată la rangul de oraș.

Miron Costin în *Istoria în versuri polone despre Moldova și Țara Românească* (1684), enumeră Câmpina printre orașele din aceea vreme, iar stolnicul Constantin Cantacuzino figurează localitatea pe celebra sa hartă tipărită la Padova în anul 1700.

Localitatea, cu statut de târg în 1663, se dezvoltă treptat, beneficiind în 1791 de prima amenajare a drumului pe Valea Prahovei, datorită trupelor austriece.

În secolul al XVIII-lea Câmpina era al treilea oraș ca importanță al județului Prahova, după Ploiești și Târgșor, datorită dezvoltării sale bazate pe comerț și vamă. Orașul

a fost și reședința plășii Prahova, subunitate administrativă a județului.

Tot aici, în urma cererii scrise a boierului Scarlat Câmpineanu adresată domnitorului Moruzi în anul 1799, se va ține un târg de vite în fiecare zi de luni, fapt ce aduce noi beneficii localității.

În 1822, Câmpina ajunge pe locul întâi în lista vămilelor Țării Românești, elementul ce îi dă importanță fiind păcura. Timp de câteva zeci de ani, orașul Câmpina a avut o stagnare în dezvoltarea sa, mai ales de când vama se mutase la Breaza și apoi la Predeal. Odată cu începerea exploatarei țiteiului, așezarea va înflori din nou.

În 1890, la Câmpina se ridică prima schelă petrolieră din țară, iar în 1895 se construiește Rafinăria „Fabrica Nouă”, pe atunci cea mai mare din Europa.

Ocupațiile câmpinenilor în această perioadă erau: agricultura, negustoria, apicultura, cărăușia și extragerea păcurei din subsolul așezării de către fântânari. Aici funcționau atunci opt mori de apă, situate pe Prahova și pe Doftana.

Orașul se dezvoltă într-un ritm alert odată cu începerea exploatarei petrolului în zonă. În anul 1861 urbea este luminată cu petrol. La sfârșitul secolului al XIX-lea în Câmpina se extrăgea cca. 20% din totalul producției de petrol. Se constată și o adevărată explozie demografică în urbe, datorată în primul rând aportului de populație venită aici pentru a munci în extragerea și prelucrarea petrolului. Dacă în anul 1810 în localitate erau înregistrați 485 locuitori, la 1899 populația se apropia de 4000 de suflete.

La 1 decembrie 1879 a fost inaugurată calea ferată Ploiești-Predeal, pe care exista și gara Câmpina, iar la

1883 a fost inaugurată calea ferată dintre Telega și Câmpina, construită pentru transportul sării de la ocnele Telega.

Documentele arată preocuparea primarilor orașului de a dezvolta localitatea din punct de vedere al confortului urban prin: străzi pavate, felinare, piață comercială, grădina publică.

Se amintește, între altele, despre băile minerale amenajate în jurul izvoarelor sărate și sulfuroase de pe platoul sudic al localității, devenit proprietatea lui Dumitru Hernia.

Existau și instituții de interes public: școli, judecătorie, spital, farmacie, stație de telegraf, poștă, gară. Se construiește cazinou, existau restaurante cu orchestră și fanfară și spații de cazare. În mijlocul parcului întins pe o suprafață de 2,5 ha a fost ridicată o capelă în stil baroc, ce adăpostea mormântul lui Dumitru Hernia, un veritabil monument de artă, astăzi în ruine.

În anul 1836 poetul Cezar Bolliac, găzduit de boierul progresist I. Câmpineanu, începe a descrie frumusețile locurilor acestea. De atunci prin Câmpina își vor perinda pașii nenumărate personalități culturale: Dimitrie Bolintineanu, I. Heliade Rădulescu, B. P. Hasdeu, G. Coșbuc, N. Grigorescu, C-tin I. Istrati, Eugen Jebeleanu, Geo Bogza etc., scriitori care și-au legat viața și opera de aceste meleaguri. Atrăși nu numai de frumusețea peisajului, ci și de blândețea climei, de renumele Câmpinei și de ospitalitatea locuitorilor, aceștia și-au pus amprenta asupra locului, lăsând în actualele muzee și case memoriale, prețioase mărturii ale epocii lor. Astfel, Câmpina devine încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea un centru cultural recunoscut, casa lui Nicolae Grigorescu

devenind unul dintre locurile de întâlnire pentru oamenii de cultură ai vremii. Orașul are și astăzi o viață culturală intensă și un nivel intelectual ridicat al locuitorilor săi, în cadrul Casei de Cultură „Geo Bogza” organizându-se numeroase activități, dintre care: Festivalul Folcloric „Hora Prahoveană” (în iunie, de aproximativ 20 de ani fără întrerupere), Festivalul teatrelor de proiect (în octombrie sau noiembrie), Festivalul de literatură „Geo Bogza” (mai sau iunie), Tabăra de pictură „Câmpina, dragostea mea” etc. Există trei reviste de cultură: „Revista Nouă”, „Biblioteca de Câmpina” și „Urmuz” iar Biblioteca municipală are peste 80 de mii de volume și o secție de carte în limba engleză.

Dezvoltarea orașului continuă în sec. XX. În timpul celui de-al II-lea război mondial zona este puternic bombardată de trupele aliate, datorită importanței strategice.

După război regimul comunist se va preocupa de dezvoltarea industriei petroliere.

Localitatea dispune de un valoros patrimoniu arhitectural atât laic cât și religios. Locuințele construite în secolele al XIX-lea și XX sunt influențate de arhitectura vremii, atât cea autohtonă, dar și cea europeană.

Menționăm existența unor lăcașe de cult valoroase: Schitul Slobozia a cărui construcție a început la 1714 (azi Complexul parohial Sf. Nicolae, cu 2 biserici, Sală Praznicală folosită și ca sală de concerte cu 2 pianе; în grădina complexului s-au descoperit morminte de înhumatie și de incineratie din Epoca târzie a bronzului, cca. 1500 a. Hr.), Biserica de la Han, construită în prima parte a secolului al XIX-lea, Biserica romano-catolică (1903-1906).

Dintre edificiile publice importante amintim Casa cu Grifoni (sau Vila Ștefănescu, actualmente sediul Primăriei), Casa lui Nicolae Grigorescu, Castelul Iulia Hasdeu (astăzi muzeul Memorial B. P. Hasdeu), dar și numeroase alte edificii valoroase, de patrimoniu.

De asemenea, amintim că în cimitirul orașului este înhumat pictorul Nicolae Grigorescu, iar în fosta casă a sa din oraș funcționează un muzeu de artă.

Date istorice importante:

- 1864 - Domnitorul Alexandru Ioan Cuza decretează statutul de oraș pentru Câmpina;
- 1871 - Prințul Știrbei devine unic proprietar al moșiei Câmpina;
- 1879 - Se inaugurează calea ferată Ploiești - Predeal;
- 1881 - Amenajarea primului stabiliment de băi saline și sulfuroase, pe platoul Gafița;
- 1895 - Începe exploatarea modernă a țițeiului, a cărui prima atestare scrisă datează din 1697;

- 1904 - Este fondată prima școală de maiștri sondori din lume în „Casa cu grifoni”;

- 1913 - La Bănești, Aurel Vlaicu se prăbușește cu avionul său, încercând pentru a doua oară să treacă Carpații;

- 1919 și 1923 - Înființarea celor doua licee, de fete, respectiv, de băieți;

- 1970 - Înființarea Institutului de Cercetări pentru Petrol și Gaze;

- 1994 - Orașul Câmpina a fost declarat municipiu.

La trecerea în mileniul III, după ce a aniversat 500 de ani de la prima atestare documentară, Câmpina se prezintă ca un oraș civilizată, modern, bine îngrijit, meritându-și numele pe care-l primise la începutul secolului XX: „Orașul florilor”.

SCURT ISTORIC AL ȘCOLII GIMNAZIALE „RADU ȘI SEVERA NOVIAN” ADUNAȚI

Școala din localitatea Adunati, jud. Prahova, are o existență centenară, denumirea sa variind de la Școala Primară, Școala Generală, Școala cu clasele I-VIII, până la Școala Gimnazială, în prezent.

Foaier de civilizație și cultură din așezarea noastră, școala trebuie să aducă prinos de recunoștință, chiar și prin denumire, celor care, în negura vremurilor și de sub praful așternut pe documente, au marcat începuturile localității.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea, așezarea amintită de generalul Bauer aparținea slugarnicului Nicolae Săigiu din Breaza. Aceasta era împărțită în două de pâraul Ocina care traversează și astăzi localitatea de la nord la sud. După care, partea de est a fost luată de domnitorul Brâncoveanu, iar cea de vest a fost vândută cucoanei Păloaica. Fiul acesteia din urmă, Alexandru Pala, a vândut partea moștenită lui Enache State. Severa State, fiica ultimului cumpărător, a moștenit partea de vest a comunei în momentul căsătoriei sale cu Radu Novianu. Împreună aceștia și-au construit un conac la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Transpunerea acestui loc într-o reședință de vară pentru cei doi a însemnat foarte mult pentru viitorul acestei așezări. Soții Novianu au făcut importante donații acestei localități, care a asigurat stabilirea unor instituții precum Primăria, Școala, Căminul cultural și Biserica.

La sosirea soților Novian în satul Ocina întâia deziluzie a fost starea morală a preotului și dotarea materială școlii.

În 1879, în cadrul localului Primăriei se amenajează o sală de clasă pentru învățământul de patru clase unde erau înscriși 200 de copii de școală. Ea a rămas drept școală până în 20 ianuarie 1904.

Prin declarația de la 12 februarie 1903, proprietarul Radu Novian și soția sa dau pentru școală hanul din mijlocul satului și un teren de 3675 mp danie, cultivat cu pomi nobili, de la pepiniera din Vișan, între care mai ales pruni Agen și peri. Prin stăruințele proprietarului și prin supravegherea primarului, la 20 ianuarie 1904 se definitivează lucrările pentru școală și stau la dispoziția elevilor 3 săli de clasă și o sală de lucru; iar pentru cei 2 învățători, o cancelarie spațioasă bine aerisită și luminată. Ca mobilier, darul proprietarului a întrecut nevoile unui mobilier de școală primară rurală.

Cu o astfel de clădire, cu un astfel de material, cu învățători devotați și vrednici de misiunea lor – P. Oprescu și R. Hoitan – noua școală se deschide la 20 ianuarie 1904 dând adevăratul adăpost intelectual și moral celor 141 înscriși în septembrie 1903.

Soții Novian au fost primii români care au trecut Cercul Polar de Nord, în 1897, și tot primii români care au ajuns în insula Spitzbergen din arhipieleagul Svalbard (Norvegia). Atrăși de nordul înghețat, vizita lor în această parte a lumii nu a fost întâmplătoare. Radu Novian a publicat lucrarea Școala și Biserica în Norvegia, iar Severa, soția lui, a manifestat un interes deosebit în arhitectura nordică.

În ciuda tuturor părerilor despre soții Novian, ei rămân pentru comuna Adunați din Prahova personalități care au marcat epoca de construcție administrativă și i-au grăbit demersurile de consolidare a autorității politice.

Putem realiza o lungă listă a celor care au contribuit la dezvoltarea școlii din localitate și la ridicarea prestigiului acesteia, dar în mod clar, Radu și Severa Novian au fost primii care au adus cărți în Adunați, ca danie pentru Biserică, în vremea în care cărțile bisericești erau cele după care se descifra alfabetul alături de dascăl. A sădit astfel o sămânță care a rodit și încă rodește civilizație. Noțiunea de dascăl a suferit mutații ideologice, dar ne face cinste să ne raportăm la acele vremuri și să ducem mai departe flacăra aprinsă de Radu și Severa Novian.

Ființând într-o zonă rurală, școala a focalizat, dar s-a și constituit drept resursă cultural centrală a localității, indisolubil legată de primărie încă de la înființare, fiind binecunoscut faptul că, activitatea didactică în clasele primare era condusă de dascăl. Bătrânii satului rememorează numele învățătorilor P. Oprescu și R. Hoitan

care îi iniția în tainele cititului și scrisului pe cei curajoși care frecventau clasele primare la Adunați.

SCURT ISTORIC AL GRĂDINIȚEI CU PROGRAM NORMAL „CASTELUL PITICILOR” ADUNAȚI

În anul 1969, învățământul școlar în localitatea Adunați se desfășura cu clasele I-VIII la centru de comună și cu clasele I-IV în cele două sate, Ocina de Sus și Ocina de Jos. Odată cu creșterea numărului de copii în comună și cu cerințele învățământului în general, s-a pus problema măririi spațiului de școlarizare și înființării unei grădinițe de copii în centrul comunei.

Astfel după anul 1970, s-a înființat o grădiniță de copii la centru de comună într-o sală de clasă unde veneau copii care învățau de atunci cu clasele I-X și cu atelier școală. Astfel în primăvara anului 1977 pe baza unui proiect întocmit s-a început construirea actualei grădinițe de copii care a fost dată în folosință în toamna anului 1977 și a fost concepută ca o necesitate obiectivă a localității având în vedere numărul mare de preșcolari și distanța până la cel mai apropiat oraș, din acea perioadă. La început grădinița a funcționat cu patru grupe având program atât dimineața cât și după amiaza. În anul 2000, datorită unor alunecări de teren, cursurile în grădiniță au fost întrerupte iar timp de doi ani au avut lucrări de consolidare și refacere, timp în care copiii din localitate au învățat în incinta școlii. Datorită natalității scăzute în perioada de după anul 1989 numărul copiilor înscriși în grădinița a fost într-o continuă scădere. De la un număr de patru grupe așa

cum a funcționat la început, în prezent grădinița funcționează doar cu două grupe de copii. În anul 2009, grădinița a fost modernizată, prin intrarea într-un program de reabilitare ce a presupus următoarele investiții: termoizolație, înlocuire tâmplărie, refacere și aparatură. Având în vedere că în localitate există un bogat tezaur cultural, am considerat că este de datoria noastră, ca dascăli, să promovăm și să continuăm tradițiile și obiceiurile culturale prezente pe aceste meleaguri.

Tocmai din această dorință a luat naștere și festivalul concurs „Să fim noi păstrătorii tradițiilor”.

SCURT ISTORIC AL SCOLII GIMNAZIALE „B.P. HASDEU” CÂMPINA

*Educația este cel mai frumos dar
pe care îl poate dobândi omul.*

Platon

În anul 1972 ca urmare a creșterii populației școlare și a transformării Liceului Teoretic „Ilie Pintilie” în liceu industrial, se înființează Școala Generală nr. 7, Câmpina.

În anul 1974 este inaugurat localul în care funcționează și astăzi unitatea școlară, aflat pe strada Mihail Kogalniceanu, local care cuprindea 16 săli de clasă, un laborator de fizică-chimie, un laborator de biologie și o sală de sport.

În anul școlar 1974-1975, primul în care activitatea se desfășura în noua clădire, școala funcționa cu patru clase I, trei clase a II-a, trei clase a III-a, două clase a IV-a, două clase a V-a, și câte o clasă la nivelul claselor a VI-a, a VII-a, și a VIII-a, deci un număr de 17 clase. În anii care au urmat, numărul elevilor va fi în continuă creștere astfel că în anul școlar 1985-1986 școala funcționa cu 39 de clase având 1442 elevi.

Ca urmare a poziției centrale și a spațiului pe care îl avea la dispoziție, începând cu anul școlar 1981-1982, Școala Generală nr. 7, a devenit Centru de Execuție Bugetară.

În anul școlar 1990-1991, primul de după înlăturarea regimului totalitar comunist, existau 37 de clase, numărul cadrelor didactice titulare ajungând la 15 învățători și 26 de profesori.

În anul școlar 1999-2000 unitatea școlară funcționează cu 10 clase la ciclul primar și 16 la ciclul gimnazial. În același an, ca o recunoaștere a rolului pe care școala îl deținea la nivelul municipiului Câmpina, denumirea școlii devine „B.P. Hasdeu” aducându-se astfel un omagiu personalității marelui savant al culturii românești, care și-a legat numele de localitatea noastră.

În prezent școala s-a angajat într-o nouă etapă de dezvoltare reușind să-și reînnoiască baza materială și acționând consecvent pentru aplicarea reformei învățământului.

La nivelul anului școlar 2010-2011, școala funcționează cu un număr de 26 de clase, 14 clase la ciclul primar și 12 clase la ciclul gimnazial, și un număr de 41 de cadre didactice (14 învățători și 27 de profesori).

Școala beneficiază de spații didactice modernizate având un număr de 12 săli de clasă, patru cabinete (geografie, istorie, informatică și limba română) și două laboratoare (fizică-chimie și biologie).

Începând cu anul școlar 2003-2004, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” a inițiat un program de învățământ prelungit, înscris conceptului „școală după școală” care a avut menirea de a veni în întâmpinarea familiilor care se confruntă cu lipsa de timp și deci cu imposibilitatea supravegherii copiilor după programul școlar. În cadrul acestui program copiii beneficiază de supravegherea cadrelor didactice desfășurând activități de pregătire a lecțiilor, cursuri de informatică și cursuri de limbi străine. Totodată copiii servesc masa organizat în sala de mese a școlii, și însoțiți de cadrele didactice desfășoară activități recreative în școală sau în afara acesteia.

În prezent în cadrul școlii se acordă o atenție deosebită unui program de activități extracurriculare diversificat care să contribuie la dezvoltarea liberă și la potențial maxim a personalității elevilor. Aici își desfășoară activitatea numeroase formații artistice: trupa de teatru pentru elevi, ansamblul coral, ansamblul de dansuri populare „Crăișorii”, grupul-vocal „Câmpinița”. Totodată în școală se află în derulare mai multe proiecte educative „Popas în universul cunoașterii” – concurs interdisciplinar pentru clasele III-IV „Natura, prietena mea” – concurs de creație plastică pentru clasele I-IV, „Să fim noi păstrătorii tradițiilor” – festival concurs de muzică și dansuri populare. Toate acestea contribuie la formarea unui absolvent în măsură să decidă asupra propriei cariere,

să contribuie la articularea propriilor trasee de dezvoltare intelectuală și profesională, să se integreze activ în viața socio-profesională iar în condițiile globalizării să cunoască, să păstreze și să ducă mai departe tradițiile ce ne definesc și ne individualizează ca popor.

*Fără tradiție nu există cultură:
nici omul simplu, nici geniul nu pot crea nimic fără
tradiție.*

Vasile Pârvan

COMUNA ADUNAȚI LEAGĂN AL TRADIȚIEI STRĂMOȘEȘTI

Coordonator proiect
Prof. înv. preșcolar Moldoveanu Mădălina Elena
Grădinița „Castelul Piticilor” Adunați,
jud. Prahova

Tradiția adevărată e singura merinde sufletească
Liviu Rebreanu

M-am născut și trăiesc într-un loc binecuvântat de Dumnezeu, cu dealuri acoperite de livezi roditoare, dar mai ales, cu oameni harnici și iubitori de frumos, care au transmis din generație în generație valori morale, obiceiuri, dansuri, îndeletniciri tradiționale care și astăzi sunt cinstite de fiii satului.

Meșteșugul cusutului de costume naționale cu motive specifice zonei Breaza, zonă în care se află amplasată comuna, este păstrat și preluat de la mamă la fiică, aproape în fiecare gospodărie. Dansurile populare specifice zonei: „Breaza”, „Ciobănașul”, „Brăul pe șase” sunt jucate cu însuflețire atât de tineri, cât și de cei trecuți de prima sau a doua tinerețe. Bătrânii satului – Nea Titi, Nea Gheorghe, Nea Vasile – încă ne mai desfată cu cântecele lor din fluier și din buciom.

Datinile și obiceiurile cu care am crescut, prilejuite de diverse sărbători, mi-au rămas în suflet și simt nevoia

să le transmit mai departe. Cu aceste gânduri m-am reîntors în comuna natală ca educator și am considerat că este de datoria mea să fac cunoscută în lume zestrea pe care ne-au lăsat-o strămoșii. Încă de la început, am încercat să le dezvolt copiilor din grădiniță dragostea pentru costumul național autentic din zonă, pe care îl îmbrăcau cu cinste la fiecare eveniment. Apoi, i-am invitat pe fluierașii și buciumașii satului, la diferite activități cu copiii, și am reușit, ca o parte dintre ei să învețe meșteșugul cântatului la aceste instrumente, pe care le păstrăm cu sfințenie în grădiniță. Suntem mândri că această artă nu se stinge și este lăsată pe mâini bune.

Nici dansurile nu au fost date uitării, urmând exemplul celor mari, copiii au învățat repede pașii, au prins plăcerea dansului, spre bucuria părinților și bunicilor care mi-au fost mereu alături. Așa s-au scurs primii ani ai carierei de educator în comuna mea natală, Adunați. Simțeam însă, că nu este de ajuns, că trebuie să

ne facem cunoscute tradițiile și dincolo de hotarele comunei.

În acest punct, a venit ideea proiectului educativ „Să fim noi păstrătorii tradițiilor”. A devenit mijlocul prin care ne-am făcut cunoscute localitatea, dansurile și obiceiurile strămoșești. Au venit aici, la noi, copii, cadre didactice și părinți din toate colțurile județului, iar noi i-am primit cum se cuvine, cu „pâine și sare” și cu „sunet de bucium”.

Scena Căminului cultural din Adunați a răsunat de cântece și dansuri și pentru noi, cadrele didactice, a fost un schimb de experiență prolific. Comunitatea locală ne-a fost alături. Consiliul local, în frunte cu domnul primar Negotei Octavian ne-a sprijinit, iar locuitorii satului s-au transformat în gazde primitoare pentru oaspeții noștri.

Parteneriatul cu Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” din Câmpina a fost o rampă de lansare dincolo de valea râului Prahova. După ce la ediția a treia a festivalului, desfășurată la Câmpina, am obținut Premiul Festivalului cu Ansamblul „Sunet de buciur” , am continuat să participăm și la alte manifestări folclorice din județ, dar și din afara acestuia. Astfel, în anul 2014 am obținut Trofeul Festivalului „Frunză de stejar” de la Plopeni, iar în acest an am cucerit Premiul Special al Juriului la Concursul Național „Perspective – Poveste românească” de la Brașov, secțiunea dans popular.

Fidelă idealului meu, consider că moștenirea pe care am primit-o de la străbunii satului trebuie dusă mai departe de preșcolarii pe care îi educ, pentru că, un popor trăiește prin ceea ce lasă fiilor săi.

Proiectul „Să fim noi păstrătorii tradițiilor” m-a ajutat pe mine și pe alții ca mine, să transmitem copiilor măcar un strop din ceea ce a creat omul simplu de la țară cu iscusința minții și cu căldura sufletului său.

SĂ FIM NOI PĂSTRĂTORII TRADIȚIILOR UN PROIECT DE SUFLET UN VIS DEVENIT REALITATE

Coordonator proiect,
Prof. în învăț. primar, Moldoveanu Mihaela
Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina,
jud. Prahova

La început a fost **povestea**. Povestea unei serbări a grupei mici de la Grădinița „Castelul Piticilor” din Adunați – Prahova. Serbarea întruchipa o șezătoare cu cântece, cu dansuri, cu costumul popular ridicat la mare cinste.

Am văzut atunci micii buciumași, am ascultat grupa bătrânilor fluierași și m-am lăsat purtată de vraja cântecului lor, m-au fermecat micuții ce purtau cu mândrie costumele populare specifice zonei Breaza și se mișcau pe scenă de parcă dansul popular făcea parte din viața lor de fiecare zi.

Am cunoscut oameni minunați acolo, la Adunați, părinți veniți să-și vadă, dar și să-și susțină copiii și pe doamna educatoare Moldoveanu Mădălina, oameni din sat dornici să se bucure de frumusețea cântecului și dansului muntenesc și, la sfârșit, am trecut cu emoție pragul muzeului de artă populară pe care doamna educatoare l-a înfiripat în grădiniță după îndelungi căutări prin casele celor mai bătrâni dintre locuitorii comunei și prin lăzile de zestre ale bunicuțelor ce-și aduceau nepoței la grădiniță.

A fost o zi minunată care nu putea să nu aibă ecou în sufletul meu de dascăl.

Și atunci a venit **ideea** și mi-am spus „De ce nu?”. De ce să nu îi punem și pe elevii de la oraș în situația de a redescoperi tradiția populară românească, să îndrăgească dansul și cântecul popular și mai ales să ia contact cu obiceiurile ce se mai păstrează și astăzi în vatra satului românesc.

Așa a apărut **parteneriatul „Să fim noi păstrătorii tradițiilor”** între grupa mare a Grădiniței

„Castelul Piticilor” Adunați, condusă de doamna educatoare Moldoveanu Mădălina și clasa întâi a Școlii Gimnaziale „B.P. Hasdeu” Câmpina pe care o conduceam atunci. Am pus totul pe hârtie, ne-am planificat cu minuțiozitate activitățile și am pregătit copiii pentru prima întâlnire, SERBAREA DE CRĂCIUN.

În ziua aceea parcă și natura a ținut cu noi. De îndată ce am plecat de la Câmpina a început să ningă cu fulgi mari și rari. Nu vă puteți imagina mirarea și bucuria copiilor când, ajunși în „Vârful Borungociului”, au văzut în vale satul acoperit de voalul argintiu al ninsorii.

Emoția copiilor a crescut atunci când, la intrarea în grădiniță, au fost întâmpinați de micii bucuriași. Vedeau pentru prima dată un buciom. Apoi au vizitat muzeul și în final s-au întâlnit cu micuții îmbrăcați în costume naționale care le-au oferit sorcove confecționate de ei. Întrebările au dat năvală: „Ce este?”, „Din ce este?”, „Pentru ce este?” și fiecare explicație era sorbită cu nesaț.

Serbarea a fost o încântare, dar nici micuții de la Câmpina nu s-au lăsat mai prejos și le-au prezentat preșcolarilor „Legenda Nașterii Domnului”. Finalul nu putea fi decât senzațional. Într-o sanie la care erau înhămați patru cai, a sosit Moș Crăciun cu sacii plini de daruri. Ziua aceea a avut ecou în sufletele elevilor mei care s-au pregătit intens pentru următoarele întâlniri.

A urmat un schimb de măștișoare confecționate de cele două colective de elevi apoi o întâlnire, în preajma Sărbătorilor Pascale, la Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” din Câmpina, întâlnire care s-a finalizat cu o activitate de încondeiere a ouălor.

O ultimă întâlnire a avut loc cu ocazia Zilei Copilului când am fost invitați să mergem din nou la

Adunați. Pe scena Căminului cultural am arătat că și noi, cei de la Câmpina, putem să dansăm și să cântăm și am învățat să purtăm cu cinste costumul popular.

În toate aceste activități s-au implicat alături de noi și ne-au susținut în demersul nostru educativ, părinții celor două colective cărora cu mult drag le mulțumim.

Succesul de care s-a bucurat acest parteneriat ne-a determinat să facem pasul mai departe și să demarăm **PROIECTUL JUDEȚEAN, FESTIVAL-CONCURS „SĂ FIM NOI PĂSTRĂTORII TRADIȚIILOR”**, proiect ce s-a aflat anul acesta la a IV-a ediție.

La început, proiectul avea trei etape: I - „Tradiții și obiceiuri de iarnă”, concurs de creație plastică și literară; II - „Tradiții și obiceiuri de primăvară”, concurs de creație plastică și literară; III - Festival-concurs de cântece, dansuri și obiceiuri populare. Ulterior, la ultimele două ediții, am mai adăugat și a IV-a etapă, simpozionul, deoarece am considerat că sunt multe cadre didactice care pot împărtăși din experiența lor celor ce doresc să pășească

pe această cale, deloc ușoară, a promovării tradiției populare românești.

Încă de la început, proiectul nostru s-a bucurat de interesul școlarilor și al cadrelor didactice înregistrând o participare de peste 400 de elevi și preșcolari la creație plastică și literară și aproximativ 600 de participanți la festival, la fiecare ediție.

Încă de la prima ediție a festivalului desfășurată la Căminul cultural din Adunați am observat că proiectul nostru a avut un impact favorabil atât în rândul elevilor cât și al cadrelor didactice. Ne-a fost alături comunitatea locală, în frunte cu domnul primar **Negotei Octavian** care ne-a sprijinit în întregul nostru demers. Copiii au fost cei care au avut de câștigat. Numeroasele momente, de o valoare etnografică deosebită, au fost apreciate și premiate de un juriu competent format din profesioniști.

Ne-am făcut curaj și ediția a III-a a festivalului am desfășurat-o la Câmpina, la Casa Tineretului. Întreaga echipă de cadre didactice din Școala Gimnazială „Bogdan Petriceicu Hasdeu” Câmpina, în frunte cu domnul director **Bercăroiu Cătălin**, s-a mobilizat pentru ca totul să fie încununat de succes. Ne-au fost alături, cum era și firesc, partenerii noștri de la Adunați.

Festivalul s-a bucurat de aprecierea câmpinenilor care, pe parcursul întregii zile cât a durat festivalul, au umplut sala Casei Tineretului. Ne-am dat seama atunci că suntem pe drumul cel bun. Bunici, părinți și copii ne-au mărturisit bucuria pe care au avut-o urmărind momentele folclorice de calitate dintre care, prezentarea obiceiurilor populare din diverse zone ale județului a fost cea mai apreciată. Au fost aduse pe scenă obiceiuri de nuntă și diverse obiceiuri legate de activități agricole. Nici

dansurile populare nu au înșelat așteptările publicului. Copiii veniți de la Adunați, de la Valea Doftanei, de la Comarnic, de la Bucov, de la Telega, de la Apostolache și spre surprinderea tuturor, chiar de la Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” din Ploiești dar și din alte localități ale județului au încântat publicul și au fost răsplătiți cu numeroase aplauze. Juriul, condus cu competență de doamna **Maria Tănase Marin** (producătoarea emisiunii „Popasuri folclorice” de la TVR2), a avut o sarcină destul de dificilă în a premia pe cei mai buni pentru că majoritatea concurenților au fost foarte buni.

Anul acesta, la a IV-a ediție a Festivalului „Să fim noi păstrătorii tradițiilor” desfășurată la Adunați, alte noi formații și interpreți vocali s-au afirmat pe scenă. Dintre cei care au atras atenția juriului îi amintim pe Chelba Andrei (Liceul Teoretic Starchiojd, câștigătorul marelui trofeu), Apostol Maria Raluca (Școala Gimnazială Băicoi), Ansamblul „Măgura Prahovei” (Comuna Adunați), Ansamblul „Muguri de Breaza” (Liceul Teoretic

„Aurel Vlaicu”, Breaza), Ansamblul „Mugurași de primăvară” (Școala Gimnazială Cărbunești), Ansamblul „Floare de măceș” (Telega) și mulți alții.

Nu numai festivalul s-a bucurat de succes în cadrul proiectului județean „Să fim noi păstrătorii tradițiilor”.

Cu mulțimea de lucrări primite la cele două etape, „Tradiții și obiceiuri de iarnă” și „Tradiții și obiceiuri de primăvară” – secțiunea creație plastică – am alcătuit de fiecare dată expoziții care au fost prezentate la intrarea în sălile unde s-a desfășurat festivalul. Mulți dintre copii și-au regăsit lucrările lor sau pe ale colegilor iar alții au întârziat minute în șir în fața panourilor cu lucrări plastice sau colaje atrași de frumusețea lucrărilor prezentate.

Pentru că la secțiunea „creație literară” s-au trimis lucrări frumoase ne-am hotărât ca anul acesta să le publicăm pe cele mai bune alături de lucrările de la simpozionul **„Contribuția activităților extracurriculare în cultivarea dragostei pentru tradiția românească la elevi și preșcolari”** întrucât sunt o ilustrare a modului cum

putem să ne călăuzim elevii spre descoperirea acestei valori inestimabile care este tradiția populară.

Am convingerea că drumul pe care am pornit atunci când am pus bazele acestui proiect nu este ușor dar numărul mare de cadre didactice și de copii care ne-au fost alături pe parcursul acestor ani ne dau puterea să mergem mai departe.

Le mulțumim tuturor celor ce ne-au ajutat și în primul rând domnului **Dragoș Grigorescu**, director al **Centrului Județean de Cultură Prahova** care ne-a sprijinit și ne-a încurajat permanent și tuturor colegilor fără a căror dăruire și muncă acest proiect ar fi rămas doar un vis frumos.

PROIECT JUDEȚEAN

Festival-Concurs „Să fim noi păstrătorii tradițiilor”,
Domeniul cultural-artistic, ediția a IV-a, an școlar 2015-2016,
C.A.E.J. 2016 nr. 42

COORDONATORI:

- Prof. înv. preșcolar, **MOLDOVEANU MĂDĂLINA** și **CÎLȚ IONELIA**, educatoare – Grădinița „Castelul Piticilor”, Structură a Școlii Gimnaziale „Radu și Severa Novian”, Adunați
- Prof. înv. primar, **MOLDOVEANU MIHAELA** – Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Municipiul Câmpina

ECHIPA DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI:

1. ȘCOALA GIMNAZIALĂ „B.P. HASDEU” MUNICIPIUL CÂMPINA

Director prof. **BERCĂROIU CĂTĂLIN**

Director adj. prof. **TUDORACHE ANDREI**

Prof. înv. primar **Săbăngeanu Elena-Adina**

Prof. înv. primar **Ghinea Maria**

Prof. înv. primar **Dinu Gabriela**

Prof. înv. primar **Constantinescu Genica**

Prof. înv. primar **Tudosoiu Maria**

Prof. înv. primar **Petre Daniela Maria**

Prof. înv. primar **Olteanu Mariana Marta**

Prof. înv. primar **Bunea Georgiana**

Prof. înv. primar **Bârsan Alina**

Prof. înv. primar **Gherghiceanu Georgeta**

Prof. înv. primar **Chirică Andra**

Prof. înv. primar **Drăguț Dumitru**

Prof. înv. primar **Mărișoiu Cătălin**

Prof. **Enescu Cristina**

2. GRADINIȚA „CASTELUL PITICILOR” ADUNAȚI – STRUCTURĂ A ȘCOLII GIMNAZIALE „RADU ȘI SEVERA NOVIAN” ADUNAȚI

Director profesor Apostol Elena

Prof. inv. primar Ivan Daniela

Prof. lb. și literatura română Negoită Andreea

Prof. religie Rugină Răzvan

Prof. lb. engleză Ghica Maria

Prof. lb. franceză Poenaru Angelina

Prof. matematică Mihai Pompilia

Prof. fizică Olaru Cătălina

PARTENERI:

1. Inspectoratul Școlar Județean Prahova

2. Centrul Județean de Cultură Prahova

3. Primăria Comunei Adunați

4. Căminul Cultural Adunați

MOTTO:

„Un popor fără tradiții este un popor fără viitor” (Alberto Lleras Camargo)

ARGUMENT:

Tradițiile, obiceiurile, portul și folclorul sunt comori inestimabile ce definesc un popor, făcându-l unic și nemuritor în ciuda scurgerii timpului. Exprimată în cele mai diverse forme, creația populară românească este caracterizată de autenticitate și ingeniozitate, o trăsătură aparte fiind puternica ei unitate, care nu exclude însă o mare varietate.

Ne-am propus acest proiect care să conducă la cunoașterea și valorificarea unor obiceiuri și tradiții pe care să le cultivăm în inimile preșcolarilor și școlarilor noștri. Prin aceste activități cuprinse în proiect, copiii vor cunoaște mai bine neamul românesc, calitățile poporului român, tradițiile și obiceiurile, și vor înțelege cu ușurință semnificația sărbătorilor

pascale, a cântecului, dansurilor și obiceiurilor populare românești.

OBIECTIVE:

1. Stimularea creativității și a expresivității în lucrări care să evidențieze tradiția și istoria locală;
2. Dobândirea unor sentimente de dragoste și respect pentru tradițiile, obiceiurile și folclorul românesc;
3. Promovarea prin cântec și prin dans popular a frumuseții artei populare românești;
4. Transmiterea experienței didactice personale prin intermediul lucrărilor științifice cu care cadrele didactice participă la simpozionul propus.

GRUP ȚINTĂ:

- preșcolari și elevi din clasele I-IV;
- cadrele didactice implicate în proiect;
- comunitatea locală.

DURATA PROIECTULUI:

- martie 2016 - august 2016

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR:

Activitatea nr. 1

- a. Titlul activității: Lansarea proiectului
- b. Data/perioada de desfășurare: martie 2016

Activitatea nr. 2

- a. Titlul activității: **Concursul de creație plastică cu tema: „Tradiții și obiceiuri pascale”** – înscrierea și primirea lucrărilor literare și plastice;
- b. Data/perioada de desfășurare: **aprilie-mai 2016;**
- c. Locul desfășurării: **Școala Gimnazială „B.P .Hasdeu” Câmpina;**

d. Participanți (elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității etc.): preșcolari și școlari din grădinițele și școlile participante la proiect;

e. Descrierea pe scurt a activității: activitatea constă în înscrierea participanților și primirea lucrărilor la Școala „B.P. Hasdeu” Câmpina. Juriul format din cadre didactice implicate în proiect vor evalua și vor premia lucrările care au respectat cerințele din regulament.

Activitatea nr. 3

a. Titlul activității: **Festival-Concurs „Să fim noi păstrătorii tradițiilor”;**

b. Data/perioada de desfășurare: **14 mai 2016;**

c. Locul desfășurării: Căminul cultural din comuna Adunați;

d. Participanți: preșcolari și școlari din grădinițele și școlile înscrise în concurs;

e. Descrierea activității: festivalul- concurs se desfășoară pe trei secțiuni: interpretare, dans popular și obiceiuri populare. Acompaniamentul va fi asigurat de formație sau CD . Un juriu alcătuit din specialiști va aprecia atât autenticitatea momentelor aduse în scenă cât și calitatea interpretării lor. Se vor acorda premiile I, II, III pentru fiecare secțiune și pe nivele de vârstă.

Activitatea nr. 4

Simpozion: „Contribuția activităților extracurriculare la cultivarea dragostei pentru tradiția românească la elevi și preșcolari”, participare indirectă - iunie 2016;

Cadrele didactice care doresc să participe vor trimite eseuri însoțite sau nu de lucrări realizate manual prin diferite tehnici de lucru, cât mai originale, lucrări ce vor fi fotografiate și se vor regăsi alături de eseuri în cartea ce va fi publicată până în luna august 2016.

REZULTATE/AȘTEPTĂRI:

- Acest concurs are menirea să stimuleze interesul elevilor pentru păstrarea tradiției populare autentice atât prin dans, obiceiuri populare și cântece cât și prin oglindirea acestora în creații literare și artistico-plastice;
- Stimularea elevilor prin acordarea de diplome, premii și mențiuni.

DISEMINARE:

- Promovarea concursului pe www.didactic.ro, pe site-ul Inspectoratului Școlar Prahova;
- Prezentarea concursului la nivelul comisiilor metodice și a cercurilor pedagogice;
- Promovarea concursului prin mijloace mass-media.

MODALITĂȚI DE EVALUARE

- Măsurarea nivelului de participare;
- Expoziție cu lucrările elevilor
- Publicarea lucrărilor științifice într-o carte/CD cu ISBN

REGULAMENTUL DE ORGANIZARE
ȘI DESFĂȘURARE
A FESTIVALULUI-CONCURS
SĂ FIM NOI PĂSTRĂTORII TRADIȚIILOR
2016

Înscrierea participanților se va face în perioada specificată celor trei etape, pe baza fișelor de înscriere (anexă).

Pentru Concursul de creație plastică și literară „Tradiții și obiceiuri pascale”:

- Creațiile plastice vor fi realizate în tehnică de lucru la alegere (pictură, colaj), pe hârtie A4, iar pe verso, în partea dreaptă, jos, se vor trece: numele și prenumele elevului, clasa, școala, numele și prenumele cadrului didactic îndrumător, adresa de e-mail. Fiecare lucrare va fi protejată în folie de plastic.

Creațiile plastice și fișa de înscriere vor fi trimise la:

- **Moldoveanu Mihaela**, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu”, Str. Mihail Kogălniceanu nr. 31, municipiul Câmpina, jud. Prahova

sau

- **Moldoveanu Mădălina**, Grădinița „CASTELUL PITICILOR”, localitatea Adunați, jud. Prahova

Depunerea lucrărilor plastice realizate de elevii de la învățământul primar și preșcolar se va face în perioada **1 aprilie-7 mai 2016**. Tema lucrărilor „**Tradiții și obiceiuri pascale**”. Evaluarea creațiilor plastice va fi făcută de către un juriu format din cadre didactice de specialitate, în perioada 7-13 mai 2016. Se vor acorda premiile 1, 2 și 3 și mențiune pentru fiecare clasă, și

diplome de participare pentru toți elevii și cadrele didactice îndrumătoare.

Nu se admit contestații. Lucrările elevilor nu se restituie și vor face obiectul unor expoziții organizate în Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina și în cadrul festivalului-concurs.

Un cadru didactic poate participa cu 3 creații ale elevilor la fiecare secțiune.

* Sunteți rugați să scrieți o adresă de e-mail corectă, deoarece diplomele se primesc în format electronic! Dacă doriți să primiți diplomele în original, vă rugăm să trimiteți în coletul cu lucrări și un plic autoadresat, timbrat cu 3 lei. De asemenea, în coletul cu creațiile elevilor vă rugăm să trimiteți și fișa de înscriere și acordul de parteneriat în dublu exemplar, semnat, parafat și cu nr. de înregistrare (anexă).

Pentru **Simpozionul cu tema: „Contribuția activităților extracurriculare în cultivarea dragostei pentru tradiția românească la elevi și preșcolari”** cadrele didactice care doresc să participe vor trimite eseuri însoțite sau nu de fotografii ale unor lucrări realizate manual prin diferite tehnici de lucru, cât mai originale, fotografii ce se vor regăsi alături de eseuri în cartea (CD-ul) ce va fi publicată până în luna august 2016.

Participarea presupune:

- **Formularul de înscriere și acordul de parteneriat** în dublu exemplar, completate, semnat, ștampilate, împreună cu **lucrările listate / în format electronic**, expediate prin poștă, pe adresele:

- **Moldoveanu Mihaela**, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu”, str. Mihail Kogălniceanu nr. 31, municipiul Câmpina, jud. Prahova

- **Moldoveanu Mădălina**, Grădinița „Castelul Piticilor”, localitatea Adunați, jud. Prahova, cu specificația: **„Pentru simpozion”**.

- Plicul cu documente poate fi predat și cadrelor didactice organizatoare.

- Concurenții vor trimite în pachetul cu lucrarea și **un plic timbrat** corespunzător, autoadresat pentru expedierea **diplomelor, acordurilor de parteneriat și adeverințelor** de participare, până la data de **1.06.2016**

- Acordul de parteneriat va fi trimis participanților cu toate avizele și ștampilele la final, odată cu diplomele și adeverințele de participare și CD.

- Tehnoredactarea lucrărilor în Microsoft Office Word se face: format A4, la 1,5 rând, cu margini egale de 20 mm.

- Titlul va fi scris cu majuscule (Times New Roman, caracter 14, Bold, centrat).

- La 2 rânduri de titlu se va scrie autorul sau autorii și instituția (Times New Roman, 12, aliniat stânga).

- La două rânduri de numele autorului se începe scrierea textului (Times New Roman, 12), maxim 3 pagini.

- Text aliniat: „justify”.

- Alineatele vor fi evidențiate cu TAB.

- Bibliografia se va consemna la sfârșitul lucrării, în ordine alfabetică, astfel: nume, prenume autor, anul, titlul lucrării, editura, orașul.

- Lucrarea poate fi însoțită de anexe.

Responsabilitatea asupra conținutului și a redactării materialelor revine autorilor acestora.

Toate lucrările vor fi trimise și online, pe e-mail, pe adresa:

- moldo_mihaela11@yahoo.com

- moldoveanumadalina2008@yahoo.com,

până la data de 1 iunie 2016.

Lucrările cadrelor didactice vor constitui material științific pentru un volum în format digital, cu ISBN.

Simpozionul este fără taxă, doar cu plic autoadresat!

NOTĂ:

Cadrele didactice care vor trimite materialele (lucrare, fișă de înscriere, acord de parteneriat) doar pe e-mail vor primi toate materialele (diplome, acorduri de parteneriat, adeverințe de participare la simpozion, CD) doar pe e-mail.

Pentru **Festivalul-concurs „Să fim noi păstrătorii tradițiilor”**, pentru prezentarea **programului artistic**, în perioada 1.04.2016 -7.05.2016 va fi trimisă fișa de înscriere (anexă), cu următoarele date: numele școlii, numărul interpreților, componența detaliată a repertoriului de concurs, durata execuției scenice, numele învățătorului, educatorului-instructor, nr. tel., pe adresa de e-mail: moldoveanumadalina2008@yahoo.com.

Festivalul-concurs va avea loc în data de 14 mai 2016, la Căminul cultural Adunați și va cuprinde trei secțiuni:

- Secțiunea interpretare (solist vocal)
- Secțiunea interpretare (grup vocal)
- Secțiunea dans popular

Condiții de participare:

- Repertoriu specific localității reprezentate (cântece, dansuri, obiceiuri).
- Durata programului: maxim 10-15 minute.

- Componenta grupului de interpreți: maxim 16 elevi.
- Costumație și recuzită adecvată fiecărui moment interpretat.
- Acompaniamentul va fi asigurat de formație sau CD (negativ).

Un juriu, alcătuit din specialiști, va aprecia atât autenticitatea momentelor aduse în scenă și a costumelor cât și calitatea interpretării. Se vor acorda premiile I, II, III, pentru fiecare secțiune și pe nivele de vârstă. Toți concurenții și cadrele didactice îndrumătoare vor primi diploma de participare.

Promovarea și mediatizarea concursului se va face prin intermediul postului de televiziune Valea Prahovei TV.

Înscrierea se va face în limita a 20 de formații pentru fiecare nivel de vârstă (preșcolar și școlar) în ordinea înscrierii.

Nu se percepe taxă de participare. Nu se acceptă contestații.

PROGRAMUL VA ÎNCEPE LA ORA 9,30.

Persoane de contact:

- Prof. înv. primar **Moldoveanu Mihaela**

Tel.: 0728 185 315,

e-mail: moldo_mihaela11@yahoo.com

- Prof. înv. preșcolar **Moldoveanu Mădălina**

Tel.: 0734 863 883,

e-mail: moldoveanumadalina2008@yahoo.com

SIMPOZIONUL

**CONTRIBUȚIA ACTIVITĂȚILOR
EXTRACURRICULARE
ÎN CULTIVAREA DRAGOSTEI
PENTRU TRADIȚIA ROMÂNEASCĂ
LA ELEVI ȘI PREȘCOLARI**

ESEURI DOCUMENTARE DIN CADRUL
ACTIVITĂȚII A IV-A
A PROIECTULUI

PROMOVAREA TRADIȚIILOR STRĂMOȘEȘTI PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

Prof. în înv. primar, Moldoveanu Mihaela
Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina,
jud. Prahova

Motto :

*...datinile, proverbele, muzica și poezia sunt
arhivele popoarelor, iar cu ele se poate constitui
trecutul lor îndepărtat. Căci nu există bucurii mai
de preț ca averea de cuget și simțire inclusă și
păstrată cu sfântă grijă de-a lungul vremurilor în
adâncul sufletului românesc, al moșilor și
strămoșilor noștri.*

Alexandru Vlahuță

Zestrea unei națiuni o constituie valorile sale culturale și tradiționale transmise din strămoși, graiul, portul, obiceiurile și datinile ce au fost lăsate din generație în generație urmașilor. Când acestea sunt pe cale de dispariție putem vorbi de un proces ireversibil de degradare a națiunii și chiar de dispariție a acesteia.

Tradițiile populare românești rămân tezaurul nostru cel mai de preț și trebuie să facem tot ce se poate pentru ca ele să se păstreze vii în mintea urmașilor. Pentru ca generațiile care ne urmează să cunoască rădăcinile poporului și evoluția sa pe treptele istoriei, este de datoria noastră, a celor cu misiunea de educatori, să le lăsăm cât mai puțin alterată zestrea de care vorbeam, pentru a ne recunoaște și a nu uita că am fost și că suntem români.

În acest demers al nostru un rol deosebit îl au activitățile extracurriculare. Acestea au cel mai larg caracter interdisciplinar oferind cele mai eficiente și oportune modalități de valorificarea tradițiilor, obiceiurilor și datinilor populare locale și naționale. Activitățile extracurriculare sunt activități complementare activității de învățare realizate la clasă și urmăresc îmbogățirea informațiilor primite în cadrul activității didactice, canalizând copilul spre folosirea timpului liber într-un mod plăcut și util, contribuind în felul acesta la formarea personalității elevului. În sens restrâns termenul se referă la toate manifestările organizate de școală, cu obiective educative și recreative, care se desfășoară în afara programului școlar. Pot fi și activități extrașcolare de masă: excursii, concursuri, spectacole, serbări etc. sau activități extrașcolare în cercuri de elevi.

Deși reprezintă o provocare și pentru cadrul didactic nu numai pentru elev, chiar dacă necesită un efort suplimentar pentru proiectarea, organizarea și desfășurarea lor, acest tip de activități oferă posibilități deosebite dascălului să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal – pregătirea copilului pentru viață, iar în cazul de față, dezvoltarea dragostei pentru tradiția populară.

Pentru un cadru didactic care predă într-o școală de la oraș, a-i face pe copii să fie receptivi la ceea ce înseamnă tradiția populară pare destul de dificil însă, înarmată cu răbdare, am pornit pe acest drum anevoios. Încă de la clasa întâi am încercat să planific activități extracurriculare care să-i familiarizeze pe copii cu ceea ce înseamnă tradiția populară. Astfel, pentru a marca Ziua Națională a

României am realizat activități care implicau îmbrăcarea costumului național și s-au purtat discuții referitoare la componența acestuia, la vechimea existenței lui și la valoarea de simbol al dăinuirii noastre pe aceste meleaguri având în vedere asemănarea lui cu portul dacilor.

Pentru a cunoaște mai bine costumul popular am realizat cu copiii o vizită la „ARTA CASNICĂ” Breaza unde au văzut mai multe costume populare din zona noastră și au primit informații despre specificul costumului popular muntenesc.

O altă activitate la care elevii au participat cu interes a fost parteneriatul realizat împreună cu Grădinița „CASTELUL PITICILOR” din comuna Adunați, ocazie cu care majoritatea copiilor au avut primul lor contact cu tradiția populară autentică, cu satul și obiceiurile sale. Impactul a fost așa de puternic încât din simpli admiratori au dorit să devină practicanți și o parte dintre ei au devenit membri ai formațiilor artistice din școală. S-a dovedit încă o dată că, întâlnind arta populară adevărată, sufletul copilului este pregătit să o preia și să o ducă mai departe.

Continuând drumul deja deschis, în clasele următoare am realizat vizite la Muzeul Satului și la Muzeul Țăranului Român din București pentru ca elevii să poată observa locuințe tradiționale românești din diverse zone ale țării și ocupații tradiționale, iar la Muzeul de Istorie din Ploiești au făcut cunoștință îndeaproape cu tradițiile din zona județului Prahova.

Un interes deosebit l-au avut elevii atunci când au vizitat un atelier de olărit. Aici copiii au avut ocazia să cunoască și să observe procesul tehnologic de obținere a vaselor de lut, să lucreze la roata olarului și să modeleze singuri diverse obiecte pe care au învățat să le decoreze.

Au înțeles că această meserie nu este chiar atât de ușoară precum pare și că pentru a o practica este nevoie de multă trudă.

Începând din clasa a II-a ne-am făcut un obicei din a merge cu colindul la diverse instituții s-au la locurile de muncă ale părinților. Copiii au învățat cu plăcere colindele, la început cele mai cunoscute, apoi, de la un an la altul, căutau colinde noi, deosebite.

În clasa a III-a, cu ocazia Zilei Naționale a României, am experimentat un tip nou de activitate, o șezătoare. Se știe că șezăturile sunt reuniuni cu caracter educativ-cultural la care sunt antrenați elevii și fiecare participant își aduce contribuția. Acestea se pot organiza cu ocazia unui eveniment din viața poporului, a satului, și trezesc în conștiința copiilor sentimentele de dragoste față de popor, față de folclorul românesc. Valoarea deosebită a șezăturilor este determinată, pe de o parte de conținutul educativ al materialului utilizat și de calitatea artistică a acestuia, iar pe de altă parte de modul de organizare și de antrenare a elevilor. Copiii au fost încântați la finalul activității pentru că fiecare și-a adus contribuția cu câte ceva. S-au cântat cântece populare cu caracter patriotic, s-au spus poezii patriotice, s-au depănat povești despre momentul Marii Uniri din 1918 și s-a dansat Hora Unirii. Realizând un scenariu care mi-a permis să conduc din umbră șezătorea, nu a fost nevoie de repetiții anterioare dar am avut astfel posibilitatea atât a verificării întregului material artistic înșușit de elevi pe tema patriei și a patriotismului cât și a consolidării și perfecționării calității păstrării și reproducerii acestuia. Mai mult decât atât, prin povestirile introduse în scenariu, elevii au aflat informații noi despre evenimentul sărbătorit. Realizată sub o formă

nouă, având un cadru festiv subliniat și prin faptul că elevii au fost îmbrăcați în costume naționale și au purtat cocarde tricolore, șezătoarea s-a bucurat de succes stârnind interesul și emoția elevilor. La final, pentru a păstra caracterul specific șezătorii, în calitate de gazdă, i-am răsplătit pe copii cu turtă dulce și fructe.

La începutul clasei a patra, la orele de istorie, învățând despre strămoșii poporului român le-am propus elevilor să realizăm în clasă un colț muzeistic cu obiecte ce țin de tradiția populară. Copiii s-au mobilizat, au „scotocit” prin lăzile de zestre și prin podul bunicilor și au scos la iveală lucruri date uitării pe care le-am ridicat în clasa noastră la rang de nestemate.

Odată intrată în suflet, cunoașterea tradiției populare devine o pasiune. Așa se face că din rândul elevilor mei am putut forma grupul vocal „Câmpinița” cu care am participat la diferite manifestări culturale.

O bună colaborare am avut cu Clubul Copiilor Câmpina unde o parte dintre fete au participat la cercul de artă populară învățând să coasă diverse motive populare. Alături de ele au stat mămicile care, sub îndrumarea doamnei profesoare, au reușit ca până la sfârșitul anului să-și coasă singure câte o ie.

În toate activitățile desfășurate am căutat să-i am aproape pe părinții elevilor care ne-au sprijinit și susținut, ba mai mult, au fost dornici să cunoască lucruri noi alături de copiii lor. Am considerat că la orice vârstă se poate face educație patriotică și că implicându-i pe părinți în activități le pot dezvolta și lor interesul față de tradiția populară românească.

Am apreciat că îndemnul lui Constantin Noica: „În cultură nimic nu trebuie pierdut, totul trebuie transmis și

reînnoit” este de bun augur cu atât mai mult cu cât prin varietatea folclorului, copiii pot să cunoască, să înțeleagă și să prețuiască mai mult trecutul glorios al poporului nostru, ocupația, obiceiurile, sentimentele, năzuințele generațiilor de ieri.

Căutând și găsim mereu noi modalități și forme de organizare a activităților extracurriculare prin care să realizăm o apropiere a elevilor de tradiția populară, contribuim la îmbogățirea și extinderea orizontului cultural-artistic și a sentimentelor de admirație, mândrie și respect față de comorile creației populare românești, le sădăm în suflet dorința de a duce mai departe tezaurul folcloric transmis din generație în generație de la strămoșii noștri până azi.

Bibliografie:

- Cernea, Maria: „Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ”, *Învățământul primar*, nr. 1/2000, Editura Discipol, București;
- Pop, Mihai: „Obiceiuri tradiționale românești “. Editura Univers, București, 1999.

ÎNVIEREA LUMINA SUFLETELOR NOASTRE

Prof. înv. primar Dinu Gabriela Maria
Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova

*În Sfintele zile de Paști
să deschidem ușa și inima oaspeților dragi
pentru a primi marea bucurie a învierii
Domnului.*

Domnul nostru Iisus Hristos, de Sfintele Paști ne cheamă la iubire, o iubire curată care sfințește mintea. Întreaga simțire își înalță ființa și viața omenească.

Pregătirea pentru Sfintele Paști începe cu Duminica Vameșului și fariseului, iar din pilda lor învățăm că viața sfântă trebuie să fie străbătută de smerenie, de modestie și presărată cu gânduri și fapte bune.

Postul de Paști ne amintește de patimile și suferințele îndurate de Hristos pentru păcatele noastre, fiind rânduit și pentru a ne da prilej de pregătire pentru spovedania și cuminecarea de Paști pe care tot creștinul le împlinește.

Cu patruzeci de zile înainte de Sărbătorile Pascale se ține post. A posti înseamnă a ne înfrâna și a conține de la anumite mâncăruri sau lucruri, în anumite timpuri statornicite de Sfânta Biserică.

Postul Patruzecimii sau Postul Sfintelor Paști este socotit ca timpul cel mai potrivit de pregătire și înfrânare pentru marea sărbătoare a Învierii Domnului.

Sfântul Vasile cel Mare spunea următoarele despre post:

Vechi este postul și totuși nu îmbătrânește, ci se reînnoiește mereu și întinerește pe zi ce merge. Comoara înfrânării, care este postul, nu ni s-a descoperit acum, ci ne-au predat-o strămoșii. Postul e deodată cu omul, în paradis îl întâlnim deja. De postea Eva și nu mânca din pom, astăzi noi n-am avea lipsă de post (...). Ne-am îmbolnăvit de păcat, să ne vindecăm prin pocăință. Dar pocăința fără post este anevoioasă și fără roade (...). Postul alungă ispitele, însoțește privegherea și ajută înfrânarea.

Postul Sfintelor Paști ne aduce aminte și de patimile și suferințele îndurate de Mântuitorul Hristos pentru păcatele noastre, de moartea Lui pe lemnul crucii.

Drumul Patimilor începe cu intrarea Domnului în Ierusalim. În seara Duminicii de Florii se ține prima Denie Pascală. Iisus este întâmpinat cu ramuri de finic și osanale.

La Denia din Sfânta Luni este pomenit Iosif, dar și smochinul neroditor care închipuie pomul păcatului.

În Sfânta Marți, Denia amintește de șirul predicilor în care Hristos a prevestit distrugerea templului din Ierusalim, moartea și învierea sa.

În Sfânta Miercuri este Denia în care apare apostolul vânzător, în mintea căruia se coace trădarea, acesta fiind Iuda.

În Sfânta și Marea Joi este rânduită Denia celor 12 Evanghelii. Este ziua în care Iisus în semn de mare smerenie slujitoare a spălat picioarele ucenicilor lui. În aceeași zi, la Cina cea de Taină, Iisus a instituit Sfânta Taină a Euharistiei. În noaptea de joi, El se roagă Tatălui Cereșc în grădina Ghetsimani și în toiul nopții primește

sărutul lui Iuda. Din această zi și până la Înviere în biserici nu se mai bat clopotele, ci se bate numai toaca.

Sfânta și Marea Vineri (Vinerea Neagră) este ziua în care a fost adus la judecată, a fost batjocorit, schingiuit, răstignit, a murit și a fost îngropat Iisus. În această zi El își poartă crucea în spate spre Golgota și este răstignit între doi tâlhari. La ceasul al nouălea își dă duhul, trupul lui este îngropat după rânduială de Iosif și Nicodim.

Denia Prohodului, adică slujba de înmormântare a Domnului se cântă în seara de Vineri. Alaiul îndurerat al credincioșilor trece pe sub Sfânta Masă, după care se dă ocol bisericii de trei ori în frunte cu preoții. Aceasta însemnând o dată pentru fiecare zi a șederii în mormânt.

Sfânta Mare Sâmbătă este zi de reculegere. Credincioșii se pregătesc pentru marea veghe de peste noapte. În toate bisericile, la miezul nopții, preoții vestesc Învierea, vor împărți Lumina Sfântă și vor ține slujba Sfintelor Paști. Acum este sfințită pasca, ouălele roșii și restul bucatelor.

Pâinea stropită cu vin și sfințită cu agheasmă, numită *Sfintele Paști* este dată credincioșilor care o vor mânca dimineața, înainte de a mânca pasca și a ciocni ouă.

Oul a fost dintotdeauna simbolul creației, al noii vieți. Oul colorat este simbolul Mântuitorului, el este considerat o formă geometrică ideală, o culme a perfecțiunii.

Începuturile colorării ouălor se pierd în îndepărtata epocă precreștină, pe vremea când Anul Nou se sărbătorea la echinocliul de primăvară (data la care ziua devine egală cu noaptea). În vremurile acelea, ouăle colorate erau oferite ca un dar ce simboliza echilibrul, creația și fecunditatea. Mai târziu, la romani, ouăle colorate în roșu

se numărau printre darurile oferite la diferite jocuri și ceremonii religioase – în cadrul sărbătoririi lui Ianus (personaj mitologic cu două fețe: una întoarsă spre trecut, cealaltă privind spre viitor). Obiceiul colorării ouălor s-a transmis creștinilor și este încă practicat de popoarele europene și asiatice.

În țara noastră, ouăle încondeiate au rămas o dovadă permanentă a păstrării unor datini, credințe și obiceiuri de Paști, transmise din generație în generație.

Sfintele Paști se serbează de toți creștinii, în duminica ce urmează după prima lună plină care apare în urma echinocțiului de primăvară (stabilit de sinod la data de 21 martie al calendarului Iulian de atunci, cu modificări după calendarul Gregorian).

Sunt ani în care această Duminică coincide cu luna plină de primăvară, atunci Paștile vor fi serbate în următoarea duminică.

Învierea este „Taina Tainelor”, „Sărbătoarea Sărbătorilor”, „Lumina Luminilor”.

Sărbătoarea Pascală este prilej de apropiere, de liniște sufletească, de unire și seninătate. Felia de cozonac, oul roșu și urarea *Hristos a înviat!* îți amintesc de copilărie, de clipe pline de liniște alături de cei dragi, care îți confirmă vestea ta prin răspunsul *Adevărat a înviat!*

Fără Înviere nu ar avea sens bucuria și speranța. Este o sărbătoare a familiei, Sărbătoarea Pascală este prilej de apropiere, de liniște sufletească și de unire. Ce poate fi mai frumos și mai emoționant când vezi la un loc nepoți, copii, părinți, bunici, străbunici cinstind Învierea Domnului. Parcă timpul și spațiul înconjurător moare și renaște în același timp, împreună cu divinitatea.

Lumina sfântă primită în seara Sfintei Învieri este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și a luminii lui Hristos asupra păcatului întunecat.

*Când Învierea Sfântă vine,
Alături de cei dragi să fim
Și din preaplinul iubirii fără margini
Să dăruim și să primim...*

BUCURIA SĂRBĂTORILOR PASCALE

Prof. înv. primar Petre Daniela Maria
Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova

„Cristos a înviat!”

„Adevărat, a înviat!”

În fiecare an aceste cuvinte sunt rostite ori de câte ori creștinii se întâlnesc, începând din noaptea de Înviere până la Înălțare. Este o manifestare a bucuriei, împărtășită celorlalți și totodată o confirmare a faptului de necontestat: Învierea lui Christos. Fiind o sărbătoare care se celebrează primăvara, aceasta poartă în sine ideea de întoarcere la viață, de renaștere. Este vorba de o renaștere a naturii la o viață nouă, dar și de o renaștere spirituală a sufletului omului. Sărbătoarea Învierii Domnului este marcată de renaștere. Se face o paralelă între întoarcerea la viață a naturii la venirea primăverii și dobândirea unei vieți noi, a vieții veșnice pentru noi, oamenii, prin jertfa mântuitoare a lui Christos.

Învierea este evenimentul cel mai de seamă din întregul an liturgic. Este sărbătoarea prin excelență a creștinătății. Învierea Domnului este cea mai solemnă dintre toate sărbătorile creștine din timpul anului liturgic și ei îi corespund cele mai frumoase rânduieli. Este cea mai mare sărbătoare a mai multor biserici printre care Biserica Ortodoxă, Biserica Romano-Catolică, Biserica Greco-Catolică sau Biserica Reformată. Este sărbătorită în prima duminică cu lună plină după echinocțiul de primăvară și diferă de la un cult la altul datorită calendarului adoptat de o biserică sau alta (calendarul gregorian sau calendarul iulian). Este cea mai veche și mai strălucită sărbătoare a creștinătății, numită și sărbătoarea Paștilor, adică ziua în care noi „*prăznuim nu cu aluatul cel vechi, nici cu aluatul rătățit și al vicleșugului, ci cu azimile curăției și ale adevărului, pe Cristos, Paștile nostru, care s-a jertfit pentru noi*” (I Corinteni 5, 8). Împreună cu duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștile a fost celebrat încă din epoca apostolică. În conștiința Bisericii noastre, Învierea Domnului nu este doar cea mai veche sărbătoare creștină, ci și începutul și culmea tuturor sărbătorilor.

Deși nu este celebrată în același timp de toți creștinii, ea trezește același sentiment de bucurie, de iubire de trăire în comuniune a evenimentului. Diferența de timp care diferențiază Bisericile nu este de ordin teologic, nici dogmatic. Explicația constă în utilizarea diferită a două calendare, cel iulian și cel gregorian.

Sărbătoarea Învierii este cunoscută cu numele de Paști, care provine din punct vedere lingvistic din cuvântul ebraic „pesah”, care se traduce prin „trecere”. Evreii rememorau cu această ocazie intervenția salvatoare a lui Dumnezeu (Yahve) la ieșirea din robia Egiptului. Au existat și alte acțiuni mântuitoare pe care Dumnezeu le-a întreprins în favoarea poporului ales. Dar cea mai fascinantă a fost Întruparea Fiului Său, a cărei misiune avea să se desăvârșească în Patima, Moartea și Învierea Sa.

În Scrisoarea I către Corinteni, Sfântul Paul pune accentul pe actul Învierii ca temelie, fundament al creștinismului. Totodată evanghelistul scoate în evidență sensul profund spiritual al crucii, considerată scandal pentru iudei și nebunie pentru păgâni.

Două sacrameente importante își au obârșia în contextul Cinei din Joia Mare: Euharistia și Preoția. Prin celebrarea euharistică din fiecare duminică, Biserica aduce într-un prezent continuu evenimentul pascal, ca semn al dăruirii permanente a lui Iisus.

Un alt simbol plin de încărcătură spirituală este lumânarea pască, Lumina lui Christos, care se aprinde în noaptea de Înviere și care se răspândește la toată mulțimea de credincioși, fără a pierde nimic din strălucire.

Bucuria Învierii este intens trăită de creștini și deschide inimile tuturor spre a experimenta iubirea lui Christos, adevărata libertate care deschide calea spre viața veșnică.

CONTRIBUȚIA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN CULTIVAREA DRAGOSTEI PENTRU TRADIȚIA ROMÂNEASCĂ LA ELEVI ȘI PREȘCOLARI

Prof. înv. primar, Constantinescu Genica
Școala Gimnazială „B.P. Hașdeu”, Câmpina,
jud. Prahova

Obiceiurile tradiționale românești au ca și modalități de exprimare: muzica, coregrafia, gestică sau mimica. Sunt fapte culturale complexe, menite înainte de toate să organizeze viața oamenilor, să marcheze momentele importante ale trecerii lor prin lume, să le modeleze comportamentul.

Să-i învățăm pe copii să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile în care s-au născut, să-i învățăm să iubească meleagurile natale, portul românesc și pe români. Să le sădăm în suflet aceste elemente definitorii ale identității neamului românesc fără de care nu am mai putea ști de unde venim și cine suntem de fapt, noi românii, pe acest pământ. Să-i ajutăm pe copii să înțeleagă imensitatea tezaurului nostru folcloric în care arta populară românească este o minunată oglindă în care se reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României, istoria și mai ales sufletul neamului, a orașului în care locuiesc.

Atunci când vine vorba de tradiții, obiceiuri și datini, activitatea desfășurată la clasă implică o gamă variată de modalități de promovare și păstrare a acestora, timp îndelungat, precum și materiale didactice demonstrative sau explicative variate. Se impune, pentru început, o prezentare a orașului în care locuiesc. La nivelul

vârstei preșcolare informația este cât mai simplu expusă pentru a putea fi asimilată de tânăra generație care pornește pe acest drum, dificil de multe ori, și anume cunoașterea și pregătirea pentru viață.

În calitate de învățători suntem obligați să facem din creația noastră populară o carte de vizită cu care să batem la porțile cunoașterii și cu care vom fi primiți și apreciați fără îndoială oriunde în lume. În furtunile veacului, obiceiurile și tradițiile strămoșești au rămas neclintite păstrând valori autentice ale culturii populare tradiționale. Copiii se lasă îndrumați și pot fi modelați în așa fel încât pe fondul lor afectiv să se așeze elementele cunoașterii artistice care vor imprima gândirii lor anumite nuanțe, ce vor îmbogăți substanța viitoarei activități individuale și sociale. Începând cu obiceiurile prilejuite de fiecare eveniment important din viața poporului român, continuând cu frumoasele costume pe care le îmbracă în aceste împrejurări și terminând cu cântecele, dansurile și strigăturile nelipsite de la aceste datini, izvorul lor este nesecat pentru cel ce vrea să le cunoască și să le adune în mănunchi pentru a le dăruia din nou.

În activitățile la clasă facem cunsocute copiilor tradițiile strămoșești prin intermediul lecturilor după imagini, convorbiri dar și prin serbările pe care le desfășurăm cu copiii cu prilejul diferitelor sărbători. Șezătorile constituie un mijloc complex de educație, deoarece îi familiarizează pe copii cu unele elemente de folclor, contribuind astfel la dezvoltarea dragostei pentru tradițiile populare, le dezvoltă dragostea pentru frumos, pentru armonie, le cultivă răbdarea, stăpânirea de sine, spiritul de echipă. Datinile și obiceiurile populare ne reprezintă și constituie o adevărată „valută” a țării noastre,

apreciată în lume, fapt care determină dorința de a cunoaște frumusețea și naturalețea obiceiurilor, a folclorului autentic, a portului popular și a graiului local. De asemenea au rolul de cunoaștere de către copii a specificului zonei și a frumuseților din jur. Pentru a ști cine este, copilul trebuie să învețe cine a fost prin strămoșii săi, să-și cunoască rădăcinile adânc înfipite în satul românesc.

Un alt pas în promovarea tradițiilor locale a fost să delimităm în școală un „colț folcloric”, pe care l-am amenajat împreună cu elevii mei și cu profesorul colaborator de la Clubul Copiilor Câmpina. Aceștia s-au alăturat efortului nostru și i-au rugat și pe părinți sau bunici să le procure obiecte. Astfel am reușit să dotăm „colțul folcloric” cu obiecte realizate de ei prin cusături, obiecte decorative, felicitări. Bineînțeles că și activitățile extracuriculare joacă la rândul lor un rol important în încercarea noastră de a le cultiva copiilor sentimente pozitive față de bogățiile și frumusețile orașului în care se dezvoltă și mai ales se formează ca individ, păstrător de tradiții și obiceiuri. Pentru a face cunoscute copiilor creațiile de artă, pe care locuitorii zonei noastre le-au realizat în decursul istoriei, am fost cu copiii la Muzeul Țăranului Român, Muzeul Satului, Muzeul Nicolae Grigorescu și Muzeul de Istorie. La început am admirat costumele populare specifice zonei cuprinzând în alcătuirea sa informații despre trecutul istoric. Am atras atenția copiilor la vechimea acestor costume, apoi am denumit fiecare piesă în parte. În continuare le-am spus că în urmă cu foarte mulți ani fiecare om avea mai multe costume populare, deoarece îmbrăcămintea era diferită de cea de azi. Erau costume de sărbătoare, pe care le îmbrăcau la biserică și la joc. Hainele de sărbătoare erau cu mai multe

modele. Croiala, alcătuirea, cromatica pieselor de port ilustrează gustul, concepția despre frumos a comunității. Toate aceste lucruri le-am explicat copiilor pe înțelesul lor. Ceea ce i-a impresionat foarte mult a fost atunci când au auzit că și copiii purtau zilnic costume populare nu numai la serbare, ca și ei. Tot la muzeu am admirat diferite unelte și obiecte de uz caznic: războiul de țesut, oale de lut, melița, câni de lut. Atunci când a văzut războiul un copil a spus: eu am ajutat-o pe bunica la făcut țevi pentru că țesea prosoape pentru biserică. Aceste prosoape se numesc „tindeu”. Tot la muzeu au admirat uneltele și armele strămoșilor noștri. Am constatat cu bucurie că unii copii au descifrat inițialele inscripționate pe unelte, locul unde au fost găsite, anul descoperirii. Le-am spus copiilor că în zilele următoare vom confecționa și noi din diverse materiale, unele obiecte pe care le-au văzut la muzeu.

Pornind de la curiozitatea specifică vârstei, am căutat prin diverse activități derulate împreună cu diverși parteneri, să stimulăm dorințele copiilor de a cunoaște tradițiile, datinile și obiceiurile populare din aceste locuri. Vizita la biserică efectuată în preajma sărbătorilor de Paști, i-a făcut pe copii să înțeleagă semnificația sărbătorii, preotul explicându-le pe înțelesul lor semnificația obiceiului, încondeiatului ouălor și faptul că ouăle încondeiate în joia mare se duc la biserică pentru a fi sfințite, iar după slujba Învierii mai întâi cei în vârstă, apoi cei tineri le ciocnesc folosind formulele: „Hristos a înviat!”, „Adevărat a înviat!”, formule pe care cu siguranță le vor utiliza corect.

Arta noastră populară, manifestată sub toate aspectele ei, prezintă o bogăție de comori - izvorul lor nesecat pentru cel ce vrea să le cunoască și să le adune în

mănunchi pentru a le dăruia din nou cum spunea Anton Pann: „De la lume adunate

Și-napoi la lume date.”

Astăzi, mai mult ca oricând, avem posibilitatea să îndrumăm copiii să cunoască și să redea obiceiuri românești, să respecte tradiții ale românilor. În acest mod vom putea crește și educa copiii în spiritul virtuților strămoșești, pentru a deveni buni creștini și buni români.

Sărbătorile de iarnă au însemnat posibilitatea largirii orizontului spiritual al elevilor și școlarilor precum și cultivarea receptivității și sensibilității, a trăirilor afective și emoționale. Perioada premergătoare acestora, respectiv Postul Crăciunului a însemnat informarea și familiarizarea copiilor cu ceea ce înseamnă Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza. Perioada aceasta a fost propice pregătirii serbărilor de Crăciun, respectiv participarea la Festivalul de colinde din orașul nostru. Un alt aspect al cunoașterii tradițiilor și obiceiurilor de iarnă a însemnat colindatul pe la diverse instituții din oraș, unde copiii au cântat colinde și au primit daruri.

Tradițiile românilor sunt comori care nu ar trebui uitate sau părăsite și nici schimbate prin troc cu alte obiceiuri importate din alte țări. Ele sunt ale noastre, ne caracterizează, ne definesc și prin ele ne simțim mai bogați, mai aleși, mai altfel decât alții.

Bibliografie:

Lupan, Elena: „Portul Popular”, Didactica și Pedagogica, 2006;
Ghinoiu, Ion: „Mica enciclopedie de tradiții românești”, Agora, 2008;
Stoica, Georgeta, Petrescu, Paul: „Dicționar de artă populară”, 1997.

SERBAREA ȘCOLARĂ MIJLOC EFICIENT DE TRANSMITERE A VALORILOR TRADIȚIEI POPULARE ROMÂNEȘTI

Prof. înv. primar Gherghiceanu Georgeta
Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova

Activitățile extracurriculare joacă un rol important în încercarea noastră, a cadrelor didactice, de a le cultiva copiilor sentimente pozitive față de tradițiile populare prilejuite de anumite sărbători religioase. În acest sens, un aport deosebit îl au serbările școlare care, dacă sunt organizate cu pricepere, delicatețe și răbdare, constituie momente deosebite în viața participanților și îi apropie pe copii de esența tradițiilor respectate și transmise din generație în generație.

Un astfel de moment am realizat cu elevii în cadrul unui parteneriat pe care l-am avut cu Biserica *Adormirea Maicii Domnului* – „TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE” pentru a ilustra sărbătoarea INTRĂRII DOMNULUI IISUS ÎN IERUSALIM. Copiii au participat cu emoție la această serbare interpretându-și rolurile cu dăruire.

Prezint mai jos scenariul serbării.

INTRAREA DOMNULUI IISUS ÎN IERUSALIM

Personajele sunt: bunicul, doi copii, grupul de oameni, fariseii, un ucenic, povestitorul. Personajele vor purta costume adecvate perioadei în care s-au desfășurat evenimentele. Costumația bunicului și a celor doi copii va

fi conformă zilelor noastre. Copiii care vor reprezenta grupul de oameni vor avea în mâini ramuri de salcie.

Bunicul: Ce faceți copii în grădină?

Copil 1: Ne gândim cum să răspundem la o întrebare: Cum este Dumnezeu?

Copil 2: Bunicule, nu spuneai că Dumnezeu ne vorbește prin flori, prin gâze? Vrei să auzi cum m-am gândit eu să răspund?

Bunicul: Spune, dragul meu!

Copilul: Grădinarul este cel care plantează o grădină și o îngrijește. În primul rând alege cel mai bun loc. Apoi îl curăță de pietre, îl sapă și-l greblează cu atenție. În fiecare zi îngrijește straturile, le plivește și udă semințele. Ca să facă plantele mai trainice taie ramurile uscate. Cu inima zvâcnind de bucurie își privește grădina crescând. Dumnezeu e ca un grădinar, eu sunt ca o plantă în grădina Domnului, El mă ajută să cresc și să fac lucruri bune pentru El.

Bunicul: Este frumos. Așa este Dumnezeu, este ca un grădinar.

Copil: Bunicule, vrei să mai continui să ne povestești despre Domnul Iisus?

Copil: Chiar ieri te-ai oprit când intra în Ierusalim.

Bunicul: Nu departe de Ierusalim Iisus s-a oprit într-un sat de pe Muntele Măslinilor. El chemă pe doi dintre ucenicii Săi și le spuse: „Mergeți în satul dinaintea voastră și veți găsi un asin priponit cu mânzul lui. Dezlegați-i și aduceți-i la Mine”. Ucenicii se întoarseră cu asinul și cu mânzul și-și puse hainele pe spatele lor. Iisus se urcă pe măgăruș și-și urmă drumul spre Ierusalim.

Un copil:

Acum Domnul e călare

În Ierusalim intrând

Cu finic în mâini copiii

Îl întâmpină cântând.

Toți: Osana Fiul lui David, Binecuvântat este cel care vine... osana în locurile prea înalte.

Alt copil:

Își pun hainele pe cale

Și-i aruncă flori în drum

O dac-ar ține de-a pururi

Bucuria lor de-acum

Bunicul: Astfel s-a împlinit profeția rostită cu sute de ani în urmă de proorocul Zaharia.

Copil: „Bucură-te fiica Sionului. Veselește-te fiica Ierusalimului! Căci iată Împăratul tău vine drept și biruitor, smerit și călare pe spatele unui asin”.

Bunicul: Când Iisus intra în Ierusalim tot orașul se pune în mișcare. Fiecare întreabă:

Copil: Cine este acesta?

Grupul: Este Iisus proorocul din Nazaretul Galileii.

Un om: Eu am fost în Betania și am văzut ca El l-a înviat pe Lazăr și a înfăptuit și alte minuni.

Bunicul: Atunci fariseii și-au zis între ei:

Fariseu: Vedeți că sunteți neputincioși?

Fariseu: Toata lumea se duce după El.

Fariseu (către mulțime): Nu-l mai proslăviți.

Un ucenic: Dacă vor tăcea ei, pietrele vor striga.

Bunicul: Când a ajuns aproape și a văzut Ierusalimul înaintea Sa, Iisus a spus cu ochii însetați de lacrimi.

Copil: O de-ai fi cunoscut și tu măcar în ziua aceasta lucrurile care puteau să-ți dea pace?

Povestitor: Iată de ce dragi copii, noi trebuie să ne trăim viața ca să nu-l facem pe Iisus să plângă privind de sus din ceruri către noi.

Copil:

Acum Domnul povestește ucenicilor spunând

Tot ce o să i se-ntâmpale

În Ierusalim curând

Cum mai marii și poporul

Îl vor prinde și lovi

Și-L vor condamna la moarte

Și apoi îl vor răstigni.

Copil:

Dar le-a zis după trei zile

Din mormânt voi învia

Credeți și aveți nădejde

Veți trăi și veți vedea

Ucenic:

Și noi vom avea necazuri

Și voi veți avea necazuri dar crezând, să îndrăzniți

Eu am biruit în lume

Și voi o să biruiți.

Bunicul: Apoi Domnul le răspunse la doi farisei șireți
Care prefăcuți L-întreabă ce poruncă-i mai de preț?

Copil:

Este să-l iubiți pe Domnul

Și apoi pe alții să-i iubiți

În aceasta-i toată legea

Dar voiți s-o împliniți.

Povestitor:

Fără iubire nu poți fi smerit

Fără iubire nu poți fi cinstit

Fără iubire n-ai nimic frumos

Fără iubire nu placi lui Hristos

Cântec:

Iubirea ce ne face așa de fericiți

Prin mângâieri ne dă puteri să fim copii iubiți

Dumnezeu plin e de iubire

Ne-a iubit, noi îl vom urma.

Bunicul: În prima zi de Paști, când se mânca azima și se junghia mielul pascal în amintirea ieșirii evreilor din robia egipteană, Iisus a trimis pe Petru și Ioan să pregătească Paștele ca să mănânce. Când a sosit ceasul, El s-a așezat la masă împreună cu cei doisprezece ucenici.

Povestitor: Și luând o pâine a mulțumit, a frânt-o și le-a dat-o zicând: „Acesta este trupul meu care se frânge pentru voi. Așa să faceți și voi pentru pomenirea mea”. Apoi luând paharul după cină a zis: „Acest pahar este legământul meu cel nou, în sângele meu care se varsă pentru voi”

Copil:

Veniți cu credință și vă-mpărtășiți

Domnu-n voi să fie, voi în El să fiți

Cine este-n Domnul arde luminos

Viața lui arată viața lui Hristos.

Copil:

Apoi Domnu-n Ghetimani

Stă rugându-se amar

Sfinte Tată depărtează de la mine acest pahar

Totuși Tată nu cum vreau eu

Ci precum e voia Ta

Căci Eu, oricum vei face, te voi binecuvânta

Bunicul: În liniștea nopții se auziră pași și deodată apărură Iuda. El se înțelese cu mai marii preoților să-l vândă pe Iisus pentru 30 de arginți.

Copil:

Domnul le-a ieșit înainte întrebându-i: „Ce căutați?”

Ei când L-au văzut deodată au căzut înspăimântați

Iuda sare să-L sărute

Ceilalți sar asupra Lui.

În acest fel începură patimile Domnului.

Copil:

Domnul pătimind privește

Cum e Petru de-ncercat

Că de frica unor oameni

De trei ori s-a lepădat.

Bunicul:

Acum Domnul e-naintea

Dregătorului Pilat

Preoții și fariseii

Îl pârlăsc înverșunat.

Copil: Pilat spune că nu afla nici o vină-n cel adus.

Copil: Dar Caiafa și poporul striga: „Moarte lui Iisus”.

Cor:

Iisus și eu ne-am întâlnit la cruce

El a murit dar eu am fost salvat
Iubirea lui mi-a renăscut iubirea
Isus și eu ce dulce ne-am legat.

Bunicul:

Acum D-l e pe cruce
Răstignit între alți doi
Dar el suferă în cuie
Chinul morții pentru noi.

Cor:

Plâng trandafirii pe câmpii
Regele lor pe lemn muri
Trupul însângerat e-ntr-un mormânt săpat
Totul e trist, e-ndurerat
Când cerul pare înorat
Și nu e loc de-ngenuncheat
Simt mângâierea Ta
Ce-mi umple inima
Tu m-ai iertat.

Bunicul: Iisus s-a stins din viață în ziua pregătitoare a noului Sabat dinaintea Paștelui. Iosif din Arimateea îl luă pe Domnul și-i așază trupul într-un mormânt săpat în stâncă. În noaptea de Sabat, spre prima zi a săptămânii, un înger a coborât din cer. Răsturnând piatra de la intrarea mormântului văzu că Domnul Iisus a înviat.

Dimineața, Salome, Maria și Maria Magdalena au venit la mormânt dar au găsit un înger care le-a spus că Iisus Hristos a înviat din morți precum a zis.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA ȘEZĂTORILOR ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARILOR

Prof. înv. preșcolar, Moldoveanu Mădălina Elena
Grădinița „Castelul Piticilor” Adunați, jud. Prahova

Folclorul reprezintă oglinda vie a existenței noastre ca popor, o dovadă grăitoare a străvechii unități culturale a poporului român.

Imensul tezaur folcloric al poporului nostru constituie o componentă valoroasă a acestei moșteniri. Valorificând cu copiii tradiția folclorică în cadrul diverselor activități școlare și extrașcolare realizăm un important act cultural și educativ.

Prin varietatea folclorului copiii pot să cunoască, să înțeleagă și să prețuiască mai mult trecutul glorios al poporului nostru, ocupațiile, obiceiurile, sentimentele, năzuințele generațiilor de ieri.

Simpozioanele cu secțiuni axate pe teme de folclor și tradiții constituie acțiuni educative de promovare a artei ca mijloc de păstrare a adevăratelor valori morale și a frumuseții relațiilor interumane și interetnice.

Șezătorile constituie un mijloc complex de educație, deoarece îi familiarizează pe copii cu unele elemente de folclor, contribuind astfel la dezvoltarea dragostei pentru tradițiile populare, le dezvoltă dragostea pentru frumos, pentru armonie, le cultivă răbdarea, stăpânirea de sine, spiritul de echipă. Datinile și obiceiurile populare ne reprezintă și constituie o adevărată „valută” a țării noastre, apreciată în lume, fapt care determină dorința de a cunoaște frumusețea și naturalețea obiceiurilor, a folclorului autentic, a portului popular și a

graiului local. De asemenea, șezătorile au rolul de cunoaștere de către copii a specificului zonei și a frumuseților din jur.

Șezătorile sunt reuniuni cu caracter educativ-cultural, la care sunt antrenați copiii și fiecare participant își aduce contribuția cu o glumă, o ghicitoare, un cântec, interpretarea unor dansuri, dramatizarea unor povești.

Șezătorile, constituie serbări în miniatură, organizate într-un cadru mai restrâns, dar cu o eficiență educativă mai mare. Ele se pot organiza cu ocazia unui eveniment din viața poporului, a satului. Acestea trezesc în conștiința copiilor sentimentele de dragoste față de popor.

O frumoasă tradiție, păstrată de la bătrânii satului, pe care o scot la iveală din lada de zestre mai ales în serile lungi de iarnă, este șezătoarea ce încă nu și-a pierdut identitatea în mediul rural. În cadrul organizării

șezătorilor, elevii cos la gherghef, scarmână și torc lână, împletesc, cioplesc, împletesc obiecte din pănuși de porumb. La aceste șezători, elevii vin îmbrăcați în costume populare autentice.

Cu prilejul programelor distractive elevii iau cunoștință cu foarte multe realizări, dând posibilitatea verificării întregului material artistic însușit de elevi într-o anume temă, consolidând și perfecționând calitatea păstrării și reproducerii acestuia. În acest cadru îi ajutăm pe elevi să se obișnuiască cu publicul, să-și învingă emoțiile.

Valoarea deosebită a șezătorilor este determinată, pe de o parte de conținutul educativ al materialului utilizat și de calitatea artistică a acestuia, iar pe de altă parte de modul de organizare și de antrenare a copiilor.

Obiceiul șezătorii se păstrează la sate datorită unor oameni cu suflet mare, ce nu vor uita datinile și obiceiurile, transmise din generație în generație.

La noi, în satul ADUNAȚI, obiceiurile și tradițiile sunt duse mai departe de către preșcolarii din grădiniță, continuându-se apoi în școală și mai departe în ansamblurile căminului cultural. Astfel, în acest an școlar, preșcolarii grădiniței au prezentat în cadrul cercului pedagogic al educatoarelor un moment de șezătoare, moment de binecuvântare sufletească pentru oaspeții de seamă prezenți la activitate.

Cu această ocazie, preșcolarii au prezentat momente de glume, ghicitori, cântece, dar și momente de dramatizare a unor povești populare românești în care l-am întâlnit pe vestitul „Păcală”.

PROGRAMUL DIN CADRUL ȘEZĂTORII:

Ați auzit veste mare
Cum că-n sat la noi
Este șezătoare?
Hai, poftiți si voi!
Lelea Floarea de pe vale,
După obicei,
A chemat azi lume multă
Fete și flăcăi.
Și-au luat toți lucru-n mâini
Și cu voie bună,
Cântă și se veselesc
Cu toți împreună.

Lelea Floarea:

Doamne, bine c-ați venit
Că tare era urât
Și de stat și de lucrat
Fără joc, fără cântat.
Haide, stați să v-așezați
De lucru să v-apucați.

Moșneagul :

Așa-i, așa-i !
Că noaptea și urātu'
Îl alungi cu cântecu'
Cântecul și voia bună
La un loc lumea adună
Ș-am să-ncep c-o ghicitoare:
Ce este o șezătoare?

Un copil:

Orice zi de șezătoare
E un fel de sărbătoare,

Când oamenii se adună
Și muncesc cu voie bună.
Treaba lor cu toți o fac
Dar nici din gură nu tac
Basmе, glume, ghicitori
Ei spun pe la șezători.

Un copil:

Acum știe fiecare
Ce este o șezătoare,
Obicei vechi, așezat
Și de treabă și de sfat.
De treabă să ne-apucăm
Fiecare s-arătăm
Ce-am adus ca să lucrăm.

Lelea Floarea:

Da, ia spuneți-mi, ce v-ați adus de lucru?

O fetiță:

După datina străbună
Am luat caierul cu lână
Am luat fusul și cu furca
Cum m-o învațat mămuca,
Torc fuior, după fuior
Și mi-oi țese un covor.

Un băiat:

În seara asta la clacă
Eu împletesc o coșarcă
La vară mi-o trebui
Pe ogor când oi munci.

Altă fată:

Eu cos cămașă cu flori
Ca s-o am de sărbători
Bundiță îmi face tata

Să-i fie frumoasă fata.

Cântec: Bundița

O fată:

M-a-nvățat mama să cos

Și pe față și pe dos,

Când lucrez, mama privește,

Când fac rău, mă dojenește.

Acu-i mic și ața-i groasă

Cine poate să mai coasă?

Un băiat:

Dragi mi-s șezătorile

Ca să joc, să chiuiesc,

Bine să mă-nveselesc!

Cine e mai bun de gură

Să ne zic-o strigătură!

Un băiat (strigând):

Bine-i vara-n câmp cu soare

Dar mai bine-n șezătoare.

Vara-ți dă flori și căldură,

Mândruțele dulce, gură.

Alt băiat (strigând):

Cine-a stârnit șezătorile

Aibă ochi ca florile

Și fața ca zorile,

Glasul ca privighetorile.

Moșneagul:

Văd c-aveți mândre costume

Și cred că știți datini străbune

Transmise chiar de la daci,

Strămoșii noștri-adevărați.

Cântec: La oglindă

Lelea Floarea:

Lăsați, măi feciori, jocu'
Și mai mergeți și la lucru!

Moșneagul:

Păi da, că așa se spune:
Ce poți face azi,
Nu lăsa pe mâine.
Foaie verde de bujor
Trageți hora fetelor
Care vreți, care puteți
Care nu mai rămâneți.

Dans: Horă

(versuri adaptate după povestea populară: „Păcală și
pielea fermecată” și „Păcală și nevoia”)

Copiii: Ia uitați, stăm de vorbă de atâta timp aici și
timpul a trecut repede. Dar ce se aude la ușă? Cine o fi,
lele Floare?

Moșneagul:

Dar cine ești, omule și ce poftești?
(își face prezența drumețul)

Drumețul:

Bună ziua, dragii mei !
În casă de m-ați pofți,
Bucuros v-oi povesti;
Caut loc de găzduire
Că tot umblu-n pribegire.

Moșneagul:

Hai, poftește de te-așază,
Că vād că nu-i lucru de șagă,
Colo-n colț, pe laviță,
Capu-i cât o baniță.

Drumețul:

Mulțumesc, bade Vasile

Că ești om de omenie.
(Se așază pe laviță, își scoate o pielică de oaie și o pune
sub cap)
La un moment dat, se ridică și bate pielica cu un băț).

Moșneagul:

Dar ce ai, drumețule cinstit,
La cap, eu cred, te-ai cam țicnit
Ce tot bați în acea piele
Vrei să faci din ea curele?

Drumețul:

Pielea mea a înnebunit,
Multe lucruri a rostit,
Zice că sub cea covată,
Un ulcior cu apă așteaptă.

Moșneagul:

Măi drumețule, de vrei
Apă rece tu să bei,
Lasă pielea, n-o mai bate
Ți-om da apă pe săturate!
Că doar pielea n-are gură
Poate-ți spune vreo minciună.
(Drumețul primește apă și se culcă la loc pe piele)
Drumețul se trezește și bate din nou pielea)

Moșneagul:

Măi drumețule, țicnit,
Tu chiar ai înnebunit?

Drumețul:

Pielea mea a înnebunit,
Multe lucruri a rostit,
Zice că pe-acea covată,
O mămăligă așteaptă.

Moșneagul:

Hai că acum am înțeles
Și chiar nu am de ales,
Mămăligă îți voi da
Ș-apoi poate te-oi culca.
Pielea ta e fermecată
Și ne-o vei da drept răsplată!

Drumețul:

Acum că m-am odihnit
La drum, iar am și pornit,
Uite-ți pielea ca răsplată,
C-ai fost om dintr-o bucată!
(Copiii urează drum bun drumețului).

Moșneagul:

Lele Floare, vino încoa,
Acum n-ai de ce lucra
Pielea asta fermecată
Va face treaba îndată.
(Intră lelea Floarea).

Lelea Floarea:

Ce mai, bucurie mare,
Azi în zi de șezătoare
Astă piele minunată
Va face totul pe dată.
Piele, pielicica mea,
Toarce fusul, nu mai sta.
(Pielea nu se mișcă).
Baba încearcă din nou:
Piele, pielicică bună,
Scarmână caierul de lână.
(Pielea rămâne nemișcată)
Baba încearcă din nou:
Piele, pielicică groasă,

Fă curat pe loc în casă.
(Pielea nu se mișca).

Moșneagul:

Lele Floare, am înțeles
Și cred că n-am de ales
Eu ciomagul îl voi lua
Și bătaie îi voi da
Ține pielea pe spinare
Că ți-o scarmăn cu cătare.

(Lelea Floarea își pune pielea pe spinare și moșneagul o ia la bătaie cu ciomagul).

Lelea Floare:

Aoleu și vai de mine,
Necazul să dea peste tine
Cel drumeț ne-a păcălit
Pe mine m-ai ologit.
Las' că fac eu toată treaba,
Tu dă pielea asta pe degeaba.

Moșneagul:

Lele Floare, acel drumeț,
A fost Păcală cel isteț.
Noi cu vorba ne-am luat,
Și de lucru am și uitat.

Lelea Floare:

Gata, acum noi vom lucra,
Și-amintiri vom depăna
Vom cânta cu voie bună,
Cu tot satul împreună.

Moșneagul:

Măi lelită, bine zici,
Dar este cam frig aici,
Eu, feciorii voi chema

Ei la lemne vor pleca!
Măi Ioane, Măi Vasile,
Vin degrabă pân' la mine
Luați toporul în spinare,
Și dați fuga pe cărare,
Până în pădurea deasă
Să luați lemne pentru casă.

Feciorii:

Măi tătucă, noi plecăm,
La căruță ce înhăăm?
Calul e nepotcovit,
Căruța s-a prăpădit!

Moșneagul:

Of, că mult vă mai văitați,
Parcă nu ați fi doi frați,
De-aș putea aș merge eu,
Da-s bătrân și-mi este greu.

Cei doi frați:

Măi tătucă, hai cu noi
Și vom scăpa de nevoi.

Moșneagul:

Of, că mult vă mai codiți
Voi, NEVOIA, o s-o găsiți
S-ascultați de sfatul meu,
Strigi „nevoie” când ți-e greu.
(Băieții pleacă la pădure, dar li se rupe o roată).

Ion:

Măi Vasile, frățioare,
Asta e o belea mare
Roata în două s-a crăpat
Sfatul tatei am uitat.

Vasile:

Măi Ioane, bine zici,
Dar tătuca nu e aici.
El a zis când dăm de greu,
Strigi „nevoie” și nu-i rău.
Nevoia ne va ajuta
Roata se va repara.
Ei strigă:

Nevoie , nevoie , nevoie...

Vasile:

Hai că mult am mai strigat
Și nimic n-am rezolvat,
Nevoie în sus, nevoie-n jos,
Dar totul e fără folos.
Până când noi nu vom munci,
Nimic în viață nu vom primi.
Am învățat în astă viață,
Că doar nevoia te învață.

Ion:

Acum spre casă de-om porni,
Nimic nu ne va mai opri,
Cu toții azi am învățat,
Că un bătrân, dă un bun sfat,
Și de nu ai la casa ta,
Un om bătrân, sfaturi să-ți dea,
Ești om sărac, fără avere
Și-n lume fără de putere.

Lelea Floare:

Hai feciori, bine-ați venit,
Jocul este pregătit,
Să horim cu voie bună
Cum e datina străbună.

Cântec: Hai, să-ntindem hora mare

Hai să-ntindem hora mare,
Mai aici și mai colea,
Ca la noi la șezătoare
Să vadă toata lumea.
Haideți fetelor la hora,
Să jucăm tot mai cu foc
Și să ducem mai departe,
Datina de cânt și joc.
Că așa-i datina lăsată
De la noi de la străbuni,
Să păstrăm în țara asta
Tot ce avem mai scump și bun.

Moșneagul:

Frumos voi ați mai horit,
Să ne punem pe glumit
Pe glumit și pe lucrat
Cum e din bătrâni lăsat.

Dialog băiat – fată:

- Deschide, mândruțo, ușa,

C-a răsărit găinușa !

- Lasă, bade, să răsară.

De ce n-ai venit de-aseară ?

- N-am venit, că n-am putut,

C-am fost bolnav și-am zăcut,

Când era să vin la tine

Striga mama după mine:

- Măi băiete, fii cuminte,

Să nu scoți fata din minte!

Șapte săptămâni de post

De când la mândra n-am fost,

Iar acum, când m-am dus,

Am găsit lacătul pus.

Altă fată:

Hai să vă spun și eu ceva:
Mai demult un moș și-o babă
Moșul gras și baba slabă
Nu aveau dacă socot
Nici copil, dar nici nepot
Cine-să-i fi ajutat
De cădeau bolnavi la pat ?
Într-o zi în cioraci
Moșu-o prins un șoarece
Și ca la o supărare
Era gata să-l omoare
Însă baba mai miloasă
L-o oprit copil în casă
Bucuroși că au un fiu
Moșu-o cumpărat rachiu
Mai apoi, i-o dat ș-un nume
C-a oricărui om din lume.
Să nu-l vadă vreo pisică
I-o dat numele de Tică
Da' vedeți, voi, dragii mei,
Tic-avea un obicei
Pe-ntuneric, pe lumină
Țuști ! La sacu cu faină.
Într-o seară, pentru cină,
Baba luă din sac faină
Ș-o facut o mămligă.
Moșu iese-n prag și strigă
Tică ! Tică ! Cina-i gata!
Vino, să cinez cu tata!
Și-l tot strigă, și-l tot strigă,
Tică-i fiert în mămligă.

Alt băiat:

Ce mi-e drag pe lumea asta
Calul pușca și nevasta
Cu calul călătoresc,
Cu nevasta mă iubesc
Și cu pușca mă păzesc.

Lelea Floarea:

De-acu vii gându' la însurătoare, mă feciori?

Alt băiat:

Lele Floare, d-apoi atâtea fete frumoase ai adunat aici la
șezătoare, că parcă-i o grădină cu flori

Lelea Floarea:

Ține minte ce v-am spus eu:
Femeia frumoasă, îi grijă la casă
Femeia harnică știe a țese, a face curat și cu asta ai
odihnă.

Altă fată:

Frunză verde trei mălini
Ascultați feciori la mine
Gura mea ce vă va spune:
Când veți merge la pețit,
Nu vă uitați la argint!
Argintu-i trecător, urâta-i până mori.

Alt băiat:

Hai mândrută, după mine
Că te-oi ține tare bine
Desculță nu te-oi purta
Că tu singură-i umbla
Te-oi pune după icoane
Numai de-oi putea de foame

Dansuri populare

Lelea Floarea:

Vă mulțumim, dumneavoastră,
C-ați venit la casa noastră
Și-nchin un pahar cu vin
Ca și la anu să ne-ntâlnim
Ș-un colac rumen, frumos,
Ca și fața lui Hristos,
C-așa-i din bătrâni lăsat
Om cu om se și adună
La un loc cu voie bună.

Sfârșit

VALENȚELE FORMATIVE ALE FOLCLORULUI, VALORIFICATE ÎN ACTIVITĂȚILE OPȚIONALE

Ionelia Cîlț

Grădinița „Castelul Piticilor” Adunați, jud. Prahova

La margine de județ, pe mirifice plaiuri îmbrățișate de însorite dealuri, printre care se strecoară un pârâu liniștit ce luminează în joc de oglinzi sclipitoare întreaga vale umbrită de păduri falnice, pline de parfumul îmbătător al florilor sălbatice, aici m-am născut și am crescut.

Nu în puține rânduri mi-au fermecat și legănat copilăria cântece vesele de fluieraș sau acorduri triste de bucium, răsunând misterios, cu jale, în seri cu lună plină.

Pe aceste meleaguri, folclorul a luat ființă odată cu satul, după cum amintește vechea monografie a localității:

„Satul Ocina în vremurile vechi nu era alcătuit decât din vr’o cinci familii, care se adăposteau în cele vr’o cinci colibe de sub poala dealurilor. (...) Hora începu a se face la Stoica Hoitan unde erau adunate fete, flăcăi din Talea și din Breaza. Într-o zi de Paști, tocmai în toiul horii ce se învârtea la umbra fagilor și la sunetul de fluier al lui Godina, se aude cimpoiul: erau cei trei Badilești sosiți în sat de vr’o două zile. Cimpoiul este în urmă angajat cu anul să cânte pentru horă.”

(Dimitrescu-Aldem, Al., Gh., *Satul Ocina și locuitorii ocineni*, Tipografia Nicu D. Milosescu. Furnisorul Curții Regale, Târgu-Jiu, 1905, p. 9).

De copil, am învățat să iubesc aceste locuri unde oamenii și-au exprimat prin cântec atât bucuria, cât și durerea.

Nu voi ști niciodată ce artiști neîntrecuți s-au stins odată cu bătrânii satului pe care i-am avut în preajmă în copilărie, dar știu cât de mult m-au fascinat poveștile lor pe care nu le-am descoperit în niciuna dintre cărțile citite până acum... precum și vorbele atât de frumoase despre horele și șezătorile din vechime.

Dar vremurile acelea minunate s-au dus ca și vârstnicii care ne vorbeau despre ele. De la ei, cei care le-au cunoscut și le-au trăit, noi am învățat să iubim și să prețuim obiceiurile și tradițiile, am învățat să rememorăm acele vremuri. Ce-i drept, nu o facem așa des cum ar fi firesc, dar o facem în cele mai importante momente din viața noastră pe care le transformăm în clipe de adevărată sărbătoare.

Copiii sunt familiarizați cu elementele de folclor în multe activități desfășurate în grădiniță, dar cele reprezentative în acest sens sunt activitățile opționale cu temă folclorică, desfășurate de comun acord cu părinții, pe parcursul unuia sau a doi ani școlari. Exemple de astfel de activități ar fi: *Copilul și folclorul*, *Obiceiuri și tradiții ca la noi*, *la români*, *Micii meșteri mari*.

Valorificând cu ei tradiția folclorică, realizăm un important act cultural și educativ. De aceea, noi, educatoarele, trebuie să facem accesibil drumul pe care copiii îl străbat în cunoașterea trecutului, a valorilor culturale și lingvistice ale poporului român fiindcă acestea hrănesc spiritul și asigură integrarea copilului în realitatea materială și socială, devenind condiție a existenței.

Cunoscând valențele formative ale folclorului și ale artei populare tradiționale, noi avem misiunea de a iniția copiii în descoperirea comorilor creației populare. Frumusețea portului popular diversificat, frumusețea

cântecului, a datinilor și a obiceiurilor străbune, a obiectelor de artă populară lucrate cu mâna și sufletul de către artiști trebuie să ajungă la sufletul copiilor. Numai educându-i de mici, ei ajung să înțelească limba pe care o vorbesc și obiceiurile țării în care s-au născut. Copiii sunt îndrumați spre cunoașterea folclorului local, această cunoaștere venind în sprijinul îndrăgirii localității natale, a culturii populare specifice zonei.

FOLCLORUL COPIILOR reprezintă un gen universal, bine conturat. El cuprinde toate speciile poeziei populare cu circulație în mediul pueril și se remarcă prin caracterul formativ-cognitiv și prin valoarea educativă. O mare categorie de cântece și poezioare însoțesc jocurile.

Unele creații au scopul de a-l adormi pe copil, altele de a-l amuza. Semnificative sunt jocurile cunoscute sub denumirea de *numărători* (cu ajutorul cărora sunt distribuite roluri) și *frământările de limbă*, ca mijloc de formare a deprinderilor de articulare a consoanelor (pe lângă rolul lor distractiv). Ele erau folosite de tineri în vremurile străvechi, pe la șezători datorită conținutului lor umoristic.

În cadrul activităților opționale, are loc familiarizarea copiilor cu obiecte de artă populară și, totodată, cunoașterea aspectelor productive legate de confecționarea îmbrăcăminții, de țesutul covoarelor, de torsul lânii. La copii se pot forma deprinderi elementare de a mânui acul, de a aranja culorile pe o pânză, de a toarce sau de a țese la gherghef. Pe lângă acestea, se cultivă sentimente de dragoste pentru a practica arta meșteșugărească, pentru a persevera în muncă, pentru a se perfecționa odată cu vârsta și pentru a purta obiectele confecționate cu anumite prilejuri.

COLINDELE sunt armonii muzicale de o rară frumusețe, care, prin conținutul lor, oglindesc momentele principale legate de venirea pe lume a Mântuitorului. Copiii gustă frumusețea versului, a melodiei și își însușesc cu mare plăcere textele scenetelor legate de sărbătoarea Crăciunului și a Anului Nou.

Obiceiurile și tradițiile legate de importante evenimente și aspecte ale vieții sociale, cum ar fi botezul, nunta, înmormântarea etc. au rolul de a îmbogăți orizontul de cunoaștere referitor la aspectele vieții sociale, precum și de a sensibiliza copiii prin stimularea patriotismului local.

POVEȘTILE ȘI SNOAVELE POPULARE practică o comentare și o judecare a faptelor din viața satului, fapte care nu se încadrează în etica populară, în același timp formându-se și manifestându-se opinia publică, al cărui rol educativ nu este neglijabil. Cel mai îndrăgit erou este Păcală care impresionează prin istețimea sa.

PROVERBELE ȘI ZICĂTORILE exersează coduri comportamentale: respectul pentru vârstnici, relațiile dintre copii, raportarea la autoritatea civică, militară sau religioasă.

DRAMATIZĂRILE valorifică jocuri de rol și de societate inspirate din povești ale căror funcții dominante sunt: crearea bunei dispoziții, cultivarea unui comportament corespunzător în grupă și inițierea copiilor în participarea lor la manifestări ce au caracter de petrecere.

Jocurile desfășurate pot armoniza relațiile interpersonale, iar animozitățile care ar putea evolua spre conflicte sunt estompate, declanșându-se râsul și buna

dispoziție. Ironia, păcăleala, strigăturile sunt instrumentele de convertire a tensiunilor interpersonale în fapte artistice.

GHICITORILE vizează exersarea vocabularului, a gândirii și sunt foarte îndrăgite.

MUZICA POPULARĂ, ca artă a sunetelor cântate, exercită o puternică înrăurire spirituală și declanșează trăiri intense și de durată, emoții înălțătoare, mai mult sau mai puțin conștientizate și educă sensibilitatea.

Pentru ca apropierea copiilor de muzica populară să aibă loc în condițiile firești vârstei, abordarea trebuie să se facă prin cântece pentru copii (*Am obrazul ca bujorul*), urmate de cele din repertoriul rapsozilor locali sau al interpreților de muzică populară cunoscuți. Copiii vor ști că prin specii precum doina, balada își pot exprima durerea și bucuria.

DANSURILE POPULARE imprimă preșcolarilor un surplus de energie. Se pornește de la pași simpli (*Hora*) și se ajunge la unii de complexitate (*Breaza, Sultunica, Ciobanașul*). Ele pot fi însoțite de chiuituri menite să antreneze dansatorii, să dea mai mult elan dansului sau de comenzi care să orienteze desfășurarea lui și să sincronizeze mișcările, ori de versuri satirice care colorează petrecerea. De asemenea, dansurile mai pot fi însoțite de strigături (de exemplu: „Faceți oleacă de loc,/ C-au venit copii la joc,/ În port mândru îmbrăcați,/ Ca la noi, la Adunați!”; „Tot pe loc, pe loc, pe loc,/ Ca s-avem mereu noroc!”), ele fiind productive specii ale folclorului contemporan. Prin spontaneitatea și dinamismul lor, izbutesc să antreneze, să dea elan jucătorilor nu doar la joc, ci și la muncă. Dansul popular, îmbinat cu un cântec și cu niște strigături, îi familiarizează pe copii cu unele elemente ale folclorului, le dezvoltă gustul pentru frumos, pentru

armonie, simțul ritmic, precum și capacitatea de a-și coordona mișcările.

Evaluarea activităților opționale cu temă folclorică se realizează în general prin intermediul șezătorilor care, fără un efort deosebit, uneori, și fără o pregătire prealabilă, constituie serbări în miniatură, organizate într-un cadru restrâns, dar cu o eficiență educativă deosebit de mare.

Valoarea șezătorilor este determinată și de conținutul educativ al materialului utilizat.

Obiceiul acesteia se păstrează la sat datorită unor oameni inimoși care nu vor uita niciodată datinile, obiceiurile transmise din generație în generație.

De aceea, în loc de concluzie, vom reda cuvintele lui George Breazu: „nu e datorie românească mai vrednică de a fi îndeplinită, decât ca să facem părtași pe cei mai tineri de bunurile sufletești moștenite din vechime, căci zestre mai de preț nu e alta ca averea de cuget și simțire închisă și păstrată cu grija sfântă de-a lungul anilor, în adâncurile sufletului creștinesc al moșilor și strămoșilor noștri”.

Bibliografie:

- Pop, Mihai, *Obiceiuri tradiționale românești*, Editura Univers, București, 1999;
- Butura, Valer, *Cultura spirituală românească*, Editura Minerva, București, 1992;
- Dimitrescu-Aldem, Al., Gh., *Satul Ocina și locuitorii ocineni*, Tipografia Nicu D. Milosescu. Furnisorul Curții Regale, Târgu-Jiu, 1905.

ARTĂ CULINARĂ TRADIȚIONALĂ

Prof. T.T.L. Beatrice Simona Gardin
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov,
jud. Brașov

Bucătăria tradițională românească este rezultatul sintetizării, în timp, a gusturilor și obiceiurilor gastronomice specifice poporului român. Ea este diversă, cuprinde nenumărate obiceiuri și tradiții culinare, mâncăruri specifice, ce se intersectează cu o multitudine de obiceiuri, straie țărănești și dansuri tradiționale.

În anul școlar 2015-2016 în cadrul Proiectului Educațional **„Perspective – poveste românească”** (C.A.E.R./397-2016) împreună cu colegele mele prof. TTL Amalia Bulea - inițiator proiect, prof. psihopedagogie specială Amalia Dragomir - coordonator proiect și subsemnata - coordonator proiect, am organizat CONCURSUL INTERJUDEȚEAN **„Perspective – poveste românească”** având ca motto: **„Iubim tradițiile poporului nostru”**.

Se știe că atunci când lucrăm în echipă, rezultatele sunt spectaculoase. Așa s-a petrecut și cu concursul nostru, care a avut trei secțiuni, fiecare coordonator fiind responsabil de câte una din ele. Astfel eu voi spune povestea „gustoasă” a concursului.

La secțiunea de artă culinară au participat 15 echipe din patru județe ale țării, formate din 2-4 elevi. Echipajele au avut de prezentat o rețetă culinară tradițională, specifică zonei din care provin. Prezentarea s-a realizat în format

electronic (PowerPoint sau scurt filmuleț). Acestea au cuprins: explicații privind ingredientele folosite, etapele de realizare, ustensilele, vase folosite, mod de prezentare și servire, influența produsului tradițional asupra sănătății.

Scopul acestei secțiuni fiind acela de a păstra și transmite generațiilor ce vor veni moștenirea pe care am primit-o de la bunii și străbunii noștri. Astfel și noi copiii „speciali” dorim să ne achităm de această sarcină și să fim părtași la această importantă misiune.

Juriul a avut o sarcina deosebit de grea deoarece toate rețetele prezentate, preparatele obținute te îmbiau la masă, te seduceau cu aspectul spectaculos al bucatelor cu grijă alese, te vrăjeau cu povestea din spatele rețetelor, povești ce însoțesc bucătăria tradițională românească încă de pe vremea dacilor și romanilor, fiind foarte greu să decizi care din rețete merită a fi premiată.

Bucătăria românească cuprinde atât bucate de zi cu zi cât și preparate speciale de sărbătoare. Poporul român fiind creștin încă de la începuturile formării sale, cuprinde în bucătăria sa numeroase bucate de praznic rânduite în funcție de anotimpul și sărbătoarea pomenită. Bucatele românești sunt alcătuite atât din legume, cereale, uleiuri vegetale, lapte, produse lactate cât și din carne și subproduse din carne. Un loc aparte în bucătăria românească îl au dulciurile, plăcintele, dulcețurile.

Lucrările realizate sunt deosebit de valoroase și au cuprins rețete din toate ariile culinare, așa că vă voi împărtăși din ceea ce minunații copii au realizat, sub îndrumarea cadrelor didactice care ne-au spus povești savuroase.

Voi începe cu povestea CIORBEI CU SMÂNTÂNĂ pe care ne-au spus-o elevii ȘCOLII GIMNAZIALE SPECIALE CARANSEBEȘ, județul Caraș-Severin. Se știe că la noi, la români, la felul principal se servește o ciorbă de văcuță sau o ciorbă de fasole cu ciolan afumat, un borș. Să continuăm cu nelipsitul preparat tradițional: BULZUL ARDELENESC, a cărui poveste ne este spusă de elevii minunați ai Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov, îndrumați de devotații lor profesori. De asemenea nu putea lipsi povestea binecunoscutului șnițel cu smântână, ce ne-a fost spusă de elevii ȘCOLII GIMNAZIALE SPECIALE CARANSEBEȘ, județul Caraș-Severin.

Elevii din CSEI „SF. ANDREI” GURA

HUMORULUI, jud. Suceava, ne spun povestea renumitei TOCHITURI MOLDOVENEȘTI, care este una dintre cele mai iubite mâncăruri românești și cap de listă pe meniurile restaurantelor cu specialități tradiționale. Povestea inițială a tochiturii e simplă. Și s-a complicat ulterior. Numele său este de fapt regionalismul moldovenesc (din tochit) pentru termenul „topitură” și face referire la slănina pentru topit din ziua tăierii porcului. Țăranii culegeau jumările cu fâșii de grăsime și le mâncau cu mămăligă. Ulterior rețeta a evoluat: se frigeau bucățile de carne mai grase – în grăsimea proprie – cu ceapă. Preparatul tradițional se consumă mai mult în perioadele reci ale anului și mai ales în preajma sărbătorilor de iarnă când în fiecare gospodărie se găsesc preparate tradiționale din carne de porc. Însă apetitul pentru tochitură al românului nu a putut fi limitat doar la o zi pe an, astfel încât a trecut pe meniul restaurantelor. Însă, așa cum nu poți să faci bradul de Crăciun în ziua de Paște, tot așa nu poți să faci tochitură/pomana porcului în luna august, așa că rețetarele au împrumutat diverse denumiri pentru a da onorabilitate tochiturii și adaosurilor sale ulterioare: cărnuri de vită sau pui, cârnați (cruzi sau afumați), vin, ardei, roșii, brânză, ouă ochiuri etc.

După atâta carne a sosit și rândul deserturilor, iar povestea lor începe cu „CLĂTITELE BRAȘOVENE”, rețetă pe care „bucătărașii veseli” ai ȘCOLII GIMNAZIALE SÎNPETRU, județul Brașov, ne-au împărtășit-o cu mult drag, explicându-ne importanța

acestui produs traditional ce are multiple beneficii asupra sănătății, ingredientul cu cele mai multe proprietăți nutritive fiind: brânza de vaci. Brânza proaspătă de vaci este un produs care nu ar trebui să lipsească din alimentația zilnică datorită valorii nutritive și conținutului bogat în calciu.

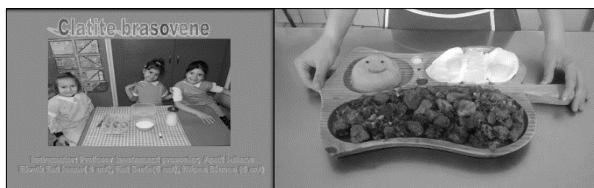
Elevii Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă, Brașov, ne-au spus povestea TURTEI DULCI, care în Evul Mediu se fabrica de către bresle, cea mai cunoscută fiind cea din Nürnberg, Germania, fiind renumită mai ales pentru detaliile manufacturate și implicit a glazurilor de diferite culori și feluri. Calitatea turtei dulci era atât de bună, încât de multe ori era folosită ca modalitate de plată a impozitelor și taxelor, dar și ca un cadou deosebit pentru șefii de stat sau regi/regine. Mai apoi Frații Grimm descriu turtă dulce sub forma unei căsuțe, în binecunoscuta poveste „Hansel și Gretel”.

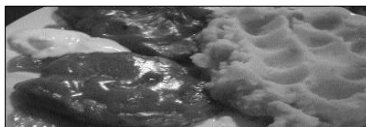

Așa cum deserturile sunt nelipsite de la aniversări sau ocazii festive, tot așa deserturile bucovinene „pline de istorie”, încântă turiștii prin gustul și savoarea lor fiind realizate din materii prime produse cu grijă de gospodarii zonei. Povestea GĂLUȘTELOR CU PRUNE ne-a fost spusă de elevii CSEI „Sf. ANDREI” GURA HUMORULUI, jud. Suceava. Rolul deserturilor este așadar mai puțin de a hrăni și mai mult de a adăuga o notă de agrement. Dintotdeauna ele au încheiat masa atunci când de fapt foamea s-a potolit.

Oricâte valuri de modernitate ar trece peste ținutul acesta, oricâte născoceli bizare ale tehnicii se vor naște, oricâte „păcate” vor aduce vremurile care vin, nu vor avea puterea să întineze preparatele noastre tradiționale, pentru că noi, bucovinenii, suntem adaptați la tot ce e nou, însă nu ne grăbim să uităm de unde venim și de faptul că suntem români adevărați.

Vă așteptăm în Bucovina, Moldova, Ardeal, Dobrogea, Banat, în orice colț al țării și cu alte preparate tradiționale!

Atașez fotografii cu aspecte surprinse de lucrările ce s-au înscris în concurs.

TURTA DULCE
 dupa o reteta de
 LAURA ADAMACHE
 Clasa a VIII-a B si parintii elevilor
 profesor indrumator: POPA CORINA
Sursa: internet

Din "culise"
 Nu intodeauna, reusim din prima dar noi din greseli invatam!

Bucatarasi mei veti va ureaza cu tot dragul "Pofta buna" si va invita sa incercati si voi a prepara aceasta reteta traditionala din zona Brasovului.

**KÜRTÖS KALÁCS
 DE ACASĂ**

*Elevii clasei V-D C Școala Ghiorghiu F.
 Școala Gimnazială Specială Sf. Gheorghe
 Covasna*

PERSPECTIVE – POVESTE ROMÂNEASCĂ

Prof. logoped Amalia Bulea, C.S.E.I. Brasov

Motto:

*Arta populară se afirmă la intersecția dintre magic
și estetic și este o componentă tulburătoare
a sufletului românesc.*

A fost odată, ca niciodată, o țară minunată, țara mea și a ta! Nu se regăsește în lume o țară mai minunată ca aceasta, privește dragul meu copil, în jurul tău și o să vezi: culori minunate – surprinse pe ștergare, tablouri, farfurii, o să auzi cântecul păsărelelor, susurul apelor de munte, liniștea pădurilor, strigătul de biruință al izvoarelor dătătoare de viață – toate le vei auzi în cântecele și dansurile noastre strămoșești! Peste tot vei întâlni icoane pictate, adevarate mărturii ale înălțimii la care a ajuns sufletul unei națiuni, prin rugăciunile și contemplarea lui Dumnezeu. În ele putem vedea spiritualitatea străbunilor noștri, și de asemenea, putem vedea frumusețea sufletului și împlinirea sa, așa cum spunea părintele Ilie Cleopa. Acestea, alături de graiul nostru dulce, reprezintă zestrea noastră, zestrea strămoșească! Suntem bogați, dragul meu copil, ai grijă să duci mai departe obiceiurile și tradițiile noastre, arată-le copiilor tăi simbolul cusăturilor românești, învață-l pașii unui dans popular și ajută-l să-i fie drag să asculte muzica noastră tradițională! Dragul meu copil, este atât de important să știi cine ți-au fost strămoșii, ce lucruri minunate făceau ei, pentru că, urmașii noștri, urmașii tăi, să poată spune și ei: „**A fost odată, ca niciodată, o țară minunată, țara mea și a ta!**”

În acest mod ar trebui să le vorbim copiilor noștri despre noi, despre esența noastră. Să-i învățăm să prețuiască frumosul, naturalul, valoarea autentică, spiritualitatea poporului acesta, atât de încercat de-alungul istoriei. Petre Țuțea a definit țăranul ca fiind „omul absolut”, deoarece , toate obiceiurile, tradițiile și toate obiectele populare create de el, sculptate manual, pictate, cusute, reflectau un mod aparte al acestuia, de a înțelege sensurile vieții și ale morții.

Arta populară trebuie respectată și făcută cunoscută prin toate mijloacele directe și indirecte, deoarece este singura artă specific românească, fără nici o influență din exterior. Într-o eră în care suntem permanent agresați de imagini comerciale, consumate în grabă și asimilate necritic, merită redescoperită arta țărănească, sinceră, pură. Acum, când, în magazinele chinezești, găsești icoane și diferite obiecte cu chipul lui Arsenie Boca (spre exemplu), este absolut necesar să cultivăm copiii, dar și părinților acestora, capacitatea de a face diferența între kich și autentic, între tradiție și comercial! Acest lucru nu poate fi altfel făcut, decât, introducându-i în minunata lume a artei populare românești, autenticei, arte populare românești. Modalitățile pe care noi, cadrele didactice, le avem la îndemână pentru a realiza acest lucru, sunt activitățile extracurriculare. Copiii sunt cele mai sensibile ființe, dornice să învețe, să înțeleagă, să simtă. Vârsta lor fragedă nu constituie un impediment în abordarea acestei teme, ci, dimpotrivă, un avantaj căci vom lucra cu niște minți și suflete „nepolluate” încă de alți factori. Cu multă pricepere, dar mai ales pasiune, putem inocula copiilor ***dragostea și respectul pentru tradițiile, obiceiurile și folclorul românesc.***

În acest mod, am scris noi, „**Perspective- poveste românească**” proiectul nostru de suflet, adresat atât copiilor preșcolari, elevi, liceeni, cât și cadrelor didactice. Acest proiect s-a desfășurat pe mai multe coordonate:

1. **Tradiții:** a. Nunta la români; b. Șezătoarea.
2. **Campanie socială:** „Strigătul mut al unei mame”.
3. **Concurs interjudețean** înscris în CAER /397- 2016.
4. **Concurs județean de proiecte** „ȘCOALA MEA PE PRIMUL LOC!”

Nunta la români: Am încercat să regizăm o nuntă în școala noastră pentru două colege care s-au căsătorit în acea perioadă. Au participat toate cadrele didactice, fiecare cu rolul său: părinți, nași, cavaleri și domnișoare de onoare, precum și elevii din clasele mai mari care au confecționat voalul, buchetul de mireasă și, bineînțeles tortul din mămăligă, ornat minunat cu ciocolată. Evenimentul a fost trăit la intensitate maximă de către toată lumea! De menționat că ambele colege, la nunta lor „reală” au fost îmbrăcate în costum popular!

- Gătitul miresei de către nașa și domnișoarele de onoare. Gătită fiind, mireasa iese din casă și se întâlnește cu mirele care îi dăruiește buchetul de mireasă.

- Turta miresei: nașa are datoria să rupă turta miresei și să o împartă celor prezenți. Apropos, turta a fost delicioasă!
- Tortul de nuntă: se taie și se servește nuntașilor, când mirii sunt din nou felicități. Vă garantăm că s-a mâncat toată mămliga cu ciocolată.

- Scoaterea voalului și înlocuirea acestuia cu o eșarfă (de regulă pe ritmul cântecului popular „Ia-ți mireasă ziua bună”) semnaleză transformarea tinerei fete în femeie măritată. Mireasa va prinde voalul scos din părul ei în părul altei tinere nemăritate.
- Aruncarea buchetului de către mireasă spre mulțimea de fete nemăritate, iar conform tradiției cea care va prinde buchetul va fi următoarea la măritiș.

Pe rând nuntașii se retrag, dar nu înainte de a le înmâna tinerilor căsătoriți **cadouri de casă nouă**.

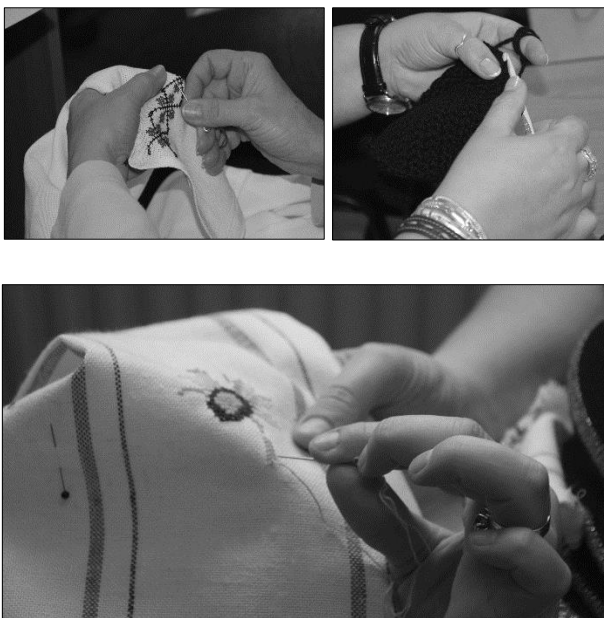
Șezătoarea - „moment de trăire autentică românească și de manifestare a bucuriei de a fi împreună!”

Șezătoarea a constituit unul din obiceiurile cu rol foarte important în viața socială a satului românesc. La șezătoare se lucra, se cânta, se spuneau povești, se practicau unele jocuri sociale, adică se transmitea și se

prelua tradiția populară. *Semnificația socială a șezătorilor consta în faptul că ele contribuiau la **menținerea unei mentalități colective** în comunitatea satului.*

În cadrul proiectului am adaptat acest minunat obicei, organizând întâlniri, șezători, de două ori pe lună, cu scopul de a confecționa obiecte tradiționale românești, ce urmau să se constituie în expoziții cu vânzare. Fondurile obținute, se vor folosi pentru a ajuta o mamă (a unui elev al școlii noastre) pentru a obține tratament de specialitate, deoarece starea ei de sănătate se degradează considerabil, ea ajungând din însoțitor al copilului (cu dizabilități), să fie ajutată de acesta să meargă. Această mămică este și beneficiarul campaniei sociale „STRIGĂTUL MUT AL UNEI MAME!” ea fiind demnă de toată admirația noastră, fiindcă nu caută să stârnească compasiune, să atragă atenția asupra ei, este un model de decență și modestie.

Demne de admirație sunt și colegele noastre foarte tinere, care au participat cu mare plăcere la aceste întâlniri, cu toate că, nu au cusut niciodată în viața lor, iar acest lucru a constituit o adevărată provocare, de care s-au achitat cu mult drag. Toate materialele au fost donate de cadrele didactice din școala noastră, precum și de voluntarii noștri care au dăruit din timpul lor pentru ca aceste obiecte să fie finalizate. Elevii noștri au cusut semne de carte, au scos modele simple pe foi de matematică, și au participat cu plăcere la aceste întâlniri ascultând muzica populară românească. Unii dintre ei, nu au auzit niciodată melodii din folclorul nostru, spunând că este muzică străină, ceea ce indică necesitatea unei consilieri educaționale a mediului familial din care provine copilul.

Trebuie remarcat faptul că modelele tradiționale românești au o simbolică aparte și deloc întâmplătoare. **Coloana romboidală, în zig-zag**, este semnul legăturii dintre cer și pământ, omul nemaifiind izolat, putând comunica astfel cu tot Universul. Semnul sacru al fertilității solului este **rombul**, acesta fiind în centrul de interes al tuturor compozițiilor grafice. **Unghiul**, este simbolul zeităților, dă sens vieții, sens spre mai bine, în timp ce **spirală**, reprezintă energia. **Cercul** reprezintă regenerarea, a mișcării fără de început și fără de sfârșit.

Concursul interjudețean, înscris în CAER /397-2016, ne-a bucurat inimile, deoarece, deși la prima ediție, participarea a fost foarte bună: 20 de județe, 35 de localități, 47 de școli și 379 de elevi participanți.

Concursul a avut trei secțiuni:

1. Costume populare 2. Arta culinară tradițională 3. Tradiții specifice zonei. La toate cele trei secțiuni, lucrările au fost deosebite, îngreunând foarte mult activitatea de jurizare. ***Ca o concluzie, țara noastră are copii frumoși și foarte talentați și profesori dedicați!***

Am avut șansa să fiu coordonatorul primei secțiuni, cea de Costume populare :desene, fotografii și postere. Lucrările copiilor mi-au bucurat ochii și sufletul și mi-au demonstrat că esența românească încă dăinuie în acest popor, CINSTE COLEGELE MELE DIN ÎNTREAGA ȚARĂ, cadre didactice, care le-au cultivat dragostea pentru valorile tradiționale.

Iată câteva aspecte din expoziția cu lucrările copiilor:

Activitatea de jurizare:

Concurs județean de proiecte **„ȘCOALA MEA PE PRIMUL LOC!”**

Proiectul nostru s-a calificat anul acesta la Concursul județean „ȘCOALA MEA PE PRIMUL LOC!”, ediția a II-a, alături de alte 14 proiecte valoroase din județul Brașov. Scopul acestui proiect județean este acela de a promova învățământul brașovean și de a aduce un omagiu, o mică recunoștință cadrelor didactice din acest sistem.

Am beneficiat astfel de un spectacol difuzat integral în cadrul Emisiunii „Tortul de Ciocolată” de la MIX2TV Brașov, realizatoarea acestei emisiuni fiind și unul dintre membrii echipei de jurizare din cadrul concursului interjudețean mai sus amintit, precum și de prezența acesteia în cadrul Galei Proiectelor. În cadrul acestei Gale, proiectele au fost evaluate de un juriu format din 15 membrii din diferite medii: ISJ Brașov, CJRAE Brașov, ONG-uri, diferiți sponsori. În urma evaluării, proiectul PERSPECTIVE a fost clasat pe locul 3, ca o

recunoaștere a muncii noastre, ceea ce a produs o adevărată bucurie în rândul echipei de proiect.

Invăţămînt preşcolar-primar, gimnazial
Septembrie 2015 - Iunie 2016

SUSTINEM EDUCATIA BRASOVENILOR

GALA CONCURSUL JUDEȚEAN
27 MAI 2016

ELIANA mall
Locul III

"Școala mea pe primul loc"
Editia a II-a
2016

Școala mea pe primul loc!
EDITIA a II - a

Se acordă premiul
LOCUL III
pentru participarea la Gala Județeană

Pentru
C.S.E.I - PERSPECTIVE

ELIANA mall
www.eliana-mall.ro

SPONSORI
PRODUCĂTORI CAMPANIE: ELIANA mall și POF Adresă Nouă
PARTENERI MEDIA:

CUNOAȘTEREA, PROMOVAREA ȘI VALORIFICAREA TRADIȚIILOR POPULARE ROMÂNEȘTI ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

Prof. Maria-Liliana Firiceanu
Grădinița cu PN nr. 2 Teșila, Valea Doftanei,
jud. Prahova

Tradițiile și obiceiurile populare sunt elemente ce definesc un popor, oferindu-i identitate, de aceea ele trebuiesc cunoscute, conservate și protejate.

Dicționarul definește tradiția ca fiind „ansamblu de concepții, de obiceiuri, de date și de credințe care se statornicesc istoricește în cadrul unor grupuri sociale sau naționale și care se transmit (prin viu grai) din generație în generație, constituind pentru fiecare grup social trăsătura lui specifică”. Tradiția este de fapt o legătură între trecut și prezent și exprimă moștenirea de obiceiuri și norme de comportament, specifice unui popor, este cartea de vizită a unei nații, conștiința de sine, memoria lui socială.

Tradiția este întâlnită în toate sferele vieții: artă, cultură, morală, psihologia socială, artizanat, de aceea societatea în care trăim este obligată să nu-și lase semenii să uite datinile sau obiceiurile strămoșești.

Alături de literatură, care constituie un factor cu eficiență sporită în educație, arta populară își are și ea o contribuție de seamă. În primul rând, copiii încep să înțeleagă specificul poporului din care fac parte, aspirațiile lui, idealurile de ieri și de azi, care sunt oglindite în creațiile meșteșugarilor.

În al doilea rând, punându-i pe copiii de la vârsta preșcolară în direct cu unele deprinderi ale acestor îndeletniciri, pe care bunicii sau meseriașii întâlniți ocazional în târguri sau alte festivaluri de folclor le practică, le educăm respectul și dragostea pentru o posibilă meserie, pe care, de ce nu, o pot îmbrățișa când vor fi mari.

Ca educatori avem datoria morală să-i învățăm pe copii să iubească locurile natale, portul românesc și pe români, să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile zonei în care s-au născut, practic să le sădim în suflet aceste elemente definitorii ale identității neamului românesc, fără de care nu am mai putea ști cine suntem de fapt noi, românii pe acest pământ.

Evenimentele într-un an școlar încep cu sărbătoarea Sfântului Nicolae, urmată de cea a Crăciunului, a Anului Nou, a Bobotezei, a Sfințelor Paști și a altor obiceiuri locale, ce se fac cunoscute copiilor prin intermediul familiei, a reprezentanților bisericii sau ai altor invitați ce participă ca parteneri în grădiniță.

La români, sărbătorile de iarnă, în special Crăciunul, sunt sărbători de suflet. Amintirea copilăriei ne revine puternic în suflet și în minte: zăpezi bogate, oameni de omăt, pârtii pentru săniuțe, colinde și clinchete de clopoței, miros proaspăt de brad și de cozonaci, nerăbdarea așteptării darurilor. Toate acestea creează în sânul unei familii o atmosferă de liniște, împlinire, iubire, credință.

La această vârstă tradițiile sunt greu de înțeles, de aceea, noi, educatoarele încercăm să transmitem din generație în generație, portul, graiul, obiceiurile și datinile, așa cum le-am moștenit de la străbuni folosind diferite ocazii: vizitarea unor muzee etnografice, vizionarea unor spectacole de folclor, lecturarea unor opere din literatura populară, prezentarea de obiecte de artă populară și nu în ultimul rând interpretarea unor roluri. O ocazie eficientă de valorificare a tradițiilor populare și a obiceiurilor românești o constituie serbările. Ele sunt un izvor de bucurii și satisfacții ce creează copiilor o stare de bună dispoziție, favorabilă atât dezvoltării psiho-fizice cât și estetice.

Serbarea „Bradului de Crăciun” cuprinde întotdeauna colinde, scenete legate de nașterea lui Iisus, dansuri populare, dansul caprei sau al călușilor, plugușorul sau sorcova. Copiii interpretează diferite roluri: solist vocal, dansator, povestitor, creator de obiecte artizanale, formându-și sau perfecționându-și o serie de abilități artistice.

Valorificând frumusețea tradițiilor și obiceiurilor populare în cadrul serbărilor cu preșcolari reușim să înfrumusețăm viața copiilor, îi ajutăm să cunoască tradițiile românești și rolul important pe care-l au în viața

oamenilor din cele mai vechi timpuri sau modul în care aceste tradiții au dăinuit peste timp.

Formele de prezentare a evenimentelor pot fi diverse: șezători în care copiii cunosc îndeletnicirile bunicilor și în care sunt inserate zicători, strigături, doine sau dansuri populare, obiceiuri populare, precum *Drăgaica* sau *Paparuda*, scenete cu teme religioase: *Nașterea*, *Învierea* ș.a. La acestea, un rol important îl au chiar bunicii sau părinții care, pe lângă aportul adus la amenajarea spațiului cu obiecte populare vechi, pot participa direct, având propriul rol: interpret, instrumentist, olar, țesător.

Prin conținutul serbărilor îi ajutăm pe copii să înțeleagă mesajul și conținutul acestor obiceiuri populare, adaptându-le particularităților de vârstă și aptitudinilor artistice individuale. Cu acest prilej introducem copiii într-o lume frumoasă a cântecului, a dansului, a poeziei, a poveștilor, a glumelor, a proverbelor, a zicătorilor, a tuturor evenimentelor tradiționale.

Costumele populare, ia și fota, brâiele, opincile, cămașa și ȋtarii sunt pregătite pentru spectacolul mult așteptat. De asemenea, atmosfera de sărbătoare din sala de festivități prin ornarea și decorarea cu elemente specifice sărbătorii constituie un alt prilej de bucurie pentru copii, ei descoperind tradițiile și obiceiurile practicate în timpuri străvechi, simt și prețuiesc frumusețea acestora.

Dansurile populare sunt un mijloc puternic de a trezi în sufletul copiilor dragostea pentru plaiul natal, îi familiarizează pe aceștia cu melodiile populare românești de joc specifice zonei natale. Copiii îndrăgesc dansul popular pentru ritm, dar și pentru simțire și îl învață cu plăcere, imitându-i pe cei mari.

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă copiii învață colinde, adevărate comori de simțire, de gingășie sufletească, și nu în ultimul rând, de frumusețe literară.

Cântecele populare întâlnite la toate serbările antrenează, tonifică și energizează gândirea, memoria, atenția, imaginația, creativitatea, spiritul de disciplină,

prietenia. Dacă jocul și cântecul nu este trăit, nu poate pune în rezonanță corzile sufletești ale ființei umane.

Când priviți o serbare cu obiceiuri străvechi ale românilor, cu cântece și dansuri populare, gândiți-vă că priviți un moment oglinda și sufletul acestui popor, ce a considerat păstrarea tradiției o datorie și o onoare.

Moștenirea pe care am primit-o trebuie dusă mai departe de preșcolari pe care-i educăm pentru că un popor trăiește prin ceea ce lasă fiilor săi. Este bine să cunoaștem și să transmitem copiilor măcar un strop din ceea ce a creat omul simplu de la țară cu iscusința minții și cu căldura sufletului său.

Bibliografie:

- Academia Română, Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan”, Dicționarul explicativ al limbii române, Editura Univers enciclopedic, București, 1998;
- Popescu, Apostol, Ion, *Studiu de folclor și artă populară*, Editura Minerva, București, 1970;
- Revista „Învățământului preșcolar” nr. 1-2, Editura Arlechin, București, 2000;
- *Să fim noi păstrătorii tradițiilor*, nr.1, Editura Libertas Ploiești, 2014;
- www.google.com.

MODALITĂȚI DE PROMOVARE A TRADIȚIILOR PRIN INTERMEDIUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

Profesor coordonator: inst. Eugenia Drăghici,
Liceul Tehnologic „Carol I”, Valea Doftanei,
jud. Prahova

Profesor coordonator : inst. Ana Clara Grecu,
Liceul Tehnologic „Carol I”, Valea Doftanei,
jud. Prahova

*Nimic nu-i mai frumos, mai nobil, decât meseria de
educator, de grădinar de suflete umane, de călăuză a celor
mai curate și mai pline de energie mlădițe.*

D. Almas

Probabil că nimic altceva nu poate defini mai bine
spiritul unui popor decât străvechile sale tradiții și
obiceiuri și atunci când vine vorba de acestea, activitatea
extracurriculară desfășurată la clasa implică o gamă
variată de modalități de promovare și păstrare a lor,
precum și materiale didactice demonstrative sau
explicative variate.

Activitățile extracurriculare joacă un rol important
în încercarea noastră de a le cultiva copiilor sentimente
pozitive față de bogățiile și frumusețile comunei în care se
dezvoltă și mai ales se formează ca individ, păstrător de
tradiții și obiceiuri. Pentru a ști cine este, copilul trebuie să
învețe cine a fost prin strămoșii săi, să-și cunoască
rădăcinile adânc înfipte în satul românesc. De aceea se
impune, pentru început, o prezentare a localității în care

trăiesc. Astfel, primele activități extracurriculare desfășurate au fost drumețiile prin împrejurimi, ocazie cu care copiii au putut vizita Biserica Sfinții Voievozi, construită între anii 1926-1942, cu hramul în ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril și renumită pentru arhitectura deosebită după care a fost ridicată, în pronaosul căreia se află și un tablou pictat al unuia dintre marii suverani ai României, Regele Mihai I și Biserica Adormirea Maicii Domnului din Teșila, un alt lăcaș de cult ridicat în această superbă vale între anii 1871-1875.

Copiii au mai avut ocazia să descopere gospodăria tradițională țărănești, să observe de aproape stânele din zonă, casele vechi cu o arhitectură deosebită.

Șezătorile au constituit un alt mijloc de familiarizare cu unele elemente de folclor, contribuind astfel la dezvoltarea dragostei pentru tradițiile populare, determinând totodată dorința de a cunoaște frumusețea și naturațea obiceiurilor, a folclorului autentic, a portului popular și a graiului local. Prin intermediul acestora copiii au avut posibilitatea să înțeleagă specificul zonei Văii Doftanei și a frumuseților din jur. Ei s-au bucurat să le doinească părinților, să danseze suita de zona și să se întreacă în chiuituri sau ghicitori.

Serbările desfășurate cu ocazia unor evenimente importante în viața creștinilor, Nașterea și Învierea Domnului, le-au oferit prilejul de a purta cu mândrie costumul popular al zonei lor. În regizarea acestora am recreat un colț de plai românesc, implicând și părinții, care au adus cu plăcere covoare vechi țesute manual, covata, ștergare etc.

Pentru a face cunoscute copiilor creațiile de artă, pe care locuitorii zonei noastre le-au realizat în decursul

istoriei am fost cu copiii la Muzeul de Etnografie și Folclor din Trăisteni, dar și la Muzeul Satului din București, unde copiii au putut vedea o casă de lemn, specifică zonei Valea Doftanei. Tot cu ocazia unei excursii la București, am vizitat Muzeul Țăranului Român, unde au fost profund impresionați de varietatea costumelor populare ale țării noastre, înțelegând astfel conceptul „unitate în diversitate”.

Un alt mod de a promova tradiția populară a acestei zone este Festivalul Cașcavei desfășurat anual în luna septembrie, ocazie cu care copiii prezintă cântece și dansuri populare specifice localității.

Fiindcă știm cu toții că fără trecut nu poate exista viitor, să-i învățăm pe copii să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile în care s-au născut, să-i învățăm să iubească meleagurile natale, portul românesc și pe români. Să le sădim în suflet aceste elemente definitorii ale identității neamului românesc fără de care nu am mai putea ști de unde venim și cine suntem de fapt noi românii pe acest pământ. Să-i ajutăm pe copii să înțeleagă imensitatea tezaurului nostru folcloric în care arta populară românească este o minunată oglindă în care se reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României, istoria și mai ales sufletul neamului, a localității în care trăiesc.

Bibliografie:

- Popescu, Apostol, Ion, „Studiu de folclor și artă populară”;
- Stanciu, Stoian, Petre, Alexandru, „Pedagogie și folclor”,
- E.D.P. București, 1978;
- www.google.com;
- <http://www.valeadoftanei.ro/>.

IDEI ÎN DIALOG

Prof. limba și literatura română Cazan Laura
Liceul Teoretic „Aurel Vlaicu”, Breaza, jud. Prahova

Cultura și civilizația română se află dintotdeauna în poziția ingrată de a alege între tradiție și modernitate, între specificul național și sincronism. Astăzi, mai mult decât oricând, trebuie să învățăm să echilibrăm tensiunile. Educatorul, învățătorul, profesorul, dirigintele, într-un cuvânt, dascălul armonizează respectul pentru tradiție și dorința de racordare la valorile universale. Unicitatea

sufletului uman de aici pornește, iar noi avem o datorie de onoare în a forma tineri cu o scară valorică veritabilă.

Să dăm și trecutului un viitor (afirmație găsită într-o carte a lui Dan C. Mihăilescu) este enunțul care m-a emoționat și care a devenit motto pentru bilanțul unui an școlar și pentru sărbătorea iei, în Liceul Teoretic *Aurel Vlaicu*. Calitatea de coordonator de programe școlare este un privilegiu într-o societate în care condiția profesorului este greu încercată.

Prioritatea noastră rămâne cultivarea respectului pentru tradiții, promovarea folclorului și conștientizarea faptului că această coordonată este cea mai puternică sursă de înnoire a culturii și literaturii (romantismul a dovedit-o).

Concret, școala inițiază proiecte în care costumele populare, dansul, muzica, instrumentele specifice acestui univers devin protagoniști. Excursii tematice (anul acesta am celebrat alături de Muzeul Țăranului Român, 26 de ani de la reînființare, pe 5 februarie), festivaluri, concursuri, expoziții, nopți albe ale muzeelor, etc. sunt activități care ne reprezintă. Prahova iubește folclorul pentru că o reprezintă. Breaza rămâne un reper puternic pentru ie, pentru modelele tradiționale brodate cu sufletul și gândul curate, pe pânză. Ia este o stare de spirit. Brezeanul adevărat o poartă pentru că îl reprezintă nu din alte rațiuni.

Ediția a IV-a a Festivalului-Concurs *Să fim noi păstrătorii tradițiilor* este o icoană a localității Adunați.

Școlarii și preșcolarii prezenți sunt dovada vie că ne respectăm strămoșii, îi cinștim și cel mai important, că știm cine suntem. Drept care, le mulțumesc pentru aceste momente și vă invit să participați, indiferent din ce colț al țării, al lumii ați fi!

IMPORTANȚA CUNOAȘTERII, PROMOVĂRII ȘI VALORIFICĂRII ELEMENTELOR DE CULTURĂ ȘI TRADIȚIE POPULARĂ LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșcolar: Iordache Marcela
Grădinița cu P.P. „Sf. Mc. Mina”, Ploiești, jud. Prahova

Motto:

*Tot ceea ce nu avem de la naștere și ne va trebui când
vom fi mari, ne este dat prin educație.*

J.J. Rousseau

Totul e tradiție, totul e ceea ce am moștenit de la strămoșii noștri și totul e cum vom reuși să păstrăm și să transmitem mai departe generațiilor următoare!

Poporul român, așezat de veacuri pe aceste meleaguri a moștenit o bogată zestre spirituală. Bogăția lingvistică este cuprinsă în toate genurile literare ale creațiilor populare: doine, balade, basme și legende, proverbe și zicători, poezii.

Bogăția spirituală mai cuprinde toate creațiile meșteșugarilor, obiecte de lemn, țesături, cusături și broderii, dar și bucatele tradiționale.

Marea dragoste pentru cultura românească, dorința de a păstra peste veacuri crâmpeli din obiceiurile și tradițiile populare, dar și regretul că prea puțini mai sunt aceia care mai încearcă să transmită mai departe ceea ce este al nostru din străbuni, ne determină să acordăm o atenție sporită activităților de familiarizare a copiilor cu unele elemente tradiționale culturale, religioase, istorice,

considerând că aceasta este o datorie și o răspundere morala.

„Pe-un picior de plai, pe-o gură de rai” ne-am născut și trăim și datoria noastră este de a păstra și de a arăta atât semenilor noștri din acest spațiu, cât și altora, frumusețile fizice și morale ale țării noastre. Tradițiile românești constituie una dintre valorile inegalabile și incontestabile ale poporului nostru și nu trebuie să lăsăm timpul și evenimentele lumii moderne să ne facă să le uităm.

În cadrul procesului complex și îndelungat de formare a personalității copilului, cunoașterea obiceiurilor, a tradițiilor populare, are o importanță deosebită datorită conținutului de idei și de sentimente pe care le transmit.

Dansurile populare sunt un mijloc puternic de a trezi în sufletul copiilor dragostea pentru plaiul natal, îi familiarizează pe aceștia cu melodiile populare românești de joc specific zonei în care trăim.

„Nimic nu-i mai frumos, mai nobil, decât meseria de educator, de grădinar de suflete umane, de călăuza a celor mai curate și mai pline de energie mlădițe”. (D. Almaș)

În calitate de educatori suntem obligați să facem din creația noastră populară o carte de vizită cu care să batem la porțile cunoașterii.

Grădinița, școala, devin pentru copil, leagănul formării și dezvoltării tuturor componentelor personalității: aptitudini, temperament, motivație și caracter. Copiii se lasă îndrumați și pot fi modelați în așa fel încât pe fondul lor afectiv să se așeze elementele cunoașterii artistice care vor imprima gândirii lor anumite

nuanțe, ce vor îmbogăți substanța viitoareii activități individuale și sociale.

Toate practicile folosite în familie, grădiniță și școală, consecințe ale obiceiurilor pământului natal, se constituie ca instrumente educaționale și devin treptat, norme educaționale nescrise.

Copilul asimilează, chiar și fără metodă, tot ceea ce are o încărcătură afectivă plăcută. Practica a demonstrat că datinile, obiceiurile și tradițiile românești, ca evenimente festive, îi produc copilului emoții pozitive deosebite.

Aceste evenimente, atent pregătite, susținute și finalizate în grădiniță și școală, se fixează în sufletul fiecărui participant la acțiune și devin treptat credințe care se statornicesc definitiv, ajutându-i pe micuții români să-și cunoască locul natal, țara, obiceiurile, datinile și tradițiile, să le trăiască pe viu, să le iubească și să le prețuiască ca buni români.

În activitățile pe care le desfășurăm la grupă facem cunoscute copiilor tradițiile strămoșești prin intermediul lecturilor după imagini, convorbiri dar și prin serbarile pe care le derulăm cu copii cu diferite ocazii: Crăciunul, Paștele.

Șezătorile constituie un mijloc complex de educație, deoarece îi familiarizează pe copii cu unele elemente de folclor, contribuind astfel la dezvoltarea dragostei pentru tradiții populare, le dezvoltă dragostea pentru frumos, pentru armonie, le cultivă răbdarea, stăpânirea de sine, spiritual de echipă. Și pentru a vedea că folclorul este o sursă inepuizabilă de trăiri, de îmbogațire sufletească, mă voi referi, pe scurt, la rolul serbărilor școlare organizate cu ocazia diferitelor evenimente sociale sau religioase.

Serbările școlare reprezintă momente deosebite atât în viața celor care participă cât și în a celor care le organizează. În acest scop educatorului îi revine sarcina de a se apleca cu delicatețe și răbdare, cu pricepere și numai în cunoștință de cauză, asupra acestora și astfel să le realizeze cu știință, dar și cu inima.

Copiii îndrăgesc jocul popular pentru ritm, dar și pentru simțire și îl învață cu plăcere, imitându-i pe cei mari. Cu ocazia sărbătorilor de iarnă copiii învață colinde, adevarate comori de simțire, de gingășie sufletească, și nu în ultimul rând, de frumusețe literară.

Activitățile extracuriculare joacă la rândul lor un rol important în încercarea noastră de a le cultiva copiilor sentimente pozitive față de bogățiile și frumusețile natale.

Astăzi, mai mult ca oricând, avem posibilitatea să îndrumăm copiii să cunoască și să redea obiceiuri românești; să nu lăsăm să se piardă tot ceea ce are mai frumos și mai valoros o nație binecuvântată de Dumnezeu cu harul credinței.

Folclorul, alături de credința noastră sunt argumente de netăgăduit ale existenței noastre pe aceste plaiuri mioritice.

Este o datorie de onoare și morală a noastră, a educatoarelor să contribuim la păstrarea tradiției populare, numai așa nu vom pieri ca neam.

Bibliografie:

- Marian, S., M., *Sărbătorile la români*, partea a II-a, Editura Fundației Culturale Române, 1994;
- Rădășanu, M., Lascu, I., *Dansuri populare din toată țara*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1969.

DOINA POPULARĂ, O CREAȚIE ESENȚIALĂ ȘI DEFINITORIE A ROMÂNILOR

Mariana Cîlț
Școala Gimnazială Nr. 2 Comarnic.
Structură Școala Gimnazială Poiana-Comarnic,
jud. Prahova

Doina populară este o creație reprezentativă a poporului român, fiind o specie a genului liric prin care sunt exprimate cele mai puternice și variate sentimente.

Opera literară caracterizată prin intensitate și complexitate are numeroase elemente definitorii, dintre care putem enumera: îndeplinirea trăsăturilor literaturii populare (caracterul anonim, caracterul oral, caracterul colectiv, caracterul sincretic etc.), transmiterea unor sentimente puternice și variate, existența figurilor de stil și a procedeelor artistice, predominante fiind repetițiile, exclamațiile retorice, paralelismul sintactic), evidențierea legăturii strânse dintre om și natură, prezența elementelor de versificație (ritm, rimă, măsură, vers, strofă – predominând structura astrofică sau strofele inegale), care au rolul de a accentua intensitatea mesajului transmis.

De asemenea, de-a lungul timpului, doina s-a remarcat sub diverse tipuri: de jale (*Unde-aud cucul cântând*), de dor (*Frunză verde, lăcrămioare*), de haiducie (*Mult mi-e dor și mult mi-e sete*), de cătanie (*Maică, maică, draga mea*), de înstrăinare (*Cântecul singurățăii*), de păstorie (*Voi, brazi, -nați, încetinați*), de dragoste (*Măi bădiță, floare dulce*), voinicească (*Mult mi-i dor*).

Se știe faptul că aceasta, printre alte creații literare populare, era cântată la horele realizate ca niște expresii ale sărbătorilor religioase sau locale, după cum aflăm din documente străvechi. O mărturie ar fi o notare dintr-o monografie a comunei Adunați din județul Prahova, comună ce avea în trecut numele de Ocina: „Hora începu a se face la Stoica Hoitan *unde erau adunate fete, flăcăi din Talea și din Breaza*. Într’o zi de Paști, tocmai în toiul horii ce se învârtea la umbra fagilor și la sunetul de fluer al lui Godină, se aude cimpoiul: erau cei trei Bădilești sosiți în sat de vr’o două zile. Cimpoierul este în urmă angajat cu anul să cânte pentru horă la Hoitan și astfel se statornicesc aici și Bădileștii, mai ales când cimpoierul ia de nevastă pe Măriuca lui Baca”.

O doină cunoscută și interpretată în vechime la horă și în prezent la manifestările tradiționale din această zonă este una de haiducie, numită *Pe plaiul Bezdeadului* (Bezdeadul fiind o localitate din județul Dâmbovița, aflată în vecinătatea comunei Adunați). Creația cunoaște numeroase variante, dintre care am putut identifica patru ce, surprinzător, deși se aseamănă prin temă și prin câteva motive, diferă prin ideile sugerate sau conturate în stihuri.

Varianta I conține opt versuri și debutează cu trimiteri la elementele naturii:

„Frunză verde-a macului,
Pe plaiul Bezdeadului,
Dete frunza fagului
Ca gușa brotacului.
Pusei gândul dracului
La ușa bogatului,
Pe bogat să-l sărăcesc,
Pe sărac să-l înstăresc.”

Deși are dimensiuni reduse, această operă se remarcă prin destule figuri de stil și procedee artistice, anume: epitet: „(frunză) verde”, comparație – „frunza fagului ca gușa brotacului” sau antiteza de la final ce deține un puternic rol de a echilibra cumva distribuirea avuțiilor în lume și de a concretiza rolul haiducului – „Pe bogat să-l sărăcesc,/ Pe sărac să-l înstăresc”.

Varianta a II-a, chiar dacă face referire la același toponim, se deosebește de precedenta întâi prin construcție (conține două strofe de dimensiuni inegale), iar în al doilea rând prin individualizarea celor la care eul liric face apel să-l însoțească în aventura sa, „ceea ce confirmă legăturile (...) din zona Prahovei”:

„Neică, foaie verde-a macului,
Pe plaiul Bezdeadului
Dete frunza fagului
Ca gușa brotacului.

Nu e frunză cum e frunza,
Ci e frunză-n patru dungi,
Geme codrul de haiduci,
La tot fagul câte cinci,
La tulpină câte trei,
Că-s tot frățiori de-ai mei.
Apoi, foaie verde mărăcine,
De-ar veni vara ca mâine,
Să-mi iau cinșpe din brezeni
Și vreo câțiva provițeni,
Să mă țin pe la strâmtori,
Să omor la negustori,
Să le iau la gălbiori.”

Aici, se observă repetarea unor versuri din prima variantă, precum și adăugarea altor elemente, cum ar fi utilizarea apelativului popular „neică” sau a diminutivului „frățiori”, ambele contribuind la realizarea oralității. De altfel, nu lipsesc figurile de stil și procedeele artistice, remarcându-se repetiția care accentuează importanța elementului natural în viața haiducului („Nu e frunză cum e frunza”).

Varianta a III-a se remarcă printr-o structură astrofică, la fel ca prima:

„Pe plaiul Bezdeadului
Urcă Ghiță-I Radului
Și cu Nică Duliuță
Și cu Gheorghe-al lui Mănguță
Și pleca și se-nvârtea,
Mâna pe arme pune
Și în codru se oprea
Și-ncepea a și trăgea
Și trăgea o armă, două,
Pân’ la patruzeci și nouă.”

Despre aceasta putem spune că prezintă un ritm alert, dând o impresie puternică de epic. De asemenea, se știe faptul că „numele haiducilor (...) sunt autentice: Ghiță al Radului, Nică Duliuță și Gheorghe al lui Mănguță nu s-au supus autorităților și au luat calea codrului”.

Constituită din nouă versuri, *Varianta a IV-a* se prezintă ca o dorință a eului liric de a privi până departe, ceea ce fără ajutorul naturii nu este posibil:

„Pe plaiul Bezdeadului
A dat frunza fagului,
Pe plaiul Urseiului
A dat frunza teiului.

De-ar cădea frunza de fag,
Să se vadă la Bezdead.
De-ar cădea frunza de tei,
Să se vadă la Ursei,
La Gheorghiță la bordei.”

Secvențele dispuse sub forma paralelismului sintactic subliniază existența și trăsăturile a două localități dâmbovițene din apropierea comunei Adunați, iar partea de final, prin utilizarea verbelor la modul condițional-optativ, exprimă o puternică aspirație spre motivul locuinței ancestrale stăpânite de un tânăr (de acest lucru dându-ne seama prin utilizarea diminutivului „Gheorghiță”).

Ceea ce observăm este faptul că, respectând ideatic și compozițional trăsăturile doinei populare, cele patru forme ale creației *Pe plaiul Bezdeadului* reprezintă mărturii valoroase pentru istoria locală și pentru surprinderea trăirilor sufletului prahovean tradițional.

În concluzie, această specie a genului liric, atât în particular (prin variantele prezentate), cât și în general (prin multitudinea de opere răspândite în țara noastră) este un element definitoriu și esențial al românilor.

Bibliografie:

- Dimitrescu-Aldem, Al. Gh., *Satul Ocina și locuitorii ocineni*, Tipografia Nicu D. Miloșescu. Furnisorul Curții Regale, Târgu-Jiu, 1905;
- Popa, Ion, Popa, Marinela, *Literatura Română*, Editura Niculescu, București, 1999 (p. 314);
- www.bezdead.ro.
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Adunați_Prahova.

CUNOAȘTEREA, PROMOVAREA ȘI VALORIFICAREA TRADIȚIILOR POPULARE ROMÂNEȘTI

Profesor Limba Română Nițu Irene-Elena
Școala Gimnazială „Profesor Nicolae Simache”, Ploiești,
jud. Prahova

Profesor Învățămint Primar Dumitrescu Luminița
Școala Gimnazială „Profesor Nicolae Simache”, Ploiești,
jud. Prahova

Tradițiile și obiceiurile românești țin de zestrea noastră națională – FOLCLORUL. Conform definiției din D.E.X., acesta reprezintă totalitatea creațiilor artistice, literare, muzicale, plastice, a obiceiurilor și a tradițiilor populare ale unei țări.

George Enescu spunea: „Folclorul nostru nu numai ca este sublim, dar te face să înțelegi totul. E mai savant decât toată muzica așa zisă savantă. Folclorul e mai melodic decât orice melodie; poate fi duios, ironic, vesel, drag”.

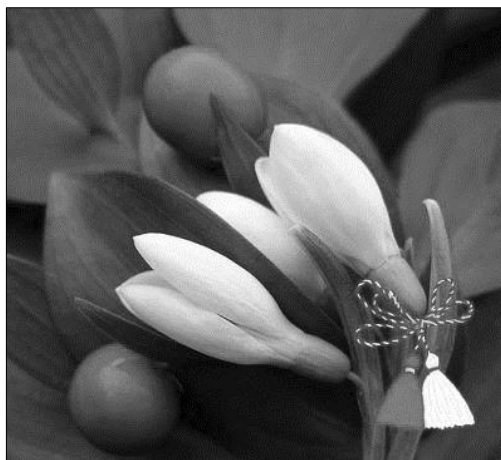
Modalitățile de promovare ale acestuia sunt numeroase și pot fi concretizate în activități pluritransdisciplinare, ca: **atelier de lucru** (olărit, sculptură și pictură), **șezători**, **festivaluri** de dansuri, cântece populare, **creații literare** privind speciile care aparțin literaturii populare: doina, balada, ghicitorile etc.

În „Descriptio Moldavie”(1611), Dimitrie Cantemir menționează existența doinei, baladei, jocurilor populare, instrumentelor populare și descrie obiceiuri

tradiționale legate de nuntă, înmormântare, colinde, drăgaica, paparuda și călușul.

O altă modalitate este susținerea de către elevi a unor **concursuri tematice** pe zone geografice, aceștia abordând teme precum: portul popular din zona din care provin, meșteșugurile, tradițiile și obiceiurile legate de momentele importante din viața omului: nașterea-botezul, nunta, moartea-ritualul înmormântării, apoi altele legate de datele calendaristice: cunoscutul șnur din fire împletite, de culori albe și roșii, reprezentând simbolul primăverii, norocului și bunăstării a fost și este nelipsit începând cu 1 Martie, fiind dăruit îndeosebi fetelor și femeilor.

Mărțișorul constituie o contribuție specific românească la zestrea de tradiții și obiceiuri cu care intrăm în Uniunea Europeană.

Rolul cadrelor didactice este de a aduce în atenția elevilor semnificația sărbătorilor autentice românești, cum

ar fi Dragobetele, pentru a cultiva respectul pentru tradițiile, obiceiurile populare, pentru valorile naționale.

Dragobetele este echivalentul Sfântului Valentin și simbolizează sărbătoarea dragostei în tradițiile românești. Sărbătorit pe 24 februarie, Dragobetele este un obicei românesc care marchează începutul primăverii.

În mediul rural, Dragobetele se sărbătorește prin logodne simbolice și prin jocuri de iubire. În mediul urban aceste tradiții sunt inexistente, fiind umbrite de Valentine's Day, o sărbătoare de împrumut occidental, cu toate că Dragobetele reprezintă sărbătoarea bunei dispoziții și a iubirii în grai românesc!

Puțini sunt cei care cunosc cu adevărat tradițiile românești sau obiceiurile românești păstrate din generație în generație pentru anumite sărbători. Acestea, amintite mai sus, reprezintă o infimă parte din tot ceea ce ne

reprezintă ca popor, mai ales că fiecare perioadă a anului are ceva specific.

Vizitele la muzee (Muzeul Țăranului Român, Muzeul Satului), ar putea stârni interesul elevilor noștri cu privire la etnografie, la arta populară și la patrimoniul tradițional românesc. Așa ar putea afla de Sărbătoarea agriculturii din 11 februarie cunoscută ca Ziua Sf. Vlasie. Se spune că de 11 februarie se deschide gura păsărilor, iar cine lucrează câmpul în acea dată va împărți recolta sa cu păsările, care-i vor mânca semănăturile. De aceea, ziua de 11 februarie este sărbătorită în primul rând de agricultori. Această sărbătoare este ținută și pentru că femeile însărcinate să nască copii sănătoși, fără malformații, lucru valabil și pentru animalele din gospodărie. Când se nasc pui cu mai multe capete, picioare etc., se crede că diavolul s-a corcit cu animalul respectiv și a pus stăpânire pe ogradă. O credință din Moldova spune că cine respectă această zi nu rămâne niciodată fără bani. Se crede și că cine a pierdut ceva trebuie să se roage Sfântului Vlasie pentru a regăsi acel lucru. Încă din cele mai străvechi timpuri Sfântul Vlasie era considerat ocrotitorul animalelor domestice.

Și acestea sunt doar câteva din gama variată de tradiții și obiceiuri pur românești.

Concluzionând, există o varietate de metode și procedee de promovare a obiceiurilor și a tradițiilor românești de către noi, cadrele didactice, mai ales că cele mai multe dintre acestea sunt puțin cunoscute în mediul urban, care tind și în mediul rural, din păcate pentru identitatea noastră ca popor, să se piardă sau să fie înlocuite de altele occidentale.

Bibliografie:

- Academia Română, Institutul De Lingvitică „Iorgu Iordan” Dicționarul Explicativ Al Limbii Române, Ed.Univers Enciclopedic, București, 1998;
- Badea, Mariana, Negru, Mariana, „Literatura Română, Clasele V-VIII”, Editura Regis&Professional Consulting, București, 2001;
- Pamfile, Tudor, „Mitologia poporului român”, Editura Vestală, București, 2009;
- „Timotei Cipariu și literatura populară. Studii de Istorie literară și folclor”, Editura Academiei, București, 1964;
- Caracostea, D., Bîrlea, Ovidiu, „Problemele tipologiei folclorice”, Editura Minerva, București, 1971;
- www.etno.ro/tradiții/.

**CONTRIBUȚIA ACTIVITĂȚILOR
EXTRACURRICULARE
ÎN CULTIVAREA DRAGOSTEI
PENTRU TRADIȚIA ROMÂNEASCĂ
LA PREȘCOLARI**

Prof. înv. preșc. Neda Ioana-Florentina,
Grăd. cu P.N. Breaza de Jos, loc. Breaza, jud. Prahova

Tradiția este o comuniune cu misterul istoriei.

Nikolai Berdiaev

Prin desfășurarea anumitor activități extra-curriculare, am acordat o importanță deosebită transmiterii tradițiilor românești. Acestea au fost un bun prilej de destindere, având ca obiective principale valorificarea tradițiilor și obiceiurilor populare, dar și cultivarea la copii

a dragostei și respectului pentru tradițiile, obiceiurile și folclorul românesc.

Prin tradiții sunt transmise numeroase comori ce definesc un popor, făcându-l singular, special și de neînduplecat în fața trecerii timpului. Tradițiile au rolul de a ține loc de documente grăitoare pentru istorie și pentru cultura anumitor așezăminte. Imensul tezaur folcloric al unei zone reprezintă o amprentă valoroasă, o moștenire de o mare prețuire pentru toți cei din zonă.

Activitățile extracuriculare sunt activități complementare, activități de învățare realizate la grupă cu preșcolarii, ce urmăresc îmbogățirea cunoștințelor primite în cadrul activității didactice obișnuite, cultivă interesul pentru desfășurarea anumitor activități pe diverse domenii, îl ajută pe copil să se integreze în viața socială, să folosească timpul liber într-un mod plăcut și util, contribuind în felul acesta la formarea personalității copilului. De aceea, grădinița trebuie să ofere diverse astfel de activități pentru a atrage pe copii. Exemple de astfel de activități sunt: desfășurarea anumitor jocuri potrivite pentru fiecare nivel de vârstă; vizionarea de spectacole de teatru; serbări și șezători; vizite, plimbări; concursuri școlare; excursii, tabere; activități realizate cu scopul ajutării unor persoane aflate în dificultate, în folosul comunității locale și a protejării mediului înconjurător; proiecte educaționale inițiate în parteneriat cu anumite instituții: alte grădinițe, școala, primăria, medicul, biserica, poliția.

Printre activitățile pe care le-am organizat cu grupa de preșcolari pot enumera: serbări realizate cu prilejul anumitor zile speciale și evenimente importante pentru cei mici (Ziua mamei, Crăciunul, Sfârșitul de an, Paște etc.),

concursuri realizate în grădiniță (spre exemplu, „Să fii mai bun... de Ziua Europei!”), activități desfășurate în aer liber cu ocazia zilei de 1 iunie și 1 Decembrie, 24 Ianuarie, activități desfășurate în parteneriat cu alte grădinițe și școli.

Pe baza observațiilor făcute, pot spune că toate activitățile extracurriculare îi atrag pe copii, aceștia participând cu plăcere. Prin intermediul acestor activități, copiii acumulează, în mod sistematic și organizat, cunoștințe din mai multe domenii de activitate (cunoștințe literare, plastice, muzicale, tehnologice etc.), creionându-se astfel multiple comportamente (de interpretare a diferitelor roluri, de audiere a unor linii melodice etc.). Fiind pus în postura de a interpreta diverse roluri, preșcolarul reproduce modele de conduită și le asimilează în propria lui comportare. „Trăsătura cea mai importantă a interpretării unor roluri este originalitatea și creativitatea copilului în redarea impresiilor proprii despre realitatea înconjurătoare, spontaneitatea și intensitatea trăirilor exprimate în joc. Are un pronunțat caracter activ – participativ, permițând copilului să construiască relații sociale, să-și exerseze și să-și perfecționeze limbajul, să rezolve probleme, să negocieze, să coopereze, să utilizeze simboluri. Fiind cea mai pură formă a gândirii simbolice, are o contribuție majoră în dezvoltarea intelectuală.”

Spre exemplu, în cadrul serbărilor de iarnă (Crăciun), dar și de Paște, preșcolarii pun în scenă roluri prin care se transmit informații, tradiții și obiceiuri românești, specifice poporului nostru, prin care ei pot descoperi frumusețea portului nostru tradițional, a datinilor lăsate moștenire de strămoși, a cântecului și a dansului popular românesc.

Scopul acestor activități este în principal de a consolida cunoștințele referitoare la obiceiurile și tradițiile populare românești, urmărind reconsiderarea și valorificarea trăsăturilor specifice poporului românesc prin interpretare de roluri, a dansului popular și purtării de costume tradiționale, „sărbătorind” astfel tradiția românească.

Tradițiile noastre românești reprezintă niște nestemate pe care nu trebuie să le dăm uitării și nici reinterpretate sau schimbate cu alte obiceiuri importate din alte țări. Tradițiile noastre sunt doar ale noastre, ele ne caracterizează ca popor, ne definesc și prin ele ne considerăm mai bogați, mai speciali față de ceilalți. Toate aceste tradiții ne fac speciali în ochii europenilor, dar și a altor nații.

Tradițiile românilor diferă de la o zonă la alta, iar acest lucru ne face complecși, mai frumoși, mai atrăgători și mai originali.

Acest popor a fost întotdeauna numit „credincios”, iar majoritatea tradițiilor și obiceiurilor noastre sunt corelate cu sărbătorile mari religioase.

Bibliografie:

- Ciubuc, Iuliana, „Armonia naturii”, Editura Aureo, Oradea, 2011;

- *http://www.timtim-timy.ro/Andrei_Corina_activitatile_extrascolare_mijloc_de_de_zvoltare_a_creativitatii_la_varsta_prescolara.pdf

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

Prof. Înv. Primar Șendroi Ramona
Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” Ploiești,
jud. Prahova

Copilul progresează, se transformă, se maturizează mental, psihomoral, psihocomportamental sub incidența influențelor instructiv-educative cumulate, cresc indicii lui de competență, independență, autoinstruire, autoeducare. În același timp, mutațiile care se petrec în sfera posibilităților de învățare, precum și a dezvoltării servesc drept sursă de informație inversă pentru a opera optimizări în sfera instruirii și a învățării. Copilul învață de la educator, dar și educatorul învață de la copil. Dezvoltarea și învățarea se explică prin instrucție și educație, iar acestea din urmă se justifică și se validează prin învățare și dezvoltare. Progresele, sporurile din sfera învățării și a dezvoltării sunt principalul indicator al calității și eficienței instrucției și educației.

Copilul râde. Înțelepciunea și iubirea mea e jocul
(Lucian Blaga)

Și dascălul ar trebui să știe bine un lucru: *Capul copilului nu este un vas pe care să-l umpli, ci o făclie pe care s-o aprinzi astfel încât, mai târziu, să lumineze cu lumină proprie.* (Plutarh)

Activitățile extracurriculare pot întări relațiile cu ceilalți, reducând stresul apariției unui conflict și asigurând o susținere socială în momentele dificile.

Comunicarea în cadrul grupului ajută, de asemenea, la rezolvarea mult mai ușoară a conflictelor din cadrul familiei, a celor cu prietenii sau colegii și reduce stresul și drama.

„Modul cum conceptualizăm copilăria reprezintă și va reprezenta ceva din noi înșine. Pentru unii, ea este și va fi ceva miraculos, strălucitor, edenic, nemaipomenit, pentru alții – și mai puțin norocoși – ea reprezintă o perioadă neagră, chinuită, fără strălucire, dureroasă, înfricoșătoare, căci au avut parte de respingere, abandon, de nefericire, de durere¹

Copilăria, în toate etapele sale de dezvoltare, are trebuințe specifice dintre care se pot enumera cele de atenție sinceră, stimulativă și respect din partea adulților, de afecțiune și de apropiere fizică, psihică, relațională, de experiențe care să-i construiască o concepție pozitivă despre natura umană și despre sine, de comunicare, dar și de siguranță și hrană potrivită.

În perioada miciei școlarități, datorită părăsirii mediilor puternic încărcate afectiv ale grădiniței și familiei, crește nevoia de independență și de responsabilizare a copilului, acesta simțind din ce în ce mai pregnantă trebuința de recunoaștere a capacităților sale și de apreciere.

Perioada miciei școlarități prezintă o serie de caracteristici importante și se evidențiază prin progrese în dezvoltarea psihică datorită faptului că procesul învățării se conștientizează ca atare, învățarea devenind tipul fundamental de activitate.

¹ Albu, Gabriel, *Copilul și copilăria în Pedagogie, Sinteze de curs pentru studenți, Nivelul I*, U.P.G, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, Ploiești, 2009

În mica școlaritate începe formarea unor categorii de priceperi și deprinderi legate de tipul de activități și realității în care este încadrat copilul. Școala formează și o serie de priceperi și obișnuințe de comportare în societate: conduita civilizată, corectă, ale cărei baze au fost puse în preșcolaritate.

Imaginația cunoaște o dezvoltare impusă de sarcinile școlarității și, foarte eficientă este imaginația reproductivă prin care copilul reconstituie imaginea unor realități: evenimente, locuri geografice, animale, plante, pe care nu le-a văzut niciodată. În mica școlaritate, imaginația se află în progres sub aspectul conținutului și formei și devine mult mai critică față de preșcolaritate.

În această perioadă de vârstă se dezvoltă și imaginația creatoare, stimulată prin joc și momente de fabulație, care demonstrează o fragilă experiență. Copilul cochetează cu preocupările artistice: desen, compuneri literare, activități practice, muzică, iar imaginația devine instrument al cunoașterii. Admirând faptele eroice și întâmplările neobișnuite, școlarul mic se va imagina pe sine interpretând rolurile unor personaje preferate.

Putem concluziona că o trăsătură definitorie a acestei vârste este aceea că, atât în desen, cât și în creația literară, este prezentă grija pentru detaliu, ceea ce evocă o încărcătură afectivă, căci ambele prezintă trăsături pozitive ca bunătatea, cinstea etc.”²

Trebuie avut grijă să nu se recurgă la un regim încărcat de sarcini pentru că elevul obosește și acest lucru influențează negativ atenția. De asemenea, participarea pasivă la lecție produce plictiseală și conduce la neatenție.

² Călin Luca, *Teorii psihologice privind dezvoltarea copilului*, format PDF, p. 20

Activitatea școlarului mic va trebui susținută prin folosirea motivației interne ce activează procesul de asimilare a cunoștințelor în mod continuu.

Sub influența relațiilor din timpul activităților comune se dezvoltă sfera sensibilității morale a copilului. Astfel apare prietenia, sentimentul răspunderii personale, delicatețea, noblețea, dăruirea afectivă.

Emoțiile și sentimentele estetice sunt strâns legate de activitatea de contemplare a unor obiecte de artă (imagini, tablouri, poezii, sculpturi), dar și de participarea directă a copilului la creația artistică prin desene, compuneri, modelaje.

Pedagogul american Bruner (1970) consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor”.

Cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară, include numeroși alți factori, care acționează, pozitiv sau nu asupra dezvoltării elevilor.

Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Copilul are trebuința de se juca, de a fi mereu în

mișcare, iar activitățile extracurriculare este împacă tocmai școala cu viața. Este important să avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare și atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite.

În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață.

Activităților extrașcolare au ca scop dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selective – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează

copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură. Elevii sunt atrași de activitățile artistice, recreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativității, gândirii critice și stimulează implicarea în actul decizional privind respectarea drepturilor omului, conștientizarea urmărilor poluării, educația rutieră, educația pentru păstrarea valorilor, etc. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta.

Profesorul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață.

Bibliografie:

- Albu, Gabriel, *Copilul și copilăria în Pedagogie, Sinteze de curs pentru studenți, Nivelul I*, U.P.G, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, Ploiești, 2009;
- Allport, Gordon, *Pedagogia secolului XX – Structura și dezvoltarea personalității*, Traducere de Ioana Herseni, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991;
- Bruner, J.S, *Procesul educației intelectuale*, Editura Științifică, București, 1970;
- Călin Luca, *Teorii psihologice privind dezvoltarea copilului*, format PDF, p. 20;
- Cernea, Maria, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ*, în „Învățământul primar” nr. 1/2000, Editura Discipol, București;
- Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în „Învățământul primar” nr. 2, 3/2000, Editura Discipol, București.

SLĂNICUL DE IERI – SLĂNICUL DE AZI!

Bădulescu Constanța Margareta
Liceul Teoretic „Șerban Vodă” Slănic
Structura: Școala Gimnazială Nr.1, Slănic, jud. Prahova

Motto:

Nicăieri nu-i ca acasă! Într-o țară așa de frumoasă, c-un trecut așa de glorios, în mijlocul unui popor atât de deștept, cum să nu fie o adevărată religie iubirea de patrie, și cum să nu-ți ridici fruntea, ca falnicii strămoși de odinioară, mândru că poți spune: Sunt român!

România pitorească, Alexandru Vlahuță

Argument:

„Nu știu alții cum sunt, dar eu, când mă gândesc la locul nașterii mele, la casa părintească”... sunt cuvinte ce nu pot fi confundate de generația noastră. De ce? Pentru că noi am crescut cu peripețiile, cu poveștile și snoavele acestui autor, pentru ca noi am învățat să iubim și să respectăm locul în care am deschis ochii, unde am cunoscut primii oameni pe care îi iubeam, unde am învățat primele cuvinte rostite și apoi scrise.

De sentimentele care se înfiripă și apoi se dezvoltă încă de la cea mai fragedă vârstă, noi, cadrele didactice, suntem responsabile să le dăm viață, pentru că în familie acest subiect nu mai exisă. Din punctul meu de vedere nu avem dreptul să ne uităm înaintașii care și-au sacrificat viața pentru pământul pe care pășim, nu trebuie să distrugem tot ce a creat și a realizat poporul român și mai ales să nu ne renegăm valorile. Chiar dacă sunt mulți cei

care sunt nevoiți să colinde alte meleaguri pentru a găsi un mijloc de trai mai bun, ei sunt cei ce simt cel mai bine ce înseamnă dorul de „acasă”. Formarea sentimentelor patriotice de dragoste, respect, mândrie și datorie l-am realizat prin mai multe activități transdisciplinare. Situatărea copilului în centrul organizării procesului de predare-învățare, constituie o schimbare fundamentală care a atras după sine, necesitatea găsirii unor soluții didactice care să stimuleze performanța copilului cel puțin la nivelul descris de potențialul său. Am folosit acest demers, deoarece cunoștințele și competențele din diverse arii disciplinare sunt mobilizate în sprijinirea, în găsirea răspunsurilor și rezolvarea problemelor semnificative ale lumii reale prin cunoaștere directă a tot ce-l înconjoară pe copil. Pentru realizarea temei propuse am ținut cont de următoarele cerințe:

- **Tema** aleasă să prezinte interes pentru copii și să aibă un conținut tematic larg;
- **Metoda** de bază să se bazeze prin cooperare;
- **Resursele materiale** să fie diverse;
- Să se desfășoare atât în clasă, pe centre de interes dar și în afara ei;
- Să iasă din rutină;
- Să existe produse finale: portofolii, albume, reclame etc.

Începând cu realizarea și afișarea hărții proiectului tematic „Slănicul de ieri - Slănicul de azi”, în întreaga activitate susținută în unitate și în afara ei s-a pus accent pe:

Am urmărit:

- Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului natural și social, stimularea interesului pentru investigarea acestuia;

- Formarea unor sentimente de respect și prețuire pentru munca celor care contribuie la educarea și formarea lor;
- Stimularea creativității, expresivității și perseverenței copilului;
- Formarea unei atitudini pozitive față de mediu, față de tradițiile locale, față de sine și de cei din jur.

Așa cum arată și harta tematică a proiectului „Slănicul de ieri - Slănicul de azi” derulat pe parcursul lunii noiembrie la clasa a IV-a prin toate activitățile desfășurate în școală și în afara ei: orele de Istorie, Geografie, Ed. Civică, Ed. Plastică, Ed. Muzicală; activități opționale și extracurriculare, copiii vin în contact cu mediul natural, social și cultural din localitatea natală și activitățile locuitorilor săi. Pornind de la multitudinea de activități realizate în școală, unde copiii observă sau participă direct la toate acțiunile desfășurate, educarea și dezvoltarea conștiinței moral-civice s-a realizat treptat, pornind de la unele reprezentări despre mediul înconjurător, pe baza sentimentelor și a diferitelor impresii provocate de contactul nemijlocit cu realitatea. Noi, dascălii suntem datori să transmitem aceste sentimente și micilor vârstare care trebuie să cunoască și să respecte tot ce-i înconjoară. Pornind din familie, grădiniță, școală, încet, încet orizontul copiilor se lărgeste prin plimbări, vizite în diferite locații, întâlniri cu personalitățile localității, diferite evenimente, totul contribuie la formarea sentimentelor de dragoste, respect, admirație față de meleagurile natale și locuitorii săi. Încă de la intrarea în oraș ești întâmpinat cu urarea de „Bun venit”, iar salutul „Noroc bun!” a însoțit generațiile de mineri ce au coborât în măruntaiele muntelui. Cum să nu fim mândri că am deschis ochii în acest colț de rai și cum să nu prețuim

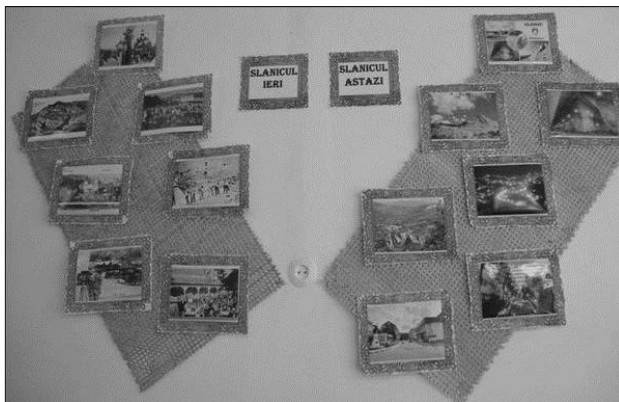
aceste minuni cu care am fost binecuvântați? Plini de veselie, veșnic dornici de plecare, am pornit să ne cunoaștem orașul.

Alături de minunile naturale cu care au venit în contact prin plimbările și vizitele realizate, copiii au avut ocazia să cunoască și realizările actuale ale locuitorilor slăniceni. La finalul derulării proiectului, am avut deosebita satisfacție de a cuantifica volumul de cunoștințe al copiilor și de a constata multitudinea de cunoștințe însușite, de a observa schimbări radicale în comportamentul copiilor, în a aprecia fapte, întâmplări. Pot afirma cu certitudine că numai de noi, cadrele didactice depinde formarea unei atitudini moral-civice și patriotice a copiilor, încă de la cea mai fragedă vârstă.

„Semeni fapte bune și culegi deprinderi, semeni deprinderi și culegi un caracter, semeni un caracter și culegi un destin” (Proverb chinezesc).

Bibliografie:

- Monografia orașului Slănic, Prahova

**MODALITĂȚI DE PROMOVARE
ȘI PĂSTRARE
A DATINILOR ȘI OBICEIURILOR
TRADIȚIONALE ROMÂNEȘTI
PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE
DIN GRĂDINIȚĂ**

Prof. înv. presc. Trifan Georgeta
Prof. înv. presc. Secară Elena
Grădinița cu P.P. și P.N. „Iulia Hasdeu” Câmpina,
jud. Prahova

*În cultură nimic nu trebuie pierdut, totul trebuie transmis
și reînnoit*

Constantin Noica

Activitățile extracurriculare desfășurate în grădiniță au un rol bine stabilit în formarea și dezvoltarea personalității armonioase a copiilor, în formarea trăsăturilor pozitive de caracter, contribuind la îmbogățirea și extinderea orizontului cultural și artistic al copiilor prin stimularea și valorificarea talentului, aptitudinilor preșcolarilor, prin încurajarea competiției, dar și prin dezvoltarea spiritului de echipă. Aceste activități generează relații de prietenie, dezvoltă atitudinea de responsabilitate, ajutându-i pe preșcolari să socializeze mai ușor, să trăiască și să își împărtășească reciproc sentimente de bucurie, încântare, voieșie.

Activitățile extracurriculare pe care le-am desfășurat în grădiniță au îmbrăcat diverse forme de acțiuni, îmbinând armonios munca și învățarea cu

distracția și jocul: plimbări, excursii tematice, vizite la diverse instituții din oraș, serbări cu diferite ocazii, concursuri, șezători etc.

Am inițiat și derulat parteneriate cu diverse instituții cu scopul de a-i atrage pe copii în activități captivante prin care să cunoască viața comunității în care trăim, obiceiurile și tradițiile românești. Prin acest gen de activități am urmărit educarea sentimentelor de dragoste și admirație, mândrie și respect față de creația populară, de costumele naționale, de obiceiurile românești, formarea unor deprinderi și priceperi în vederea realizării de obiecte aparținând folclorului, precum și formarea unei atitudini pozitive față de obiceiurile și tradițiile locale.

În cadrul proiectului „Orașul care educă”, derulat în unitatea noastră în anul școlar 2014-2015 și prelungit și în anul școlar 2015-2016, printr-o colaborare și comunicare cu mai mulți factori educativi, ne-am propus să oferim copiilor șansa de a cunoaște și utiliza portul popular cu ocazia anumitor evenimente, și am antrenat

copiii în activități care promovează folclorul prahovean. Proiectul a debutat cu activitatea „Sunt mândru că sunt român”, în care copiii, în frumoase costume naționale au recitat versuri specifice, au spus ghicitori, proverbe, au cântat frumoase cântece populare de pe meleagurile natale. Fetele au cusut sau au tricotat, au tors, au decorat obiecte din lut sau lemn, băieții au depănușat porumb sau au împletit pănuși de porumb.

Șezătoarea intitulată sugestiv „Dragă mi-e limba și portul!” a completat această activitate și le-a dat satisfacția preșcolarilor participanți de a realiza frumoase obiecte artisanale: păpuși din linguri de lemn, pe care le-au îmbrăcat în costume naționale realizate din diverse materiale, vase din lut pe care le-au decorat cu semne grafice învățate și altele.

Valorificând tradițiile populare am oferit copiilor posibilitatea de a cunoaște frumusețea, bogăția și diversitatea folclorului românesc, înțelepciunea populară și frumusețea și armonia limbii române. Prin activitățile

desfășurate i-am învățat pe copii să prețuiască și să respecte obiceiurile și tradițiile de pe meleagurile prahovene, portul românesc și pe români.

Tot în cadrul acestui proiect copiii au luat contact cu obiceiurile de iarnă: plugușorul, colindatul, sorcova. Însoțiți de părinți, bunici, directorul unității și de cadre didactice, preșcolarii grădiniței noastre au încântat pe cei care au putut să-i asculte colindând cu ocazia sărbătorilor de iarnă, în cadrul Primăriei Municipiului Câmpina.

În cadrul programului „Săptămâna altfel”, „Să știi mai multe, să fii mai bun!”, am desfășurat activitatea „Micul olar”, în cadrul căreia am invitat un artist popular, un olar care a demonstrat copiilor modul în care se obține un vas din lut. După ce au realizat ei, la rândul lor, vase din acest material, în cadrul altei activități, pe care am denumit-o „Vesellie, culori și forme”, au pictat și împodobit aceste vase cu motive românești, pe care le-am expus, apoi într-o frumoasă expoziție.

Prin aceste activități considerăm că am stârnit preșcolarilor setea de cunoaștere, iubirea pentru patria lor, dar și pentru obiceiurile și tradițiile noastre oferindu-le posibilitatea ori de câte ori au ocazia să se mândrească cu portul și nația noastră. Alături de colegele noastre educatoare, le-am oferit preșcolarilor o viziune de ansamblu asupra frumuseții inefabile a culturii românești, aducându-i cu un pas mai aproape de strămoșii noștri, care de-a lungul timpului ne-au lăsat moștenire nenumărate datini pe care le prețuim și le vom prețui mereu.

Așadar, orele pe care le-am petrecut alături de micii învățăcei, arătându-le și exemplificându-le tradițiile care ne-au unit pe noi, românii, atât spiritual cât și cultural, i-au făcut să înțeleagă tainele românilor și frumusețile pe

care propria noastră patrie le deține, motivându-i astfel să le prețuiască și să se bucure că trăiesc în această minunată țară, în care fiecare generație și-a adus aportul de-a lungul vremii cu numeroase datini și obiceiuri, păstrate cu sfințenie chiar și în zilele noastre.

Bibliografie:

- Ionescu, M. Chiș, „Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire” , Editura Presa Universală Clujeană, Cluj Napoca, 2001;
- Preda Viorica, „Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii”, Editura Gheorghe Cîrțu Alexandru, Craiova, 2009;

**CONTRIBUȚIA ACTIVITĂȚILOR
EXTRACURRICULARE
ÎN CULTIVAREA DRAGOSTEI
PENTRU TRADIȚIA ROMÂNEASCĂ**

SUNT COPIL DE ROMÂNĂȘ

Prof. învă. primar Pluteanu Mariana
Liceul Tehnologic „Carol I” Valea Doftanei,
jud. Prahova

*Tot ceea ce nu avem de la naștere și ne va trebui când
vom fi mari, ne este dat prin educație*
J.J Rousseau

Totul e tradiție, totul e ceea ce am moștenit de la strămoșii noștri și totul e cum vom reuși să păstrăm și să transmitem mai departe generațiilor următoare!

Educația extracurriculară este realizată dincolo de procesul de învățământ și își are locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor.

Activitățile extracurriculare constituie modalitatea neinstituționalizată de realizare a educației.

Activitățile extracurriculare au menirea de a valorifica timpul liber al elevilor într-un mod plăcut și util și de a-l transforma într-o sursă educațională care contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor.

Copiii au nevoie de acțiuni care să le lărgescă lumea lor spirituală, să le împlinească setea de cunoaștere, să le ofere prilejul de a se emoționa puternic, de a fi în stare

să iscodească singuri pentru a-și forma convingeri durabile. Modelarea, formarea și educația omului cere timp și dăruire. Participarea efectivă și totală în activitate angajează atât elevii timizi cât și pe cei slabi, îi temperează pe cei impulsivi, stimulează curentul de influențe reciproce, dezvoltă spiritul de cooperare, contribuie la formarea colectivului de elevi.

Oricât ar fi de importantă este educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Tradițiile românești constituie una dintre valorile inegalabile și incontestabile ale poporului nostru și nu trebuie să lăsăm timpul și evenimentele lumii moderne să ne facă să le uităm.

Bogăția lingvistică este cuprinsă în toate genurile literare: doine, balade, proverbe și zicători, poezii, dar și creațiile meșteșugarilor: ceramică, țesături, broderii, obiecte din lemn, și bucatele tradiționale.

În primul rând copiii încep și trebuie să înțeleagă specificul poporului din care fac parte, aspirațiile lui, idealurile de ieri și de azi care sunt oglindite în obiceiurile locurilor și creațiile meșteșugarilor, în al doilea rând, antrenându-i pe copii încă de la vârsta preșcolară în contact direct cu unele meserii practicate de părinți sau bunici, astfel să le insuflăm respectul și dragostea pentru o meserie pe care să o abordeze când vor crește mari.

Varietatea folclorului nostru dezvoltă copilului în mod treptat frumusețile artei populare. Desfășurând acest proiect cu tema „Sunt copil de românaș”, deoarece m-am născut, am crescut și am iubit de mic copil tradițiile

poporului. Educându-i pe micii noștri copii prin diverse activități desfășurate în unitățile de învățământ îi vom face să îndrăgească limba pe care o vorbesc și obiceiurile țării în care s-au născut, ne putem asigura că tradițiile vor avea continuitate în generațiile viitoare.

Analiza produselor activității - programele artistice cu diferite ocazii: Crăciun, 8 Martie, sărbători religioase, 1 iunie, sfârșit de an școlar: realizarea cu obiecte de artă populară pe holurile școlii cu expunerea lucrărilor copiilor pe panouri.

Povești la gura sobei la care participă elevi și cadre didactice în care avem ca obiectiv ascultarea poveștilor și basmelor populare din care să rețină momente importante, personaje pozitive și personaje negative, să rețină expresii literare specific de introducere și încheiere a basmelor.

Sărbători de iarnă cu obiceiuri și datini populare în care va recunoaște evenimente importante din punct de vedere religios și istoric: Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza, Moș Nicolae: să redea o serie de colinde de iarnă, confecționarea de podoabe pentru brăduț, pavazarea sălilor de clasă specific sărbătorilor de iarnă. Cunoașterea costumului popular specific zonei Munteniei: să audieze și să interpreteze cântece și dansuri populare.

O activitate foarte atractivă „șezătoarea” cu expoziție de obiecte și costume populare: vase din lut, lucrări din lemn pictate manual, ștergare cusute manual, lăzi de zestre ale bunicii, țesături artisanale și multe alte obiecte care țin de portul popular.

Obiceiurile și tradițiile sunt parte importantă a culturii poporului. Rolul cadrelor didactice indiferent de nivelul de învățământ la care predau este de a-i face pe copii să învețe, să prețuiască și să respecte obiceiurile și

tradițiile popurului în care s-au născut, să iubească meleagurile natale, portul românesc, dar și sărbătorile care ne aduc în suflet atâta bucurie.

Bibliografie:

- Cernea, Maria, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ în „Învățământul primar” nr.1/2000, Editura Discipol, București;
- Crăciunescu, Nedelea, Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar în „Învățământul primar” nr. 2, 3 /2000, Editura Discipol, București;
- Ionescu, M, Chis, V, „Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.

CUPRINS

- *Adunați – Situaire geografică* / pag. 3
- *Câmpina, leagăn de cultură și tradiție* / pag. 5
- *Scurt istoric al comunei Adunați* / pag. 8
- *Adunați. Obiceiuri, tradiții, datini și legende care individualizează localitatea* / pag. 9
- *Scurt istoric al municipiului Câmpina* / pag. 14
- *Scurt istoric al Școlii Gimnaziale „Radu și Severa Novian” Adunați* / pag. 20
- *Scurt istoric al Grădiniței cu program normal „Castelul Piticilor” Adunați* / pag. 23
- *Scurt istoric al Școlii Gimnaziale „B.P. Hasdeu” Câmpina* / pag. 25
- *Moldoveanu Mădălina Elena, Comuna Adunați – leagăn al tradiției strămoșești* / pag. 29
- *Moldoveanu Mihaela, Să fim noi păstrătorii tradițiilor, un proiect de suflet – un vis devenit realitate* / pag. 33
- *Proiect județean, Festival-Concurs Să fim noi păstrătorii tradițiilor* / pag. 41
- *Regulamentul de organizare și desfășurare a Festivalului-concurs Să fim noi păstrătorii tradițiilor, 2016* / pag. 46
- *Simpozionul „Contribuția activităților extracurriculare la cultivarea dragostei pentru tradiția românească la elevi și preșcolari”* / pag. 51
- *Promovarea tradițiilor strămoșești prin activități extracurriculare*, prof. în înv. primar, Moldoveanu Mihaela, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova / pag. 52
- *Învierea – lumina sufletelor noastre*, prof. înv. primar Dinu Gabriela Maria, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova / pag. 58

- *Bucuria sărbătorilor pascale*, prof. înv. primar Petre Daniela Maria, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova / pag. 62
- *Contribuția activităților extracurriculare în cultivarea dragostei pentru tradiția românească la elevi și preșcolari*, prof. înv. primar, Constantinescu Genica, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu”, Câmpina, jud. Prahova / pag. 65
- *Serbarea școlară, mijloc eficient de transmitere a valorilor tradiției populare românești*, prof. înv. primar Gherghiceanu Georgeta, Școala Gimnazială „B.P. Hasdeu” Câmpina, Jud. Prahova / pag. 70
- *Rolul și importanța șezătorilor în educația preșcolarilor*, prof. înv. preșcolar, Moldoveanu Mădălina Elena, Grădinița „Castelul Piticilor” Adunați, jud. Prahova / pag. 77
- *Valentele formative ale folclorului, valorificate în activitățile opționale*, Ionelia Cîlț Grădinița „Castelul Piticilor” Adunati, jud. Prahova / pag. 93
- *Artă culinară tradițională*, prof. TTL Beatrice Simona Gardin, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov, jud. Brașov / pag. 99
- *Perspective – poveste românească*, prof. logoped Amalia Bulea, C.S.E.I Brasov, jud. Brașov / pag. 106
- *Cunoașterea, promovarea și valorificarea tradițiilor populare românești în grădinița de copii*, prof. Maria-Liliana Firiceanu, Grădinița cu PN Nr. 2 Teșila-Valea Doftanei, jud. Prahova / pag. 118
- *Modalități de promovare a tradițiilor prin intermediul activităților extracurriculare*, profesor coordonator: inst. Eugenia Draghici, Liceul Tehnologic „Carol I”, Valea Doftanei, jud. Prahova și profesor coordonator: inst. Ana

Clara Grecu, Liceul Tehnologic „Carol I”, Valea Doftanei, jud. Prahova / pag. 124

- *Idei în dialog*, prof. limba și literatura română Cazan Laura, Liceul Teoretic „Aurel Vlaicu”, Breaza, jud. Prahova / pag. 127

- *Importanța cunoașterii, promovării și valorificării elementelor de cultură și tradiție populară la preșcolari*, prof. înv. preșcolar Iordache Marcela, Grădinița cu P.P. „Sf. Mc. Mina”, Ploiești, jud. Prahova / pag. 129

- *Doina populară, o creație esențială și definitorie a românilor*, Mariana Cîlt, Școala Gimnazială Nr. 2, Comarnic. Structură Școala Gimnazială Poiana-Comarnic, jud. Prahova / pag. 133

- *Cunoașterea, promovarea și valorificarea tradițiilor populare românești*, profesor limba română Nițu Irene-Elena - Școala Gimnazială „Profesor Nicolae Simache”, Ploiești, jud. Prahova, profesor învățământ primar Dumitrescu Luminița - Școala Gimnazială „Profesor Nicolae Simache”, Ploiești, jud. Prahova / pag. 138

- *Contribuția activităților extracurriculare în cultivarea dragostei pentru tradiția românească la preșcolari*, prof. înv. preșc. Neda Ioana-Florentina, Grăd. cu P.N. Breaza de Jos, loc. Breaza, jud. Prahova / pag. 142

- *Importanța activităților extracurriculare*, prof. înv. primar Șendroi Ramona, Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” Ploiești, jud. Prahova / pag. 146

- *Slănicul de ieri- Slănicul de azi!* Bădulescu Constanța Margareta, Liceul Teoretic „Șerban Vodă” Slănic, Structura Școala Gimnazială Nr.1 Slănic, jud. Prahova / pag. 152

- *Modalități de promovare și păstrare a datinilor și obiceiurilor tradiționale românești prin activitățile extracurriculare din grădiniță*, prof. înv. preșc. Trifan Georgeta, prof. înv. preșc. Secară Elena, Grădinița cu P.P. și P.N. „Iulia Hasdeu” Câmpina, jud. Prahova / pag. 156
- *Contribuția activităților extracurriculare în cultivarea dragostei pentru tradiția românească. Sunt copil de românaș*, prof. înv. primar Pluteanu Mariana, Liceul Tehnologic „Carol I”, Valea Doftanei, jud. Prahova / pag. 161

